

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, márczius 12-én.

71. szám.

Rossz utakon.

A magyar közönség lassankint elvonja érdeklődő figyelmét a parlamenttől, nem találja meg ott azt, amit keres. Nem a közélet komoly kérdései fölött foly ott az elmék mérkőzése, nem hatol be csontig-izig az agendák lényegébe a tárgyilagosságon kívül a bonczoló kése, a hazafias gond nem építő munkára ösztönöz, hanem legfeljebb a párttaktika kétes értékű diadalainak raffinirozott hajszájában merülnek ki a küzdő felek.

A kötelességérzet lazul, a fórum elvesztette vonzó erejét: elvek propagandája helyett személyek ellen való támadások kerülnek napirendre, melyek szenzációja megrontja a közönség izlését és elvonja rokonszenves figyelmét a komoly erők tiszteletreméltó törekvéseitől is.

Nem vádaskodni akarunk; de az eltagadhatatlan állapotok szomorú látványa hazafias aggodalommal tölt el. Szeretnők megállítani azok dőre rohanását, kik események kultusza helyett vad indulatok által üzetve, egy-egy tönkre rágalmozott becsület vagy a félremagyarozott lovagiaság áldozata felett tartanak hallalít.

Talán nem is az emberekben van a hiba, kik elvégre a kor izlésének sodró áradásával szemben erőtlenné: ott kell a baj okát keresni, hogy az évtizedek óta megcsontosodott politikai alapelvek a változott viszonyokhoz alkalmazkodni nem tudnak s a közéleti munkásságnak nem a nemzeti célok, nem az állameszme, a hatalom és kultúra vitális érdekei adnak tartalmat, hanem az elavult elvek alap-

ján szervezkedett pártok czéltalan, üres torzszakodásai.

Ebben a sivár harcban vesztette el lelkét az ellenzék. A pártfegyelem által lekötött keze nem épít oltárt új ideálok számára, fáradt szelleme a törvényhozás munkájában nem érvényesül jogai és kötelessége szerint, ambícióját nem táplálja a közönség biztató rokonérzése.

A magyar parlamenti ellenzék három pártja közül kettőnek nincs létezési alapja.

A néppárt nem a szabadságszerető, a liberális eszmék kultusza által civilizálódott, erőssé lett magyar nemzet eszmekörében fogant Idegen befolyás szülte, hogy szükkeblű felekezeti érdekeknek szolgáljon és olyan hatalom számára csináljon propagandát a magyar közéletben, melynek időnkint való felülkerekedése sötétlapokat foglal el a magyarok történetében. A néppárt elvének, törekvésének céljához méltó, hozzáillő parlamenti működésének, a közönség közt való agitációjának formája is. A jogosult tekintélyek lerontása; törvényes intézmények ellen való izgatás; a nemzetiségekkel való szövetség; a vallási fanatizmus táplálása; a gyűlölségnek dogmává emelése teszik ezt a pártot destruktív irányúvá. Tehát elvei és propagandájának eszközei fosztják meg attól, hogy mint parlamenti párt, többségre jutása esetén, kormányt alakíthasson.

A nemzeti párt már sok átalakuláson ment keresztül; mindig érezték ennek a pártnak az emberei, hogy újabb és újabb eszméket kénytelenek bevenni

programjukba. Mert ez a párt nem elvi alapon szervezkedett, hanem egy fényes tehetség körül csoportosult, ki a régi konzervatívok sorából kivált és évtizedek óta a legváltozatosabb programokkal lepte meg a politikai köröket. Egy nagy tehetség szakadatlan politikai aberrációja, mint a süppedék fölött bolygó lidércfény vezette a nemzeti pártot a hatalomra való törekvés utvesztőjébe s nem mutatott neki határozott irányt az elvek változatlanúsága. A párt, tévelygéseiben, elvesztegette legkiválóbb erőt s ma már nem más az, mint egy, a bálványozott vezérhez, a courtoisie efemer kötelékeivel csatolt csüggedt csoport, mely naponkint látja eltűnedezni reményégeit. Maga a vezér is, okulva a múlt politikai tapasztalásain, lankadni érzi szárnyait. A legényélet függetlenségének feláldozásával gondjai új érdekek, új eszmekör számára kötik le tevékenységét. Politikai programjának eminens részét a nagy és hatalmas szabadelvű párt megvalósította, nem az elhódítás maliciózus okából, hanem a viszonyok fejlődésének szükségszerű következményeként s ami megmaradt belőle, az nem elég arra, hogy komoly politikuskok pártelveket statuáljanak belőlük.

A harmadik ellenzéki párt két árnyalatának van gyökere a magyar nép akaratának termő talajában.

A függetlenségi eszme még él a nép gondolatvilágában, hova nagy idők emlékei és egy nagy név varázsa edzették be.

De a harmincz esztendő óta folyta-

A koronáért.

(Dráma 5 felvonásban. Irta Coppée Ferencz. Fordította Ábrányi Emil. Első előadása a nemzeti színházban 1898. márczius 11-ikén.)

„A koronáért” nem az első darabja Coppéának, amely a nemzeti színházban csütörtököt mond. Annak idején főként Csiky Gergely rokonszenvezett a francia poétával és lefordította több egyfelvonásos darabját és a nagyobbak közül a „Severo Torelli”-t. Hosszabb életű azonban alig volt egy-kettő. A félórás apróságokat még megmentette vagy a hangulatosságuk vagy éppen a rövidségük, egész estét betöltő darabjaival Coppéának soha sem volt szerencséje. Lirai skálája sem túlságosan gazdag, a drámai erő meg teljességgel hiányzik belőle.

Coppée ahhoz az iskolához tartozik, amelyet elneveztek *école parnassienne*-nek, amely „visszatért” a forma szigorúságához, a verssorok tükörsima ritmusához és a rímek édes, puha zenéjéhez. Emberek és emberi indulatok rajza nem az ő kenyeré. Emlékszünk egy újságcikkére, amelyben nagyon hidegen nyilatkozik Daudet-ről és Zola-ról; mindakettő túlságosan modern néki, mert aczélos egyéniségük elüt az ő lila bársonyba öltöztetett muzsájától.

Az ember nem lehet éveken át büntetlenül könyvtárnoka a szenátusnak és a Théâtre françaisnak. A sok sárguló könyvből, amelyet Coppée nap-vap után forgatott, egy darab ódon szellem rágadt a könyvtárnokra is.

Azért alig ismerünk élő francia szerzőt, aki már annyi színpadi bukást megért volna, mint Coppée. És ha valamikor megírják az unalom történetét, abból sem Coppée neve, sem legújabb műve „A koronáért” nem fog hiányozhatni.

Brankomir Mihály herceg az, aki a koronára tör. Különben a Balkán hadvezére, — mert a Balkánon vagyunk és pedig a tizenötödik század végén. Kardjával sokszor visszaverte a törököt; elvárhatja tehát a néptől, hogy őt ültetik a királyi trónba. Van első hitvesétől egy vitéz fia, Konstantin, aki maga is pompásan forogtatja a szabályát, és van egy gyönyörűséges fiatal neje, Bazilid, aki a bizanci császárok nemes fájából való és akit Konstantin anyjának halála után elvett. Bazilid lelke tele van nagyragyással, szeretné, ha férje király lenne és ő királyné.

A tömeg azonban elfelejti, mennyi diadalt köszönhet Brankomirnak. Elfelejti, hányszor vitte dicsőséges ütközetbe, amikor is a rozsdás hüvelyekből minden kard kiröppent és ő megtörte a félhold gögjét. Várnától Budáig már mindenki megadta magát Mohamed hadainak, csak a Balkánon nem dőlt le a kereszt. És ez Mihály glóriáját hirdeti.

Ámde a korlátolt eszű csöcselék nem őt ülteti a királyi trónba, hanem István püspököt, akit szentnek vél. Mert az embereknek ájtatosság kell és imádság és a hősi seb vérénél drágább nekik a misék bora.

De Bazilid nem nyugszik. Fehér homlo-

kának szüksége van királyi diszre és nem mondhat le élte legszebb álmáról: a koronáról. Ezt el kell nyernie, ha sáros és sötét is az út, amely odavisz. A házukba lopódzott Ibrahim efendi, a szultán megbízottja. Czigányénekesnek van öltözve, de Bazilidnek elárulja, mi járban van. Megmutatja neki a szultán fermánját, amely Brankomir Mihálynak koronát és királyi címet ígér, ha átsegíti a török csapatokat a Balkánon. És Bazilid szerelmes szavakat sugva férje fülebe, igyekszik őt rávenni, hogy a fejedelmi rangért legyen vazallusa a szultánnak. Mihály eleinte vonakodik elárulni az országot, amelyet erős vasa annyiszor megvédett, de hitvese megfenyegeti, hogy kitépi magát sovár karjaiból, ha nem áll rá a bűnös alkura, és Mihály beleegyezik.

De Konstantin megtudja, hogy atyja árulása készül. Van egy kis barátja, Milica, akit mint török táncosnót egy győztes ütközetből magával hozott. Visszaadta neki szabadságát és azóta a szegény lány rajongással csüng az ifjun. Megismerte a török kémet az áruházban és figyelmezteti rá Konstantint. A fiatal vitéz pedig kilesi atyja beszélgetését Baziliddel és meghallja, hogy Brankomir mily szörnyű bűnre vetemedik.

Éjnek idején, amikor Mihály örszemnek öltözve megjelenik a Traján-kapunál, hogy titokba bebocsássa az ellenséget, Konstantin is ott terem és könyörög, hogy maradjon hű dicső multjához és forduljon vissza. De Mihály hajthatatlan marad. A szó hevében mindketten

tott közjogi viták meddősége sok agyban megérelte a gondolatot, hogy a magyar nemzet állami függetlensége attól az erőttől függ, melyet a nemzet szabadságának és önrendelkezési képességének birtokában szakadatlan hazafias munkával gyűjteni tud. A merev negáció kifárasztja, elcsüggeszti a legjobb elméket, melyek alkotni volnának hivatva. Ezért hagyta ott pártját s a politikai küzdőteret Ugron Gábor: pártjának merev programja nem engedte résztvenni az alkotó munkában, melyre tehetségei ösztönöztek.

A párt másik árnulatának erejét pedig belviszályok sorvaztják. Kossuth Lajos meghalt; vele elhalványult a feny sugar, mely a függetlenségi párt agitációja számára megtermékenyítette a talajt a hazában. A mythos ereje csak az emlékezet, az élő nagyságé a reménység. A függetlenségi párt az emlékezet erejéhez a reménység biztató hatalmát akarta csatolni és — haza hozta Kossuth Lajos fiát. A régi vezérek azonban tekintélyüket feltették tőle; az önzők, nevének varázsából akarták hasznot húzni. Nem volt tehát senki, aki az új vezér: Kossuth Ferencz tájékoztatásán bölcs tanácscsal, értékes fölvilágosítással eloszlatna volna. Az idegenben a nép nem ismerte föl Kossuth Lajos eszméinek örökösét s a jövő reménysége nem potenciározta a mythos emlékezetének hatalmát.

Ez az oka annak, hogy ma a parlamentarizmus gyöngéledik. Nem a szabadelvű párt a beteg, hanem az ellenzék. S ezért szenved az egész organizmus.

Az sem igaz, hogy Bánffy hagyta otthon győzelmes választási hadjáratával az ellenzékot — elég volna abból ennyi is, sokat lehetne javítani és megakadályozni, ha ezek az erők hasznos és komoly célokra volnának koncentrálnak. Paszulyhajakat nem lehet elvetni, mert azok ki nem kelnek, magot kell elvetni, magot, és mindig csak magot.

A magyar nemzet napi életét és

aktuális törekvéseit irányító akciókban kellene rendeltetésüket keresniök, olyanokban, melyek megfelelnek a parlament természetének és a nemzeti politika kiindulási szempontjainak.

Arra van szükség, hogy a kormány tevékenysége beható, de hazafias kritikában, komoly ellenőrzésben részvéljen s a destruktív elemek erőszakoskodása soha se zavarhassa meg a törvényhozás hasznos munkálkodását.

Egy ilyen ellenzéki programot és pártalakulást bizonyára rokonszenvvel fogadna a nemzet s a szabadelvű párt is. A parlament gyümölcsöző tevékenysége pedig kivívna ismét a régi figyelmet, régi tiszteletet.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtti tíz órákor ülése van.

A főrendiház bizottságaiból. A főrendiház több bizottsága hétfőn és kedden ülést tart. A pénzügyi bizottság hétfőn délelőtti 11 órákor, a pénzügyi és közgazdasági bizottság déli 12 órákor és az igazoló bizottság délelőtti fél 11 órákor tart ülést. A közjogi és törvénykezési bizottságnak kedden délelőtti 11 órákor lesz ülése.

Április tizenegyediké.

(Az országgyűlésből.)

Az a tanácskozás, mely ma a képviselőházban a negyvenöt éves alkotások megünneplése fölött megindult, egy kissé nehéz járású. A törvényjavaslatot általánosságban minden párt elfogadja, de egyik sem lelkesedik érte s ez teszi a vitát is nehézkesé. Még aránylag a szélsőbal bírja legjobban témával, mert ő a törvények szentesítésének napja helyett március tizenötödike mellett kardoskodik, ami kétségtelenül népszerűbb és rokonszenvesebb. Azonkívül a szélsőbal egyes katonái szokás szerint pikantériákat tudtak felhajtani s hogy a pikantériák hatnak, azt nem kell külön hangsúlyozni. Így többek közt Polónyi Géza azzal lephette meg a törvényhozást, hogy a szentesítés napja nem is egészen bizonyos, mert vannak, akik nem április tizenegyedikére, hanem ugyanennek a hónapnak tizenegyediké napjára teszik. Polónyi szerint hiteles dátum megállapítása okáért a Ház elé kell hozni a szentesítés eredeti okmányát. Viszont Barabás

Béla iskola-igazgatók rendeleteit tudta felmutatni, amelyek (elégge oktanul) a március tizenöt megünneplésétől egyszerűen el akarják tiltani a tanuló ifjúságot.

De ezek a pikantériák s a szélsőbal egész hadakozása nem versenyeznek érte, hogy tuiságosan komolyan vegyék. A szélsőbal is tudja s legfőlebb néhány tulbuzgó iskola-igazgató kétti, hogy március tizenötödike csorbítatlanul megmaradhat a kegyelet ünnepe. De másrészt a kormányval egy alapon még a nemzeti párt is érzi, hogy ez a nemzet királyával együtt csak úgy ünneplhet, a törvényhozás meg épen csak úgy rendelkezhetik, ha a negyvenöt éves eseményekből azt a momentumot ragadja ki, amely ez állam minden faktort egyaránt kegyeletos megelékezésre ösztönzi. — S épen azért gróf Apponyi Albert is kijelentette, hogy április tizenegyedikét, illetve az erre alapított törvényjavaslatot elfogadja. Igaz, hogy Apponyi ezt a kijelentését néhány keserű megjegyzéssel bástyázta körül és nem akarta elszalasztani az alkalmat, a mikor arra hivatkozhatik, hogy a jogegyenlőséget, sajtószabadságot és egyesülési jogot olyankor akarjuk megünnepelni, amikor ezeken a szabadságjogokon némi csorba esett. De Apponyi ezt a keserű megjegyzést csak úgy futvást tette meg, sőt azt mondta, hogy a jó összhang kedvéért inkább magába is fojja, — hát ne essék róla több szó ezen a helyen sem.

A törvényjavaslat sorsa tehát egészen világos. Általánosságban minden párt elfogadja, részleteiben a szélsőbal ellene szavaz — ami azonban nem fogja megakadályozni a javaslat törvényerőre emelkedését. Másként áll a dolog a javaslattal kapcsolatosan beterveztett hódoló feliratra vonatkozólag. Ez a felirat különböző támadásoknak volt tárgya már a parlamenti vita előtt is. Kifogásolták a magyarságát, ami némiképen merész kifogás, mert a felirat magyarsága tipikusan parlamenti. Az egyik író kivéve, talán valamennyi törvényhozó ugyanezt a magyarságot beszéli. Iróember például az Apponyi, a Horánszky, a Polónyi beszédeinek magyarrá fordításával is megpróbálkozhattak. De talán a parlamenten kívül sincsenek sokan, akiknek magyarsága ellen nyelvi szempontból nem volna kifogás elképzelhető. Ha az Akadémia esetleg jönnek mondaná, az újságíró mindenesetre kifogásolná. Mert az Akadémia is, az újságíró is más magyarsággal él. A nyelvi kifogások miatt tehát aligha esett volna nagyobb baja az igazságügyi bizottság felirati javaslatának.

Megtörtént azonban, hogy gróf Apponyi Albert a felirati javaslatban több közjogi hibát

kardot rántanak és a párvívalban a fia megöli atyját.

A nép azonban soha sem tudja meg, hogy Brankomir Mihály, aki egykor annyit zászolt tépett ki a török kezéből, egy éjszakán el akarta adni hitét és hazáját. Azt hiszik, hogy akkor éjjel a Traján-kapunál az ellenség kardja szurta át „nemes” szívet. Konstantin ajka pedig néma, mert nem akarja beszennyezni a halott emléket. És a Balkán népe szent kegyelettel gondol mindörökkön a hős Brankomirra és szobrot állít neki Viddin főterén.

Konstantin ellen azonban egyre jobban forr a nép haragja. Mert csatát csata után vesztenek és a fiatal hadvezért gyanúsítják azzal, hogy szándékosan gyöngíti a sereget, hogy azután kiszolgáltassa a töröknek.

Bazilid ezalatt nem mondott le fejedelmi ábrándjairól. Most Konstantinhoz közeledik azzal az ajánlattal, hogy a királyi cím fejében nyisson utat a töröknek és engedje meg, hogy mellette ülhesse a trón zsámolyán, mint „anyai barát”. Konstantin felháborodva utasítja vissza az ajánlatot és szemére veli, hogy ő rontotta meg a hős Brankomir lelkét. Bazilid e kemény szavakért beszut esküszik. És szavának áll. A királynak átadja a fermánt, melyben a szultán koronát ígér annak, aki a pogányt a Balkánon átsegíti. Rajta Brankomir pecsétje, jeléül annak, hogy az ajánlatot elfogadta. A király és vele a nép azt hiszi, hogy ez az ifju Brankomir pecsétje, Konstantin pedig el nem árulja, hogy az atyjáé. Mint honárlót arra itélik, hogy élte végéig oda legyen lán-

czolva atyja szobrához és aki arra jár, az megdobálhatja sárral. Konstantin az atyja emlékéért kész elszervezni ezt a vértanuságot is, de a kis Milicza, aki forrón szereti, megmenti örök kinyitól. Egy törrel leszurja és ugyanezt a tört dőfi dobogó kis szívébe is, hogy együtt repüljenek a mennyekbe.

A Coppée darabja egyik leggyöngébb terméke a bibor- és hermelin-irodalomnak. Ugyan ki élvezhet ma egy színművet, amelyben cigányénekesekeknek öltözött kémek és török rabnók játszik a gondviselés szerepét és csinálják a Balkán politikai konstellációit, egy színművet, amelyben vadregényes alakok árulják a hazát? Ami teatrális, még korántsem drámai és nem is költőileg szép.

Brankomir Mihály elfelejti egész hősi multját és árulóvá lesz, mert ifju felesége ráijeszt, hogy ezentul megtagadja tőle a csókot, ha leszál az alkony. Ez a hitvesi örömeiben veszélyeztetett férj nem hat drámailag, hanem gunyt és mosolyt kelt.

Brankomirt különben megöli a fia, — „hogy megmentse a becsületét!” Ezt a vért izzadó frázist is többször hallottuk már. Van egyebek közt *Abonyi* Árpádnak egy gyönyörű novellája: „Dominik Toma”, ebben egy vén halász agyonlővi a fiát, amiért idegen katonákat kalauzol a bíli lap utvesztőiben. Itt az öreg kiáltja azt, hogy „megmentettem a fiam becsületét!” De mennyivel meghatóbban és igazabban van megírva ez a kis történet, mint a Coppée öt felvonása!

A gondosan csiszolt versek, amelyeket

Ábrányi Emil nagyon szépen fordított le, csak muzsikális becsűek, a darabnak nem adhatnak életet és egészséges színt. Nem pusztá véletlen, hogy Coppée-nak már annyi darabjára irtak zenét. Két legsikerültebb dramoletjéből, a „Vándor”-ból és a „Cremonai hegedűs”-ből operát, a „Korrigan” című meséjéből pedig balletet csináltak. A Coppée hangja nem színpadi orgánus: fuvola és hárfa nélkül hideg és vézna.

A „Pour la couronne”-ra Párison kívül sehol sem reflektált komoly műintézet; mi sem természetesebb tehát, mint hogy a nemzeti színház előadta.

Bazilidet *Jászai* Mari játszotta. Az ő nagy művészetétől a velőtlen poéma is szinte lelket kap. P. *Márkus* Emilia adta Miliczát, aki edestestvére Mignonnak, csak hogy gazdáját és szerelmét, akinek szabadságát köszöni, Meister Vilmos helyett Brankomir Konstantinnak hívják. De mennyivel poétikusabb alak a kis Mignon a citromok honából, mint ez az utólag megtisztuló odaliszk! Márkus Emma e szerepben festői szép volt és a versek dallamosan csendültek az ajkán. *Mihályfi* (Konstantin), *Szacsavay* (Mihály) és *Bercsényi* (a király) is lelkesen szavaltak.

A harmadik fölvonás tirádái a fiatalságnak tetszettek, de egész estén át általában a közönség többet ásított, mint tapsolt. És bár a nemzeti színháznak már csak elég kevés sikere van, még sem kegyelmeztek meg az apagyilkos drámának.

Dr. Molnár Géza.

talált. (Polónyi Géza pláne történeti falsumokat is.) A hibák kiirtása érdekében indítványozta tehát a nemzeti párt vezére, hogy a Ház ad hoc bizottságot küldjön ki egy újabb felirati javaslat megszerkesztésére. S ehhez elvben a miniszterelnök is készséggel járult hozzá, csak formában ajánlott mást. Felirati bizottságokat ugyanis a Ház szokásai szerint csak olyankor küldenek ki, amikor a törvényhozás egy trónbeszédre válaszol s ilyenkor minden párt külön felirati tervezetet szokott csinálni. Most másról van szó. Az egész törvényhozás akarja az ünnepi alkalmából hódolatát a trón zsámolyához letenni. S épen azért a miniszterelnök azt ajánlotta, hogy a törvényhozás a felirati javaslatot utasítsa vissza az igazságügyi bizottsághoz — korrektebb szövegezés végett.

S ez minden valószínűség szerint így is fog történni.

A képviselőház ülése.

Szilágyi Dezső tíz óra után megnyitja az ülést s minthogy bejelentések nincsenek, a Ház nyomban megkezdi a nyegvennyolczas alkotások megünneplésére vonatkozó javaslat tárgyalását.

Az ünnepi javaslat.

Zsigárdy Gyula előadó rövid felszólalásában elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot s azzal kapcsolatosan a hódoló felirat tervezetét.

Ez a kor — így végzi felszólalását — beszél óriások küzdelmeiről, önfeláldozó hazaszeretetről, hősről, kik hazaszeretében gazdagon, érette élni és meghalni tudtak. (Egy hang a szélsőbaloldalon: Azok megfordulnak sirjukban!)

És beszél nagy uralkodóról, kinek elhatározására a jövő békejobbot nyújtott a múltnak, s a múlt megbékült a jövővel, kinek akarata életet adott a törvény hideg betűjének, minnek következtében új életre ébredt nemzetünk, hogy el ne fogyjanak az ő esztendei s életre-ébredése: dicsőségének, fényének hajnalhasadása volt.

Mert a törvények tisztelote az igazi, a tiszta hazaszeretet; mert a háladatosság a legtisztább emberi erény. Ezen hazaszeretettel, hazánk fiainak hálaérzelmével, ajánlom a törvényjavaslatnak az igazságügyi bizottság által tett azon változás kivételével — miként ez a jelenésben megolvasható — hogy az első szakasz végén ezen szék: „minden időkre“, mint amelyek elhagyásával a törvényjavaslat lényegén csorba nem ejtetik és nehogy a jövő országgyűlések szabadsága, legalább formailag korlátozva látszassék, kihagyassanak, egyebekben egészen változatlan elfogadását. Egyszersmind ajánlom azon indítvány elfogadását, hogy a folyó év nagyobb fontosságának kiemelésére, április hava 11-ik napján, miután a törvényjavaslat mindkét Házban lefolytatott és szentesítve lett, a megtörtént legfelsőbb szentesítésről és a kihirdetés megtörténtéről szóló értesítés ünnepélyesebb módon tartandó együttes ülésben történjék meg, melyből egyszersmind a Felsőházhoz az apostoli királyhoz hódoló felirat intézessék s ez mindkét Ház által testületileg azonnal átnyujtassék.

Ajánlom végre az igazságügyi bizottság jelentésének mellékletét képező és általa javaslatba hozott hódoló feliratnak is egész terjedelmében való elfogadását, azon megjegyzéssel, miszerint azon nyomtatott szövegbe, mely a tisztelt Ház tagjai között kiosztva lett, néhány értelemzavaró sajtóhiba csuszott be, minak oka kizárólag az én nehezen olvasható írásom. Leszek bátor ezen sajtóhibákat emlékezetem után a szöveg felolvasása alkalmával jelezni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Kossuth Ferencz azzal kezdi beszédét, hogy ez a javaslat más, mint amit a múlt évben indítványozott. Ő a szabadságharc s a 48-as alkotásoknak olyan ünneplését kívánta, melyet az egész országban mindenké, még a katonaság is megünnepeljen, szóval olyan ünnepet, aminő a francia júliusi nap, amikor jótékonyágot is gyakorolnak a népkel. Egy ilyen ünneppben kidomborodik a magyar állameszme s megnyilatkozhatik ennek szeretete. Ilyen nap egy van: a magyar nemzet újjászületésének, a szabadság alkotmányos születésének napja: márczius tizenötödike. (Tetszés a szélsőbaloldalon.) A nemzet e részben már meguntatta akarátát. Hiszen évtizedek óta megünnepli márczius tizenötödikét. Alkotmányos királynak pedig tisztelnie kell a nemzet akarátát! Márczius nem csak a szabadság és egyetlenség alapjára épített új alkotmány megszületésének hónapja, mert a 48-as rendek feliratában benne volt ez a komoly kívánság is: állami függetlenség! (Tetszés.) A királyi szentesítés április 11-én csak alakítás volt: megtisztelése a nemzet akarátának. A nemzet idáig nem is igen tudta, mi történt valójában apr. 11. A miniszterelnök is kétségkívül kénytelen volt utána nézni: mit is jelent április

11-ike s mikor is szentesítették azokat a törvényeket? A javaslatot általánosságban elfogadja, de azzal a módosítással, hogy április 11. helyett tetszés a márczius 15. Ezt kívánja az igazság és a népakarat! (Zajos tetszés a szélsőbaloldalon.)

Polczner Jenő azt fejtegeti, hogy nincs párt, amely a 48-as nagy alkotások megünneplését ne kívánna és nincs párt, amely ne óhajtana, hogy ez ünneplésben egygyé olvadjon e hazában minden magyar sziv. Mert hát oly politika, amely az ünneplőket két táborra osztja: akik parancsszóra, lélek nélkül és akik bátrak szivük szerint ünneplni! Mert nyilvánossá tenni, hogy április 11-ike mellett azok vannak, akik sem az aradi nagy ünnepről, sem Kossuth ravatalánál nem jelentek meg? Lehetetlen, hogy a király ne ünnepelje meg a tövis nélküli szeretet napját, amelyen senkit sem sértettek meg, ha a kormány fölvilágosította volna.

Az elnök: Ki következik?

Lakatos Miklós: Gróf Apponyi György! (Nagy derűtség.)

Apponyi indítványa.

Gróf Apponyi Albert: Tisztelt képviselőház! A bevett szokás úgy hozza magával, hogy nagy eseményeknek ötvenedik évfordulóját egyesek, társulatok, testületek, egész nemzetek megünneplik és így, elérkezvén az 1848-iki korszakos alkotások létrejövételének ötvenedik évfordulója, a kegyelet a magyar nemzetet nemcsak arra indítja, hanem kötelességévé teszi, hogy ezt az évfordulót megünnepelje.

Sajnos, sem ünneplő hangulatban, sem épen a szabadság ünneplésére alkalmas helyzetben ez az ötvenedik évforduló a magyar nemzetet nem találja. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Vegyük elő, tisztelt Ház, a benyújtott törvényjavaslatnak minden egyes mondatát. Mit akarunk megünnepelni? A jogegyenlőséget. Jogegyenlőséget ünnepelni, mikor az országban kétféle törvény van, egyik azoknak számára, kik a hatalom szárnyai alatt találhatnak menedéket és egy másik törvény azok számára, akik merészelnek a hatalommal szembe szállni? (Tetszés balfelől.) Sajtószabadságot akkor, mikor a sajtószabadságnak 48-ban megalkotott egyik garancziáját, az esküdtészi bíraskodást intézményesen megcsontították, mikor a 48-iki sajtótörvénybe bele akarják magyarázni a cenzurát? A politikai és polgári szabadság magasatos elveinek érvényre jutását, midőn minden szabadsági jognak élvezete és gyakorlása a hatóság kegyes jóindulatától függ? (Ugy van! balfelől.) Az alkotmányos jogoknak a nemzet minden osztályára való kiterjesztését, mikor a községi élettől kezdve a képviselőválasztásig minden honpolgár magát alkotmányos jogainak gyakorlásában a hatalom legvakmerőbb elnyomásával látja szemben? (Ugy van! balfelől.) A képviselői alapon nyugvó felelős kormányrendszeret ünnepeljük, mikor a képviselőválasztások épen az előbb említett és egyéb köztudomású tényeknél fogva nem a nemzetnek, hanem a hatalomnak akarátát juttatják kifejezésre és így gyakorlatilag és tényleg a hatalom letéteményesei csak önmagoknak felelnek? (Élénk tetszés balfelől.) Valóban, a szabadsági vívmányok megünneplése mai napság a legkeserűbb gondolatok nélkül nem eszközölhető és felfogásom szerint ez ünnep őszintén csak a magába szállásnak és vezeklésnek volna szentelhető. (Élénk tetszés balfelől.)

Tisztelt Ház! Hunyjunk hát szemet a jelen felett. Nézzünk vissza a múltba és előre a jövőbe és ünnepeljünk abban a szellemben, hogy a dicső múlt emlékeiből a nemzet erőt merithet arra, hogy visszaszerezze azokat a jogokat, melyek eltörölve formailag nincsenek, de amelyek élvezetéről tényleg meg van fosztva. (Élénk tetszés balfelől.)

Ilyen szellemben és csakis ilyen szellemben vehetünk részt én és elvtársaim mindazon intézkedésekben, melyeket a kormány a 48-iki események megünneplése céljából javasol. Ezek kétfélek: egy törvényjavaslat és egy felirati javaslat: mind a kettőt az igazságügyi bizottság terjeszti elénk.

Ami először a törvényjavaslatot illeti, azt elfogadom általánosságban és el, részleteiben is.

A törvényjavaslat tartalma ellen tehát én nem teszek kifogást, de nem vagyok ily szerencsés helyzetben azzal a felirati javaslattal szemben, melyet a tisztelt igazságügyi bizottság elénkbe terjesztett. Nem akartunk távol maradni akkor, mikor a nemzeti képviselő hódoló felirattal járul a Felsőház elé. De azt azután megkövetelhetjük s azt gondolom, megköveteli úgy a nemzetnek méltósága, mint a korona iránti őszinteség, hogy az a felirat ne csak szerkezetében feleljen meg az alkalom nagyságának, hanem olyan tételeket ne tartalmazzon, amelyek akár közjogunkkal, akár a helyes történelmi felfogással és egyáltalában a korona iránti őszinteséggel össze nem egyeztethetők. (Helyeslés a baloldalon.)

Ily tételeket pedig találok ebben a felirati javaslatban. Ennek részletes megvilágításával nem akarom a tisztelt Ház türelmét fárasztani, csak a legkiválóbb tételekre hívom fel a tisztelt Ház figyelt.

mét. (Halljuk! Halljuk!) Az mondatik itt a második bekezdésben, hogy „a nemzeti erőgyűjtés azt a munkáját vezette, amelynek alapján az újjászületett, önálló magyar állam, maga és koronás királya iránti kötelességének teljesítésére az idők beláthatatlan folyamára képessé vált.“

Micsoda gondolat ez? Ez vagy oly laza és pongyola szerkezet, hogy a tisztelt bizottság, midőn azt megállapította, nem volt tisztában azzal a gondolattal, amelyet kifejezni akart, vagy pedig egy meg nem engedhető közjogi tévtan. Mert az állam nem teljesíthet kötelességeket a király iránt. Hiszen a korona a király, az állami szervezetnek befejező alkotórésze, betetőzése. (Igaz! Ugy van! balfelől.)

Továbbá az van e következő bekezdésben: „Igy lön, hogy az osztályokra, fajokra, felekezetre tekintet nélkül lépett életbe a népképviselőtan alapuló államhatalom s az ennek gyakorlatára hivatott felelős miniszterium.“ Engedelmet kérek, tisztelt képviselőház, nem tekintve azt, hogy én nehezen tudnám megállapítani ennek a mondatnak az értelmét, nem igaz az, hogy a felelős miniszterium van hivatva az államhatalom gyakorlására. Az államhatalom gyakorlatának leglényegesebb attribútuma a törvényhozás, erre pedig a felelős miniszterium nincs hivatva; de a végrehajtó hatalmat is csak mint a korona felelős tanácsosai gyakorolják a miniszterek. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Ez tehát egy teljesen megengedhetetlen közjogi tévtan.

Az van mondva egy másik alincában: (Olvasva) „Az intézmények újjáalkotására irányzott ennek az öntudatos munkának az eredményét, az 1848-iki törvényeket, Felsőház királyi előde bölcs szentesítésével ellátva, fejedelmi megnyugvással bocsátotta a gyakorlati élet útjára.“

Tisztelt képviselőház! Ez az aliena a történelmi igazság szempontjából kihív egy olyan kritikát, amelyet nem gyakorolni és ha azt gyakorolni nem akarjuk, ki nem hívni, az országnak érdekében áll. Egyike azoknak az okoknak, amelyek miatt én az április 11-ének, mint ama törvények szentesítése napjának, ünnepnapul elfogadásához járultam, épen ennek a ténynek politikai értékében is áll. Tudjuk mindnyájan, hogy a szentesítés után mily ármánykodások indultak meg a szentesített törvények ellen. Midőn ma egy újabb fejedelmi ténynyel, egy fejedelmi szentesítéssel megalkotandó új törvényben ama törvények szentesítésének emléke megörökítették, ezzel a korona részéről becses, örök becsű deszaválása történik azoknak, amelyek a 48-iki törvények szentesítése után ama törvények által teremtett jogállapot ellen törtétek. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) De midőn így az akkori idők gyászos emlékére borítandó fátyolt, hogy úgy mondjam, átláthatatlanabbá akarjuk tenni, akkor ne lebbentsük azt fel újra egy oly mondatnak a királyhoz intézendő feliratba való beszövése által, amely e fátyol fellebbentésére nagyon alkalmas. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

Tisztelt képviselőház! Nem folytatom tovább, nem terjeszkedem ki arra, amit nem szívesen emelek ki, de bocsánatot kérek, egy ő Felsőházhoz intézendő feliratról, tehát igen komoly dologról van szó, tehát meg kell mondanom, hogy ez a felirat irányánál fogva, a kifejezések világossága tekintetében sem rendelkezik a megfelelő precizitással és diszszel. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Mindezen hibák kikorrigálása a részletes tárgyalás alapján teljesen lehetetlen. És minthogy nekem az az óhajtam, hogy egy oly felirattal lépünk a korona elé, amely nemcsak a történelmi igazságnak és a közjogi korrektségnek, de a forma diszenek is minden kellékével rendelkezik, nem tudok arra más modot, mint hogy a Házra arra kérjem, hogy ennek a felirati javaslatnak a mellőzésével küldjön ki egy 15-ös bizottságot, amely az alkalom nagyságának megfelelő új feliratot terjesszen a képviselőház elé és erre vonatkozólag indítványt terjesztek be. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Eötvös Károly: Kérde, miért hallgat e javaslatnál az egész kormánypárt? Azután hozzájárul Apponyi indítványához, amelyet elfogadni multhatatlanul szükséges. A felirat nem szabatos, nem igaz, nem emelkedett. Ez a felirat a törvényhozás két házának felirata lesz: következőképp fogalmazásából nem lehet kihagyni a főrendiházat. Ezért azt a pótlóindítványt teszi, hogy a 15-ös bizottságba néhány főrendiházi tagot is válasszanak be. (Helyeslés.) Az igazságügyi bizottság felirata bizonyossága annak, hogy a bizottság nem képes megfelelni feladatának, ha már ezt a gyöngye feliratot jónak találta egyezzenek az alkotmánnyal. E felirat meg sem emlékezik azokról a hősről, vértanúkról, akik nem rögtönösen csinálták meg a 48-at, hanem hosszú munkássággal. Lehetetlen, hogy e nagy férfiak érdemeiről meg ne emlékezzünk! Ez hűtlenség a nemzethez és a történelemhez. Miért ne emlékezzünk meg azokról, akik 1830-tól kezdve küzdöttek a 48-as alkotásokért? Ez a felirattervezet és javaslat a király és nemzet közt váltott iratok közt olyan csak, mint az ételek közt a kasa. (Derűtség.)

Államjogi önállóságunkról sem emlékszik meg e javaslat, sem arról a szent szenvedélyről, amely a nagy cselekményekre képesítette a nemzetet. A javaslatot egészen elrontotta az igazságügyi bizottság, amikor kihagyta a „minden időkre” szavakat, ami azt jelenti, hogy az ünneplést csak ez évre rendeléi el.

Báró Bánffy Dezső: Nem áll.

Eötvös Károly: Valaki azt mondta: nem áll. Áll! mert kihagyták tudatosan, holott benne volt, a „minden időkre” szavakat. Egyetlen vagy nemzeti ünnep csak kettő lehet. Egyik április 26-ika, évfordulója annak a napnak, amelyen Árpád kivirta az alpári csatát. (Figyelemre méltó!) A másik nap: márczius 15-ike. Szükséges az, hogy a javaslatba újból fölvegyenek a „minden időkre” szavakat, hogy továbbá köteleztessek minden hatóság, a katonai is és minden egyház a megünneplésre: ezután a nagy alkotás megalkotására való megengedezés is fölveendő abba. Különböző április tüzenegyzőkre enélkül csak hivatalos, számszerű, statisztikai ünnep lenne. Nem márczius 15-é-e tenni ez alkotások megünneplését: ez anyagi, mint 49-ből utóbbi ünnepelést csinálni. Nagy gyöngösség ez. És megfedekezés a miniszterelnök ur részéről önmagáról. Hiszen Bánffy báró a házelnöki székletől több éven át azt indítványozta, hogy márczius 15-ike a legalkalmasabb a nemzeti ünneplésre. (Helyeslés.)

Bánffy beszéde.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Tisztelt Ház! Kossuth Ferenc képviselő ur, midőn 1897. február 13-dikán indítványát beterjesztette, jobban mondva indokolta, azt mondta: hátrózza el a törvényhozás, hogy a 48-diki alkotmány létrejöttének félézázados évfordulóját megünneplél. Nem vonom kétségbe, hogy Kossuth Ferenc képviselő ur indítványának más vonatkozásai is vannak, de ezen mások mellett azt mondja, hogy a 48-diki alkotmány létrejöttének félézázados évfordulóját ünnepljük meg. Indítványának indokolása alkalmával ezen kívánságához járultam hozzá, ígéretet téve, hogy erre vonatkozólag a tisztelt Háznak jelentést teszek.

Midőn a törvényjavaslatot beterjesztettem, ezen ígéretemnek tettem eleget: azon ígéretemnek, amelyben azt mondtam, hogy a 48-diki törvények létrejöttének évfordulójának megünneplése látnak teszék javaslatot.

Hát tisztelt Ház, az igazságügyi bizottságban az ellenzék egyik tagja a kérdés tárgyalása rendjén azt mondta, nem áll érdekünkben ezen kérdésben vitákat idézni elő. Én osztottam annak a képviselő urnak a nézetét ottan, osztom itt is és habár a felszólaló képviselő urak mélyreható vitaközvetésekbe mentek bele, (Zaj a szélsőbaloldalon.) tartózkodni fogok ettől, mert amíg egyfelől méltóztattak egyesek kívánni mélyrehatóan leszállítani április 11-ének jelentőségét és mondhatnám, kicsinyelni a királyi szentesítés fontosságát is, (Ellenmondás és zaj a szélsőbaloldalon.) ezzel szemben, tisztelt Ház, tehát én azt, hogy a történelmi tényekre hivatkozva, elmondjam egyes események részletezésével azt, hogy szorosban véve mi volt márczius 15-ike. (Halljuk! Halljuk! a szélsőbaloldalon.) Vitaközvetéseket, tisztelt Ház, ebben a kérdésben felidézni nem áll érdekünkben, így mondtotta ezt az ellenzékhez tartozó egyik tisztelt képviselő ur az igazságügyi bizottságban. Osztottam nézetét, osztom most is. Tartózkodom ettől, mert kétségtelenül áll, hogy márczius 15-ikéhez bizonyos ideális emlékek fűzik Magyarországnak igen sok lakóját (Zaj a szélső baloldalon.) és ezen eszményi álláspontjukat sérteni, kicsinyíteni nem akarom. Nem akarom, tisztelt Ház, nem áll érdekünkben: érdekünkben áll kerülni a vitát, kerülni az ellentéteket, keresni, tisztelt Ház, ezen kérdésnél az összhangot és az összhang keresésével és megtalálásával oldani meg a kérdést. (Helyeslés jobb felől.)

Kétségtelen, hogy a 48-iki alkotások, törvények létrejöttét akkor ünneplhetjük, midőn azokhoz a szentesítést megnyertük, mert a szentesítés nem formalitás, ez oly feltétlen szükség a törvényalkotásnál, mely tény a törvények törvényi jellegét adja meg. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) És én, tisztelt Ház, azt tartom, hogy ha akarjuk, hogy a félézázados ünnepély a nemzet ünnepe legyen, olyan ünnepély, amelyen részt vesz mindenki, a koronától le az utolsó szegény emberig, akkor kell, hogy elfogadjuk azt a napot, amely e tekintetben ellentéteket fel nem idéz (Helyeslés jobbfelől.) és ez a nap április 11-ike. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Az első szakaszra vonatkozólag igen röviden kell, hogy jelezsem, miszerint Eötvös képviselő urnak azon fölfogása, hogy az április 11-ike az 1848-ik év megünneplése szempontjából állítatott a törvénybe be, téves, mert nem áll, hogy az által, hogy a „minden időkre” töröltetett, azt kívántuk volna elérni, hogy ezen nap jövő időkre nemzeti ünnepné ne tétessék. Én, tisztelt Ház, „minden időkre” kifejezés mellett terveltam a törvényjavaslatot, nem tartva feleslegesnek, ha ott van, de miután

a bizottságban egyesek azon nézetüknek adtak kifejezést — és nem csak a kormánypárt részéről, hanem ellenzék részéről is — hogy felesleges a „minden időkre” szavak otthagynása, mert hiszen, ha törvényi állítunk, az mindaddig, amíg meg nem változtatjuk, kötelező; mellőzhetőnek vélték a „minden időkre” vonatkozó két szót és ezért járultam hozzá. De ezzel egyáltalában nem alteráltam azt az intenziót, hogy az április 11-ike jövő időkre is nemzeti ünnepné állapíttassék meg.

Ezt láttam szükségesnek elmondani azon fölrészre nézve, melybe Eötvös képviselő ur a „minden időkre” kifejezést illetőleg esett és amely félreértés, azt hiszem, az igazságügyi bizottság tagjainak egyikénél sem forgott lenni.

A feliratba nézve az a megjegyzésem van, hogy én azt a hibát azon sorozatával tele lenni nem látom. (Derűtlenség a szélsőbalon.) Ne méltóztassék azt kívánni, hogy az igazságügyi bizottság egyes tagjainak nézeteire itt újból hivatkozzam, mert azok egészen mágnjellegűek, de azon bizottságban a feliratban azon hibákat nem találták azok sem, kik a felirattal az április 11-iki dátum szempontjából megelégedve nem voltak. Mindazonáltal, ha megnyugvást méltóztatnak abban találni, hogy a felirat újra szerkesztésük: én, bár nem látom szükségesnek, ez ellen kifogást nem teszek. (Általános helyeslés.) Nem járulok azonban hozzá Apponyi gróf képviselő ur azon indítványához, hogy a felirat ad hoc bizottságnak adassék ki, mert hasonló eljárásra praecedenssel nem rendelkezünk. Azok a feliratok, melyek országgyűlések megnyitása után, válaszul a trónbeszédre, a koronához intézettek, lit igenis tárgyalattak, de a gyakorlat mindig az volt, hogy e feliratokat a pártok külön szerkesztették és a felirati bizottságokban mindig csak a többség képviselte magát. Azonkívül hasonló esetekben a képviselőház és a főrendiház külön felirattal járulnak a trón elé. De most úgy van indítványozva, hogy e felirat a két ház együttes üléséből nyujtassék át a Felsőnek; tehát a két háznak együttesen kell elhatároznia egy föliratot és így a feliratot a főrendiháznak is kell tárgyalnia. A gyakorlatnak tehát az felel meg leginkább, ha a feliratot az a bizottság tárgyalja, amely a törvényjavaslatot tárgyalja, az aztán a szokásos formák, között átküldetik a főrendiházhoz, mely azt a törvényjavaslatot együtt tárgyalja, ahhoz hozzájárul, vagy módosítja és aztán a képviselőház ezek alapján esetleg újra fogja tárgyalni. Ily körülmények között tehát, ha hozzá is járulok ahhoz, hogy a felirat megszerkesztés szempontjából újra felülbizálat alá vétessék, bár azt szükségesnek nem látom: azt hiszem, ez csak egy eszközölhető, ha ha a felirat újra az igazságügyi bizottságnak küldetik vissza. Ez felel meg azon gyakorlatnak, melyet hasonló esetekben a főrendiházzal szemben addig is követni szoktunk. Ezeket elmondva, kérem, méltóztassék a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadni. (Élénk helyeslés jobbfelől, zaj a bal és szélsőbaloldalon.)

A vita folytatása.

Asbóth János azt fejtegeti, hogy a néppárt csak az április 11-iki nap mellett foglalhat állást. Messze vissza kell mennünk történelmünkben, amíg olyan királyra találunk, aminő az volt, aki szívet megnyitván a nemzet előtt, április 11-én a törvényeket szentesítette. Ma az erkölcsi és anyagi romlás idejét éljük. Meg van támadva minden, ami erkölcsi tényezője a nemzetnek. A szabadság most csak aranyborjú körül tánczoló számra érvényes! Ezért látunk társadalmi harcot! Meg van törve az út arra, hogy Magyarország ellen olyan parlamentet válasszanak, aminőt akarnak. A nemzeti egység pusztulásának gyászmezőjéből csak a korona fénye emelkedik ki s az a dinasztikus érzés, amely kitör még az agrárszociálistákból is, aki Rudolf trónörökösétől várja sorsának jobbrafordulását. Pártolja Apponyi javaslatát.

Öt perc szünet után Polónyi Géza kijelenti, hogy a föliratot nem fogadja el, de igen az Apponyi-féle indítványt. A miniszterelnök elismerte az indítvány helyes voltát, annál feltűnőbb, hogy csak az igazságügyi bizottsághoz utasíttassék vissza, habár tudvalevő, hogy idáig a föliratokat mindig fölirati bizottságok készítették el. E fölirat nyilvánvaló történelmi és közjogi falamokat tartalmaz. Minő bizalommal küldje vissza a Ház e föliratot az igazságügyi bizottsághoz, mikor az ezeket a falamokat elfogadta és jóknak találta. A kapesolt részéről az április 11-éig szentesített törvényekben szó sem volt s a kapesolt részek Magyarországhoz nem csatoltattak, mégis erről beszél a javaslat. Ez már nem stílárius hiba, ez értelmetlenség, amit a felirat mond czifra frázisokkal! Ott van a kormánypártban Falk Miksa, mért nem bízzák ő reá az ilyen munkát. A törvényjavaslatra megjegyzi, hogy a nemzeti közvélemény és kegyelet 49 év óta mindig márczius 15-ét ünnepelte meg. Hogy jön most a törvényhozás abba a helyzetbe, hogy ő tagadja meg a félézázados kegyeletet s erővel ünne-

pelje az április 11-ét, holott a szentesítés publikálása április 14-én történt. Tegye a miniszterelnök a Ház asztalára az 1848-iki szentesített törvényeket: meg fogjuk látni, csakugyan április 11-én történt-e a szentesítés. Micsoda állambolcsesség az, amely a társadalom ünneplését elválasztja a törvényhozási ünnepléstől! Apponyi azért fogadja el ezt a javaslatot, mert ebben a 48-as törvények másodszeri szentesítését látja. Mért nem erősítette meg ezt a fölfogást a korona nevében báró Bánffy? Ki ne tudná, hogy e törvényeket nem a korona, hanem a korona ellenére a nemzet kezdeményezte? Ki ne tudná, hogy 3 nappal a szentesítés után e törvények meg nem tartására rendelet ment Jellachichhoz. Én nem a fejedelmi kegyet, hanem a nemzet érzelmeit akarom ünnepleni, melyeket a jövő küzdelmeire is meg kell erősíteni, ha kell, a fejedelm ellenére is.

Szilágyi Dezső: Ez nem ide való.

Sima Ferenc: Talán az utcára?

Polónyi Géza: Ez a javaslat nem mert megemlékezni a hősookról, mártirokról, Kossuth Lajosról. (Zaj. Mozgás. Eljenzés.) Ha a javaslatba április 11. helyett márczius 15-öt tesznek: elfogadja a javaslatot. (Tetszés.)

Barabás Béla azt kérdi: mi akadály van annak, hogy a király márczius 15-én ne ünnepeljen a nemzettel? Beletűközök talán a legelső magyar ember gondolkozásába a magyar nemzet ünneplése? Márczius 15-én a nemzetnek a kívánsága sokkal több volt, mint amennyit az áprilisi törvények nyujtottak. Márczius 15-én aztis kívánták, hogy a katonaság esküdjék meg az alkotmányra s hogy Magyarország legyen teljesen önálló és független állam! Már is hivatalosan le akarják szállítani a márcziusi ünnepség jelentőségét. Mezőberényben már is történt ily intézkedés. A kultuszminiszter már intézkedett, hogy az iskolák április 11-ikét ünnepléjk meg, *Több iskolában, a régi szokás ellenére, már be is tiltották a márcziusi ünneplést.* A javaslat vezedelmes előjele az 1848. december 2. napjának, amikor a trónváltozás történt, amely nem volt törvényes. (Tetszés.) Hiszen már is előkészületeket tesznek császári örök kiosztásával a volt katonáknak, ami azt a hatást teszi, mintha a nemzet elismerné december 2-át törvényes napnak. (Zaj.) Az április 11-iki szentesítés után három napra ugyanaz a fejedelem szegte meg az esküjét s ugyanaz a fejedelem vitte bele esküszegésével és törvénysértésével a nemzetet a véres harcokba. (Tetszés a szélsőbalon. Bánffy felsiet Szilágyihoz.)

Szilágyi Dezső (csönget): Arról értesültem . . .

Polónyi Géza: A miniszterelnök által . . .

Szilágyi Dezső: Én nem tulajdonítok különös súlyt semmiféle figyelmeztetésnek. Több oldalról értesültem, hogy esküszegő fejedelemlről beszélt. Történelmi tényeket fölhozni szabad; de a köteles tisztelet és kegyelet határain belül kell maradni. Nem a parlamentbe való az ilyen kifejezés!

Barabás Béla: V. Ferdinánd szentesítette a törvényeket, mert muszáj volt. Csatlakozik Apponyi indítványához. (Eljenzés a szélsőbalon.)

A vitát holnap folytatják.

KÜLFÖLD.

Kopp biboros küldetése. *Frankfurtból* jelentik: A *Frankfurter Zeitung* boroszlói tudósítója arról értesít, hogy Kopp biboros kedden rendkívül fontos ügyben utazott Rómába. Amint a biboros megérkezett, a *birodalmi kormány és a Vatikán között tárgyalások indultak meg a centrumnak egyes sürgős követelményei felett*, amelyeknek eredménye a tengerészeti törvényjavaslat sorát fogja eldönteni. *A fedezeti kérdés feletti szavazást szándékosan halasztották el emiatt.*

Thun programmja.

(Távirati tudósítás.)

Gróf Thun osztrák miniszterelnök azóta, hogy kormányra lépett, többször megragadta az alkalmat, hogy politikai személyiségek előtt nyilatkozzék arról a politikáról, amely nézete szerint ez idő szerint helyeselhető. Legközelebbi szándékairól is elárult egyet-mást.

Gróf Thun eme nyilatkozatai alapján a *N. Fr. Pr.* a holnapi számában a következő képét adja gróf Thun programjának:

Gróf Thun nem barátja a csehek közjogi törekvéseinek, hanem híve a dualizmusnak a fennálló alkotmányok értelmében. Egyáltalában nincs szándékában az alkotmányon változtatni. Ha szükségesnek mutatkoznék az, hogy a tartománygyűlések hatáskörét kiszélesítsék, úgy ennek nem fogja útját állni. A reformot azonban csakis a fennálló alkotmány keretében fogja megengedni.

Első és legfontosabb teendőjéül tartja Thun gróf, hogy az osztrák parlamentet munkaképesse tegye. A házszabályok szigorítását nem tervezi. El van azonban határozva arra, hogyha az obstrukció újra felüti fejét, mindjárt az első kísérlet után berekeszti az ülésszakot. A házat ezután csak két hónap mulva fogja ő Felsége összehívni. Ha ismétlődik az obstrukció, ismét az ülésszak berekesztésével fog a németeknek feladni. Ezt az eljárást háromszor fogja alkalmazni arra az esetre, ha a németek észre nem térnek.

A harmadik eset után következik a Ház feloszlása és új képviselőválasztás és csak ha ezután sem lehetne boldogulni a németekkel, fogja gróf Thun ő Felsége rendelkezésre bocsátani tárczáját. Hogy ezután mi következzen, azt ő Felsége fogja majd elhatározni.

A most kezdődő ülésszaknak három feladata lesz: az elnökség választása, a kiegyezési provizoriumról kibocsátott rendelet jóváhagyása és a delegáció tagjainak megválasztása.

A nyelvkérdés tekintetében gróf Thun báró Gautsch nyelvrendeletei alapján áll. Első sorban elismeri, hogy csak ideiglenesek és így a nyelvkérdés törvényhozási úton való szabályozásához is hozzájárul és ezzel komolyan szándékozik foglalkozni.

Dr. Baernreither belépésére a kabinetbe kiváló súlyt fektetett. Baernreither három feltétel alatt vállalt tárczát és ha csak egy feltételt nem tartanak be, azonnal lemond. Első feltétel, hogy az alkotmány ellen semmi sem történik, a második, hogy semmiféleképpen nem sértik az osztrák németek nemzeti érdekeit és végül, hogy a szabadelvű német nagybirtokosok teljes cselekvési szabadságukat megtartják a kormányval szemben. A kormány mind a három feltételben megnyugodott. Gróf Thun el van határozva arra, hogy e feltételeket meg is tartja és a megzavart parlamenti tevékenységet rendes kerékvágásba tereli. Reméli is, hogy a parlament támogatásával az állam és a monarchia érdekei által sürgősen követelt feladatokat megoldja.

A jobboldal végrehajtó bizottsága ma folytatta tanácskozásait. Jaworski a bizottság felszólítására még tegnap értekezett gróf Thun kormányelnökkel. Közölte vele, hogy a jobboldal ragaszkodik eddigi álláspontjához, de hajlandó a kormányt feladataiban, első sorban a Magyarországgal való kiegyezés kérdésében támogatni.

Hogy Thun erre mit felelt, bizonyosan nem lehet tudni; csak az hirdik, hogy válasza kielégítő volt. Jaworski ma jelentést tett róla a végrehajtó bizottságnak, amely abban állapodott meg, hogy egyelőre nem áll elő az egyes pártok követeléseivel és kívánságaival. A többség igyekezete első sorban arra fog irányulni, hogy a parlamentet akcióképessé tegye. Az ülésen elhatározták továbbá, hogy dr. Fuchs eddigi második alelnököt fogják elnöknek kijelölni. Az ülésen különben kifejezésre jutott az a nézet, hogy az egyik alelnöki állást át kell engedni az ellenzéknek.

Pága, márczius 11.

A csehországi alkotmányhú nagybirtokosok végrehajtó bizottsága holnap tartja ülését, amelyen tanácskoznak dr. Baernreithernek a kabinetbe való belépése felett és határozni az iránt, hogy milyen álláspontra helyezkedjenek az új kormányval szemben.

TÁVIRATOK.

Az uralkodó kívánsága.

Bécs, márczius 11. A Wiener Abendpost írja: Mint már ő Felsége negyvenéves uralkodói jubileuma alkalmával kifejezésre jutott ezen a helyen, ő Felsége fenkölt intenciója oda irányul, hogy a császár és király ő Felsége legmagasabb személyét érintő ily emléknapotak ne ünnepi pompával, ünnepélyek rendezésével, hanem pusztán jótékony cselekedetekkel üljék meg. Tekintettel arra, hogy immár közeledik az a nap, amelyen ő

Felsége ötvenéves uralkodását betölti, újból utalunk ő Felségének már ismételtén kifejezett akaratára, megjegyezvén, hogy ő Felsége fenkölt szándékának legjobban megfelelné, ha azt látná, hogy ezt a napot is csak a felebaráti szeretet műveivel ünneplik meg.

Nem kell becsületbírótság!

Páris, márczius 11. Fery d'Exlands, Meziéres és Derouléde, akik az Esterházy-Piquard-ügyben a becsületbírótság tagjaivá voltak kiszemelve, kijelentették, hogy már nincs ok a becsületbírótság összeülésére.

Gerlich-Motty.

Berlin, márczius 11. A képviselőház ülésén Gerlich képviselő kijelentette, hogy tegnapi éles kifejezésével nem a lengyel töredéket vagy a lengyel nemzetet akarta illetni, amelyeket ő is nagyrabecsül, hanem csak azokat a személyeket, akik az öt érintő ügyben levéltitoksértést követtek el. Ezt a kijelentést egyébként nem félelemből teszi.

Berlin, márczius 11. A Gerlich és Motty képviselők közt tegnap támadt összeszólalkozásból kifolyólag Motty még tegnap elküldte az utóbbihoz segédeit. A kihívás azonban még nem történt meg, mert ma kibékítési kísérleteket fognak tenni. Gerlich hajlandó pisztolyparbajt elfogadni, de barátai azon fáradoznak, hogy az ügyet a képviselőház senior-conventje elé juttassák.

Korea és Oroszország.

Yokohama, márczius 11. Korea császára három napi halasztást kért Oroszországtól az orosz részről hozzáfűzött kérdésekre adandó válasza. A soeuli minisztertanács tegnap arra a válasza határozta magát, hogy Alexejev orosz pénzügyi tanácsost és a koreai szigeteken alkalmazott orosz katonai instruktort el akarja bocsátani. Ezzel szemben a külügyminiszterium ügyvivője kijelentette, hogy Korea nemzeti önállóságának fentartása csak Oroszország segítségével lehetséges, tiltakozott a minisztertanács határozata ellen és beadta lemondási kérvényét.

A spanyol-amerikai konfliktus.

Madrid, márczius 11. A spanyolkormány a nagyhatalmaknál nagyban tudakozódik aziránt, milyen állást foglalnának el egy esetleges spanyol-amerikai háborúval szemben.

A kínai kölcsön.

Berlin, márczius 11. Az új kínai kölcsön tervezetét a Német-Ázsiai Bank a legközelebbi napokban a tőzsde eljárásságainak előterjeszti.

Általános választói jog.

Krisztiania, márczius 11. Az alkotmányügyi bizottság 5 szavazattal 2 ellenében amellett nyilatkozott, hogy minden 25 évesnél idősebb férfinak, beleértve a cselédséget is, adják meg az általános választói jogot.

HIREK.

Gróf Széchenyi Imre.

1825—1898.

Idősb gróf Széchenyi Imre, valóságos belső titkos tanácsos, királyi főasztalnokmester s volt berlini osztrák-magyar nagykövet, ma hajnali három órakor rövid szenvedés után csendesen elhunyt Budapesten, Eötvös-utcai palotájában.

A kiváló politikus és államférfiu halálának híre gyorsan elterjedt mindenfelé s a mai nap során egymást érték a részvénytájékoztatók úgy a belföldről, mint külföldről, különösen Németországból.

Idősb gróf Széchenyi Imre nemcsak a közpályán, hanem a társadalmi életben is egész ember volt, akinek alapos tudása, rendkívül szeretetreméltó egyénisége s kristálytisztta jelleme, minden körben, ahol megfordult, közbecsülést biztosítottak számára. A megboldogult áldozatkész mecénása volt a művészeteknek s különösen a zenét kedvelte, amennyiben maga is zeneszerző volt, akinek dalai, vonós-negyesei és táncszerzeményei jóval meghaladták a dilettáns mértéket. A nemes gróf azonkívül, hogy a magas magyar politikai és

társadalmi körök osztatlan nagyrabecsülésének örvendett, hű és bizalmas embere volt a királynak is, aki őt hosszú diplomáciai pályafutása alatt a legelőkelőbb rendjelekkel tüntette ki. — Haláláról özvegye, Sztáray-Szirmay Alexandra grófnő azonnal értesítette a királyt és a német császárt. Bécsből már delután megérkezett a király részvétávirata, amely így szól:

Bécs. Burg. Széchenyi Alexandra grófnénak.

Kérem, legyenek meggyőződve legbensőbb részvéteimről a szenvedett fájdalmas veszteség fölött, melyet én is őszintén gyászolok. Vajha megadással, erővel és bátorsággal viselnék el a súlyos megpróbáltatását, mely önöket érte.

Ferencz József.

A német császártól még nem érkezett válasz.

Az elhunyt gróf életrajzi adatait a következőkben adjuk:

Idősb gróf Széchenyi Imre 1825. február tizenötödikén született Bécsben. Atyja abban az időben Zsófia főhercegnő főudvarmestere volt. Tanulmányait a szülői házában végezte, a megfelelő vizsgákat pedig Pozsonyban tette le.

A diplomáciai pályára 1845-ben lépett s követségi attaché lett Rómában. Ő volt az, aki egy évvel később, mint hivatalos küldött megvitte Bécsbe a hírt IX. Pius pápának a megválasztásáról. 1848-ban követségi titkárnak nevezték ki Stockholmba s nemsokára ezután ugyanabban a minőségben Frankfurtba helyezték át. Itt ismerkedett meg Bismarckkal, akivel szoros baráti viszonyt kötött. Majdnem ugyanabban az időben kerültek mindketten Pétervárra, ahol Széchenyi eleinte mint követségi tanácsos, majd mint követségi ügyvivő működött. Pétervárról a nápolyi királyi udvarba küldték követnek s ott is maradt a nápolyi királyság összeomlásáig. Ekkor rendelkezési állományba helyezték s ő visszavonult sopronmegyei birtokára, ahonnan gazdálkodni kezdett. 1865-ben elvette Sztáray-Szirmay Alexandra grófnőt. Az 1865—68-iki országgyűlésen az ó-konzervatívokhoz tartozott.

A koronázás után gróf Beust külügyminiszter felajánlotta neki a pétervári nagykövetségi állást, amit ő azonban, gyenge egészségi állapotára való hivatkozással, nem fogadott el. Az akkori idők nyilvános életében tevékeny részt vett. Elnöke volt a Nemzeti Színházat reformáló enquetének, de a neki felajánlott intendánsi állást nem fogadta el. 1878-ban gróf Károlyi Alajos helyére berlini nagykövetnek nevezte ki a királyt.

Ezt az állást különösen gróf Andrássy Gyula iránt érzett barátságából vállalta el, aki ő benne vélte feltalálni azt a diplomatát, aki a német birodalom és Ausztria-Magyarország közt való viszonyt minél szorosabbá fűzze s mennél barátságosabbá tegye. Ezt a feladatot gróf Széchenyi Imre kitűnően oldotta meg. Az ő közreműködése mellett több ízben újították meg a békeszövetséget a két állam között s jeles szolgálataiért a mi királyunk az aranygyapjas-renddel, Vilmos császár pedig, amikor I. Ferencz József Berlinbe jött látogatóba, a fekete sas-renddel tüntette ki. Gróf Széchenyi Imre Berlinben az osztrák-magyar nagykövetség részére megvásárolta Ratibor herceg pompás palotáját s ott rendkívül fényes és nyílt házat vitt; szalonja találkozó helye volt a berlini születési és észarisztokráciának. Gróf Széchenyi Imre és felesége az öreg Vilmos császárnak és nejének, Augusztia császárnénak a benső barátságával dicsekedhetik és e barátsággal később II. Vilmos császár is kitüntette a grófi párt.

Gróf Széchenyi Imre 1852-ben kamarás, 1867-ben valóságos belső titkos tanácsos lett, 1882-ben megkapta a Lipót-rend nagykeresztjét, 1889-ben a Szent István-rend nagykeresztjét s 1891-ben az aranygyapjas-rend vitéze lett.

1892 óta a megboldogult magyarországi birtokain élt, de az évnek egy részét Budapesten töltötte, ahol a rendkívül rokonszenves főur általános tiszteletnek és szeretetnek örvendett.

A kőszegi nagy hadgyakorlatok után az a kitüntetés érte gróf Széchenyi Imrét, hogy II. Vilmos német császárt vendégül tisztelhesse.

Gróf Széchenyi Imre már a múlt évben egyszer súlyos beteg volt. Már ekkor meggyőződött arról, hogy betegsége gyógyíthatatlan. Mindazonáltal megtartotta ritka szeretetreméltóságát és kedves humorát. Azóta azonban súlyos ideghajban szenvedett, amely ellen folyvást csillapítószereket használt.

Az agg főúr még a hét elején elég jól érezte magát, de hétfőn egy sétája alkalmával meghült s kedden már annyira erőt vett rajta a láz, hogy ágyba feküdni volt kénytelen. Házi orvosa, dr. Kelemen Miksa már a betegség kezdetén látta a veszedelmes tüneteket, amiért is dr. Korányi Frigyes egyetemi tanárt is meghívták. A betegség tüdőgyulladásra fajult, mely mindinkább gyengítette a beteg főurat s már tegnap lemondottak kezelő orvosai életéről. Neje, Sztáray-Szirmay Alexandra grófnő, továbbá fiai, Péter, István és László folyton betegágya mellett voltak, míg negyedik fia, Dénes, a drozdai követség attaséja, akit táviratilag hívtak a nagybeteghez, csak ma délelőtt érkezhetett meg s így nem találta életben atyját. Gróf Széchenyi Imre tegnap este annyira rosszul lett, hogy elhívták hozzá Tomcsányi jészuarendi atyját, aki ellátta az utolsó kenettel.

A beteg főúr hajnalban három óraker lehelte ki lelkét nejeinek karjai között.

Az elhunytat ma délelőtt Eötvös-utca 14. szám alatti palotájának földszintjén levő lakosztályában helyezték diszes ravatalra, amelyet tömérdék viaszgyertya s kandellaber vesz körül. A halott remek szarkofagban nyugszik s az egész terem fekete posztóval van bevonva s délszaki növényekkel ékesítve. A haláleset következtében a főrendiházra s a családi palotára kitűzték a gyászlobogót.

A délután folyamán a halálhíre megjelentek a családtagoknál részvételeiket kifejezni Szlávy József, gróf Wenckheim Frigyes, Apponyi Albert és Batthyány Géza s az arisztokrata hölgyek közül igen számosan. A halottat holnap délután 3 óraker szenteli be Stieber Vincze VI. kerületi plébános, mely után a koporsót becsomagolják s a sopronmegyei Czenkre szállítják, ahol vasárnap délelőtt fél 11 óraker helyezik örök nyugalomra az ottani családi sírboltban.

Az engesztelő szent miseáldozatokat úgy a kegyuri templomban, mint az egyetemi templomban kedden délelőtt tartják meg.

Ő felsége a király a temetésen képviselteni fogja magát.

A gyászborult család a következő halotti jelentést adta ki:

Sárvári felsővidéki gróf Széchenyi Imréné Sztáray-Szirmay Alexandra grófnő csillagkeresztés és palotahölgy úgy a saját, mint fiai: sárvári felsővidéki gróf Széchenyi Dénes és neje Caraman-Chimay Emilia grófnő valamint fiuk: János; — gróf Széchenyi Péter a 13-ik császári és királyi huszárezred főhadnagya; gróf Széchenyi István és gróf Széchenyi László, valamint az összes rokonok nevében is mélyen szomorodott szívvel tudatja, hogy nagyatyja forrón szeretett férje, a legjobb atya és sárvári felsővidéki idősb gróf Széchenyi Imre magyar királyi főasztalnokmester, valóságos belső titkos tanácsos, császári királyi kamarás, az aranygyapjas rend vitéze, a Szent István- és Lipótrend nagykeresztése, a fekete sasrend lovagja, valamint számos külföldi rendjel tulajdonosa, a magyar főrendiház örökös tagja, volt berlini osztrák és magyar nagykövet folyó hó 11-én hajnali 3 óraker, életének 74-ik évében rövid szenvedés és a halotti szentséges ájtatos felvétele után az Urban csendesen elhunyt. A boldogultnak hűlt temetési folyó hó 12-én délután 3 óraker fognak a gyászházban: VI. ker., Eötvös-utca 14. szám alatt a római-katolikus hitvallás szertartása szerint beszenteltetni és Nagy-Czenkre szállítatván, ott folyó hó 13-án délelőtt 11 óraker ujjalagos beszentelés után a családi sírboltba örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szent miseáldozatok az elhunyt lelki üdvéért folyó hó 15-én délelőtt 11 óraker fognak Budapesten a Jézus szent szíve templomában, valamint az összes kegyuri templomokban a Mindenhatónak bemutatatni. Budapest, 1898. márczius hó 11-én. Béke poraira, áldás emlékére!

— Biztos gyógyulás. Bécsi tudósítónk telefonálja: Stefánia főhercegnő állapotában folyton tart az öröndetes javulás. Az orvosok a mai consiliumon lassu, de biztos gyógyulást konstataáltak. Az özvegy trónörökösnének, aki az egész betegség lefolyása alatt alig élt egyébvel, mint erősítő italokkal, már mindinkább kezd visszatérni az étvágya. Különösen a mai napon észrevehetően jobb étvágya volt, mint eddig. Orvosi jelentéseket nem adnak ki többé.

Az özvegy trónörökösné állapota felől a főudvarmesteri hivatalban ma a következők tudakozódtak: Báró Bánffy Dezső miniszterelnök és neje, Perczel Dezső belügyminiszter és neje, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Tisza Kálmán és neje, Gromon Dezső államtitkár, Nikolits Fedor és Radó Kálmán valóságos belső titkos tanácsosok, Leszkáry Gyula főrendiházi tag, Baltik Frigyes és Gyurácz Ferencz püspökök, Tallián Béla és Szentiványi Árpád országos képviselők, özvegy gróf Nemes Nándorné, Horváth Sándor pesti evangélikus lelkész, Saárossy-Kapeller Ferencz osztály tanácsos, Ghyecz Emil császár királyi kamarás, Weninger apát, dr. Gebhardt Lajos, Sztehló Kornél egyetemes egyházi ügyész és ifjabb Gebhardt Lajos. — Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagyi lakásán kitétt íven aláírták a nevüket: Báró Eötvös Lóránd és neje, gróf Apponyi Lajos és neje született Scherr-Thoss Margit grófnő, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Kiss Pál államtitkár, özvegy Toldy Ferenczné és leánya Augusta, gróf Hunyady László, gróf Apponyi Albert és neje, báró Révay Gyula és neje, özvegy báró Révay Simonné, gróf Eszterházy Mihály és neje, gróf Zichy Ferencz, Tattara Victor olasz főkonzul, gróf Zay Mildós és neje, gróf Bethlen András és neje, gróf Andrassy Aladárné, herceg Hohenlobe-Oehringen német főkonzul és neje, Toldy László, gróf Andrassy Sándor és neje.

— Újabb bonyodalmak. Párisból jelentik: A párisi titkosrendőrség végre nyilatkozik a Lehmann Mózes rejtélyes halála ügyében. Kijelenti, hogy a főlakaszított ember nem azonos Lehmann Mózzal; kijelenti továbbá, hogy Lehmann soha sem állt a rendőrség szolgálatában. Kiderült, hogy az a magát Lemercier-Piquardnak nevező egyén, aki a Dreyfus-Esterházy-ügybe nagyon be van keverve, több strohmann-tartott, ő maga pedig megszökött, mikor a rendőrség intézkedéseinek neszét vette. A rendőrség azonban tudja, hogy mi az igazi neve és hogy hol tartózkodik. Valószínű, hogy Roberty-Durica-Durandin büntartosa volt Lemercier-Piquardnak, helyesebben Lehmann Mózesnek az ugynevezett Otto-levelek megírásában. Lemercier-Piquard még él és hozzá jó módban, míg a rue de sévresi akasztott ember nagy nyomoruságban pusztult el. Az a hír, hogy az akasztott szobájában a Dreyfus-Esterházy-pörre vonatkozó fontos okmányokat találtak volna, tiszta hazugság. Ezeket mondja a párisi rendőrség. Ezekből kiderül, hogy a rendőrség tévedett, mert nem azt az embert akasztotta föl, akit el kellett volna tennie láb alól. Kiderült továbbá az is, hogy mindenféle komplikációkkal igyekszik az egész ügyet a közfigyelem elől elvonni. Hogy a főlakasztott ember tényleg nem Lehmann, az már bizonyos, és bizonyos az is, hogy a katonai kormány egyenes parancsára akasztották föl — tévedésből, az alkalmatlanná vált Lehmann helyett.

— A zsörtölődő Madarász. Midőn az egyetemi ifjuság Madarász József képviselőnél járt, hogy őt márczius 15-én beszéd tartására felkérje, az öreg ur szívesen megígérte, de tiltakozott az ellen, hogy ő „diák-kongresszuson” beszéljen, midőn arra ott a helyes kifejezés „diák-gyülekezet”. Erélyesen visszautasította azt is, hogy a meg nem illető „nagyságos ur” ezimen szólítsák; mert az ő címe „képviselő ur”, vagy pedig „uram bátyám”.

— Gróf Károlyi Lajos beteg. Gróf Károlyi Alajosnak, a volt londoni nagykövetnek egyetlen fia, Lajos, aki még alig 27 éves, halálos beteg. A múlt hetekben Nizzában időzött, ahol erős influenzája volt. Orvosai óvatosságra intették, a fiatal gróf azonban nem hallgatott a tanácsukra és még betegesen stomfai uradalmára utazott. Itt agyvelőgyulladását kapott s már tegnap óta eszméletlen

állapotban van. Ma betegágyához hívták dr. Nothnagel bécsi tanárt és Schmidt tanárt Pozsonyból. Gróf Károlyi Lajos a tótmegeyeri majorátus ura.

— Vizsgálat az evangélikus református püspökségnél. A dunántúli evangélikus-református püspökségnél Fábrián Dénes káplán ellen megindították a vizsgálatot a napokban eltemetett öngyilkos diák ravatalánál mondott halotti beszéd miatt. A vizsgálatot Szász Károly püspök vezeti s néhány nap alatt már be is fejezi. Dr. Demkó Kálmán, a tavaszmező-utcai állami főgimnázium igazgatója, följelentésében arra kérte a püspököt, hogy a vizsgálat eredményéről értesítse az igazgatóságot, ez azonban csak a tankerületi főigazgatóság útján történik meg, mert Szász Károly a jegyzőkönyvet egyenest a főigazgatósághoz küldi.

— Garasanin temetése. Belgrádból távirat Garasanin temetése óriási közönség jelenlétében folyt le. Valamennyi miniszter, a méltóságok, valamint a hivatalnokok jelen voltak. Sándor és Milán királyok képviselőket küldtek. A beszentelésen a székesegyházban Sándor király is jelen volt.

— Hol van Lujza hercegnő? Bécsi tudósítónk telefonozza: Az a hír, mintha Lujza kóburgi hercegnő Nizzából Bécsbe utazott és ott az Imperial szállóba szállt, teljesen alaptalan. A hercegnő nem érkezett Bécsbe.

— Gajzágó Salamon temetése. Ma délután 3 óraker temették el az újvilág-utca 18. számú házból Gajzágó Salamont. Temetésére nagy gyászoló közönség gyűlt össze, melynek sorában ott voltak: báró Bánffy Dezső miniszterelnök, báró Dániel Ernő, dr. Wlassics Gyula, báró Fejérváry Géza, Perczel Dezső miniszterek, Gromon Dezső, Bedő Albert, Graenzenstein Béla államtitkárak, Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, Rakovszky István az állami számvevőszék alelnöke, Lukács Béla valóságos belső titkos tanácsos, Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke és alelnöke Láng Lajos és még igen sokan. Az egyházi szertartást nagy papi segédlettel Kirner Károly belvárosi apátplébános végezte a gyászba vont udvaron, melynek végeztével a hosszú gyászmenet megindult. A fényes gyászmenetet a szertartást végző papság nyitotta meg, utánuk haladt a korszak alatt szinte roskadozó virágos kocsi, majd hatfogatu aranyozott diszkocsin a holttest, melyet 12, lobogó fátylát vivő csatlós vett közre s a halott nyomában a gyászoló család és a gyászoló közönség beláthatatlan sokasága. A kerepesi temetőben még egyszer beszentelte Kirner apát a halottat s azután a koporsót leresztették a főváros felajánlott a diszszirba s elhantolták.

— Párbaj a Bokross-ügy miatt. Gróf Bethlen Balázs és gróf Klebelsberg Zdenko között összeütközés támadt a Bokross-ügy miatt. Gróf Bethlen elmulasztotta a rögtöni kihívást s ellenfele most nem akart vele megmérkőzni. Becsületbírárságot hívtak egybe, amelynek elnöke Zoltán Elek altábornagy, tagjai pedig gróf Széchenyi Aladár, gróf Andrassy Géza, Bartha Miklós és Makkfalvy Géza voltak. A becsületbírárság tegnap döntött s a felek ma délután negyedfél óraker mérköztek meg a Fodor-féle vívóteremben. Gróf Bethlen Balázs segédei gróf Tisza István és báró Thoroczky Miklós, gróf Klebelsberg-é pedig Bíró Lajos és Justh Béla, orvosok Bethlen részéről dr. Farkas László, ellenfele részéről pedig dr. Varró Indár voltak. A párbajt gróf Tisza István vezette. A szokásos békítési kísérlet után mind a két fél hevesen támadott. Néhány pillanat alatt Klebelsberg mellén két hatalmas vágást, Bethlen pedig a vállán könnyebb karczolatot kapott. Az orvosok szerint Klebelsberg nem folytathatta tovább a vívást s a segédek a párbajt befejezettnek jelentették ki.

— Piquard ezredes kardja. Egy sereg fiatal ember a Zola-pör tárgyalása idejében nagyon lelkesedett Piquard ezredesért s 400 forintos diszkardot rendelt Wiesinger Mór Kossuth Lajos-utcai ötvös-műhelyében, hogy azt nagy deputációval kiküldje Piquard ezredesnek. A kard elkészült és Wiesinger Mór közszemlére tette a kirakatban, hadd nézzék meg a magyar főváros polgárságának hódolata jelét.

Wissinger Mór azonban, aki ötvös és nem törvénytudó, nem emlékeztet az 1883. évi XVIII. törvény-cikk 9. §-ára, Magyarország külön ezimerét is rátette a kardra. Így szebb is volt az emlék, meg arra is gondolhatott, aki látta, hogy nem az a sereg ifjú ember, hanem a magyar nemzet ajándéka. Ennek a czimernek a használata pedig felsőbb engedélyhez van kötve, amiről meg a rendőrség nem feledkezett el s Wissinger Mórt a negyedik kerületi kapitányság két napi elzárással és 300 forint pénzbüntetéssel sújtotta. Tegnap báró Splényi Ödön rendőrtanácsos a kardot is elkobozta ezt, mint bűnjelet vissza sem adják.

— **Anarchisták elfogatása. Párisból** táviratozzák a *N. Fr. Pr.* útján: A rendőrség egy anarchista szövetkezetnek jött a nyomára. A nyomozásoknak, amelyeket maga a rendőrfőnök személyesen vezetett *Lyonban, Barcelonában, Milánóban*, az eredménye az, hogy több egyént fogtak el, akik ellen az az alapos gyanu, hogy ők vetették azokat a bombákat, melyek minden egyes olyan alkalommal explodáltak, valahányszor Faure elnök utazására indult, vagy pedig hivatalos utakat tett. A legutóbbi bomba a pályaudvaron akkor robbant fel, mikor Faure oroszországi útjára indult. Ez alkalommal a bomba mellett kis papírszelet hevert, amelyen ez állt:

— *Éljen Lengyelország!*

Ennek ötletéből aztán az ismeretlen merénylőt az *őreg lengyelnek* hitták. Most kiderült, hogy a merénylő sem öreg, sem lengyel. A bombákat maga készítette ugyan, de nem maga vitte el a helyszínére, hanem egy czinkostársának adta át további kezelés végett. Egyelőre nem hozzák sem a merénylőt, sem a czinkostársát nevét nyilvánosságra, mert a nyomozásokat még folytatják.

— **A kivándorlók sorsa.** Érdekes tudósítás érkezik egy olaszországi alattvalótól *San-Paolóból* (Braziliából) az európai kivándorlók sorsáról. A tudósítás így hangzik: Az ausztria-magyarországi nép kivándorlása Braziliába, különösen ennek San-Paolo államába, az utolsó években mind nagyobb és nagyobb arányokat öltött. Az ilyen kivándorlók aztán folytonosan, seregesen ostromolják az itteni császári és királyi osztrák-magyar konzulátusságot segélyért és alamizsnáért. Ilyen levelet írt a minap az osztrák-magyar konzul a San-Paoloban megjelenő „*Tribuna Italiana*” nevű olasz laphoz, fölhíván a nem szűkölködőket egy jótékonyági egyesület létesítésére. Az osztrák-magyar konzul sinylődökről beszél, kik hozzá fordulnak, pedig az osztrák-magyar alattvalók csak a kisebb részét teszik ki a nyomorgóknak. Hogy fogalmat alkothassanak maguknak a kivándorlók között uralkodó nyomorról, elmondok egy esetet, melyet lehetetlennek tartottam volna, ha nem történt volna meg épen velem. Az itteni újságok nagyon művelik a hirdetések. Több újság, így a *Tribuna Italiana* is, ingyen közli a szegény munkakereső emberek hirdetményeit; ez pedig egy neme a jótékonyágnak. Így tehát a minap beállított a *Tribuna Italiana* szerkesztőségbe egy ember s ezeket mondta:

— Elvesztettem feleségemet, hátrahagyta ezt a szopósgyermeket, nincs munkám, nem találok hajlékot, a gyermek ide-oda hanyódik, ma ez, holnap az az asszony szoptatja. Így pedig meghal s én nem segíthetek rajta, mert munkát kell keresnem. Eszedzem az urakhoz, tegyenek jótéteményből közzé egy hirdetményt, talán akad valaki, aki gyermekeimet átvinné örökbe.

Tegnap este egy özvegy asszony állított be a szerkesztőségbe, három síró porontyval:

— Hogyan találjak munkát ezekkel az ölemben, kik közül az egyik szopós?

Hirdetést akart, hogy tudhasson gyermekeink! A mi konzulunk, lovag *Gioia*, mindent megtesz, amit megtehet; de igen sokan, igen sokan vannak a nyomorgók! Mídon a konzul nem tudja, hogy mit csináljon, elküldi a szerencsétleneket az újságokhoz, az újságok pedig a konzulhoz! Az utolsó menedék a hazatérés. Deczember 22-én a legszerencsétlenebb családok egyike segélyért fordult a szerkesztőséghez, hogy visszatérhessen Olaszországba. Természetesen a konzult értesítették, aki legott érdeklődött a dolog iránt; utána járt, hogy

lássá, vajjon való-e a család nagy nyomorusága, mert légió az ilyen esetek száma. Irt tehát az anyaországba, hogy így megfeleljen a formalitásoknak is. Ennek következtében aztán a konzul csak egy teljes hónap múlva vihette keresztül a visszahonosítást: az olasz kormány és az N. G. I. hajós-társaság között fennálló szerződés folytán azonban a szerencsétlen család még sem utazhatott hamarabb vissza, mint a február 13-án elindult „*Sempione*” nevű hajóval! Addig hogyan élt, az Isten tudja!

— **Petőfi ezrede.** Az Ernő főherceg nevét viselő 48. számú gyalogezred, mely Nagykanizsán és Pozsonyban állomásozik, ez évben ünnepli fennállásának századik évfordulóját. A jubiláló ezred, mely az *első magyar* gyalogezred volt, e század leforgása alatt sokszor kitüntette magát azon 14 hadjáratban, melyben részt vett. Parancsnokai közül többen a Mária Terézia-rendre is méltókká tették magukat. Érdekes megemlíteni, hogy *Petőfi is ebben az ezredben katonáskodott.*

— **Nem lesz több párbaj.** A párbaj-mánia egyelőre szünetel Debreczenben, ahol elég sűrűn párbajoznak. Csak nemrégiben is egyszerre tizenkét párbajügyet tárgyalt a debreczeni törvényszék. A kardokat a párbajozók rendszeren Handlovics Istvánnál köszörsültették. Nem is rossz dolga volt Handlovicsnak, mert néhány év alatt pár ezer forintra tett szert. És mégis becsukta a köszörs-műhelyt, mert a családjával elvitorlázott New-Yorkba, minthogy azt hiszi, hogy a köszörs-mesterség ott jövedelmesebb. A debreczeni párbajozók most — kard-köszörs nem lévén — békességben vannak és mióta Handlovics elvitorlázott, lovagias ügyek nem merültek fel.

— **Kézfogó.** *Rosenberg* Vilmos, a Király-malom tisztviselője, eljegyezte *Fülep* Ignác leányát, Ellát.

— **Az anya szíve.** Tragikus halállal halt meg — mint debreczeni levelezőnk írja — az anyja *Tarnóczy* János méntelepi huszárnak, kiről e napokban irtuk meg, hogy nyakát egy borotvával elmetesztette. A szerencsétlen katona anyja Szabadszállásról megérkezett fiához s mikor fiát az ágyon megpillantotta, *egyét sikoltott s élettelenül terült el a földön.* Szívzshűdés érte.

— **Szociállizmus. Nyiregyházáról** táviratozza tudósítónk: *Sallár* János, aki a szabolics-megyei szociálisták elnökének mondja magát és *Vass* András, — mind a ketten orosi szociálisták — az alispánhoz sürgős kérvényt nyújtottak be, amelyben Nyiregyházán tartandó szociálista közgyűlés engedélyezését kérik. A közgyűlés tárgya volna a letartóztatott szociálisták szabadlábra való helyezése és a lázongás megszüntetése. A kérvényt csak holnap intézik el. Szeghalmon elterjedt az a hír, hogy a szociálisták kimondták a kabátos emberekre a halált. Ezt a fenyegetést azonban inkább tréfának veszik. Még mulatságosabb különben az a hír, hogy a szeghalmi szociálisták elfogják a kabátos embereket s a római katolikus templom tágas pinczejébe zárják, ahol éheztetéssel és füstöléssel tanítják ki őket a szociálista tanokra. Érdekes, hogy a szociálisták jó része lassankint felismeri az álapostolók léhaságát és nem ülnek fel többé az izgatásoknak. Így Orosházán ahol kezdettől fogva nem igen hittek a Várkonyista-tanban, amely főként a földosztogatást hirdeti, tegnap olyan incidens történt, amely élénken jellemzi az orosházai józanságát. Több szociálista volt együtt a korcsmában s az egyik elvtárs erősen emlegette a földosztást. A szociálisták megharagudtak az ipsére és előbb jól eldönggették, aztán kiröpítették a helyiségből.

Kolozsvári tudósítónk táviratozza: A szociálista agitátorok Kolozsvárt is parkodnak mozgalmat indítani a munkások között. Miután nagyobb gyártelepek nincsenek, tehát az iparossegédek között agitálnak. A külvárosban izgató plakátokat találtak. *Szabó* József rendőrkapitány nyomozást indított és rájött, hogy egy nyomdászsegéd czimere a fővárosi szociáldemokratáktól ezer darab felhívás érkezett. *Schábel* nyomdászsegédet, aki a felhívásokat terjesztette, letartóztatták és holnap az ügyésznek adják át. — A fővárosi szociálisták erősen ké-

szülnek május elsejének a megünneplésére. Fő tévők az, hogy országos strike-ot szervezzenek, amelybe különösen a földmivészeket és a bányamunkásokat akarják bevonni. A szociáldemokraták minden tilalom és ellenőrzés dacára is utazgatnak vidéken és előkészítik a munkásokat a strikera.

— **Hajótörések. Fiuméből** táviratozzák: *Az Adrián* még mindig óriási vihar dühöng. *Manfredonia* mellett számos bárka hajótörést szenvedett; három bárka teljesen eltűnt. Eddig huszonnyolc hajótöröttet mentettek meg. Az áldozatok száma eddig ismeretlen. A *Quarneróban* tegnap óta heves hóra pusztít, mely a hajóközlekedést csaknem lehetlenné teszi.

A *Meteor* postagözös elsüllyedéséről az utasok egyike, *Georgescu* kapitány, a *Prinzessin Marie* nevű gözös parancsnoka — mint *Bukarestből* jelentik — a következő érdekes részleteket beszél el: A *Meteor* Konstantinápolyból kedvező időben indult el. A hajón összesen 64 ember volt. *Constanza* közelében hideg északi szél kerekedett és sűrű köd ereszkedett le a tengerre. Az éj beálltával vihar kerekedett. A hajó a hullámok játéka lett. A hajók ezen az utvonalon rendszeren *Kalia-kraig* mennek, ahonnan hét tengeri mérföld távolságban meglátható a sablah-i világitórony *Bulgáriában*, ahol nagy sziklák vannak és ahol a hajókat sokszor baleset éri. Ezt a veszedelmes helyet a *Meteor*-nak körül kellett hajóznia, hogy *Constanzába* juthasson. De a sűrű köd elfodta a világitóronyt, a hajó irányt tévesztett, teljes erővel nekiment egy sziklának és léket kapott. A víz csakhamar behatolt a hajóba és a gözös első része, ahol a kabinok és az áruaktárak vannak, süllyedni kezdett. A heves összeütközés következtében a villamos fény is kialudt, ami ugy az utasok, mint a hajó személyzete körében nagy ijedtséget keltett. Ekkor 1/10 óra volt. A gözös süllyedni kezdett és *Ladislovics* kapitány már ellengőzt akart adni, hogy a hajót elterelje a sziklától. *Georgescu* kapitány azonban, aki a veszeltyt észrevette, ezt nem engedte meg. A megijedt utasokat sikerült megnyugtattania és meg lehetett kezdeni a mentési munkákat. Egy lámpa nyomoruságos világánál kötélből röpülő hidat csináltak, mely lehetővé tette a hajóról a sziklára jutást. Egy francia nő, halálfélelmében leugrott a hajóról, hogy a sziklára jusson, de súlyos sebet kapott és eltűnt a hullámok között. Hasonló sors ért egy pinczért és egy fűtőt. Időközben folytonos jászvezelés között folytatták a mentési munkákat, míg mindannyian a sziklára jutottak. Csak a póstát lehetett megmenteni, a raktárakban levő áruk elvesztek. *Konstantinápolyból* megérkezett a *Seeadler* német mentő gözös, azután a *Prinzessin Marie*, *Medea* és *Dobradsa* román gözösök, de a sűrű köd miatt nem tehettek semmit. A hajó nemsokára teljesen elsüllyedt. A *Meteor*, melynek értéke, noha ócska hajó, mégis 800.000 frank volt, nem volt biztosítva.

— **Ottocskát elfogták.** *Stettinből* táviratozzák, hogy *Ottocska* Gézát, báró *Schossberger* huszonhatezer forinttal megszökött jószágigazgatóját *Svinemündében* elfogták, ahová az *Axelhaas* gözösön érkezett. Még hatezer márka volt nála. Ezt elvették tőle s most utnak indítják Budapest felé.

— **Anyja és leánya.** *Jassyban* mostanában botránypör foglalkoztatja az embereket. A pör anyja és leánya között folyik s szerep jut benne nemcsak a legelőkelőbb társadalmi köröknek, hanem az udvarnak is. *Beldimann* Demeter herceg neje, aki férjétől elválva él, gyermekét az apa iránt való gyűlölethől elvitte hazulról és *Balsche* név alatt, mely az ő családi neve, francia és német nevelőintézetekben rejtette el. A házastársak a lehető legrosszabb viszonyban éltek és Demeter herceg, aki nagyon szerette gyermekét, élte fogytáig kereste, de hiába. Mindenki hazlontnak tartotta a gyermeket. A herceg halála után a hátramaradt nagy vagyon a hercegnére szállott. *Mária* hercegnő, aki így elűtetett az örökségtől, jelenleg *Lüttichben* (Belgiumban) él nyomoruságos viszonyok között. Romániai rokonait tudósította, hogy életben van és ekkor a rokonok fölkeresték az anyját, hogy a hercegnő iránt jóindulatot keltsenek benne. A királyi pár és

a király is azon fáradozott, hogy az anyját és a leányát kibékítse egymással. *Mária* hercegnő most pört indított az anyja ellen, hogy a bíróság ítélje meg neki azt, amit az anyja megtagadott tőle. Az első bíróság el is ítélte *Beidmann* hercegnét, akinek azonban formahiba miatt sikerült az ítéletet megdöntenie. Az ügy most a felebbezési bíróságnál van és mindenki érdeklődéssel várja, mi lesz a vége.

— **Francia diáktüntetés.** *Párisi* levelezőnk írja: A párisi orvosnövendékek tegnap tüntetést rendeztek *Blanchard* tanár ellen. *Blanchard* ugyanis már régebben feljelentést tett dr. *Heim* magántanár ellen, azzal vádolván őt, hogy az egyetem orvosi szertárából különböző műszereket elulajdonított. A felső közoktatási tanács alaptalannak találta a feljelentést és most a diákok ezért tüntettek *Blanchard* ellen. Tegnap délután három óra felé, amikor *Blanchard* tanár a teljesen megtelt terembe lépett, nagy lármával fogadták őt és egyre azt kiabálták:

— Ki az árulóval! Mondjon le!

A tanár erre izgatottan azzal fenyegetőzött, hogy bezárátja a facultást, de e fenyegetés csak növelte a zavart. A legnagyobb láрма közepette megjelent az orvosi facultás dékánja, *Bronardel* tanár és azonnal fegyelmi büntetésekkel fenyegetőzött. De a diákok csak tovább kiabáltak, hogy mondjon le *Blanchard*. *Bronardel* ekkor szót kért, amire csend lett. A dékán kijelentette, hogy olyan emberek üldözték *Heim*-ot, akiket *Blanchard* nem is ismert.

— Abban a jelentésben, melyet októberben kaptam, folytatta *Bronardel* tanár, volt egy *Heim* ellen szóló negyedik okirat is, amelyről csak nekem és *Blanchard*nak volt tudomásunk.

A diákok erre vad lármával félbeszakították a dékán beszédét. A padokban mindannyian felálltak és fenyegetőzve ezt kiabálták a két tanár felé:

— Még egy titkos okirat!

Mivel a láрма nem csendesedett, a dékán kijelentette, hogy bezárátja a facultást. Erre a nyilatkozatára még nagyobb lett a tüntetés. Szidalmazták, gyalázták *Blanchard* tanárt, aki ilyen körülmények között természetesen nem tarthatta meg előadását. A dékán magával kihuzta őt a teremből s ekkor lassan-lassan eltávoztak a diákok. Mivel a diákok szilárdan elhatározták, hogy *Blanchard* tanár minden előadásán megismétlik ezt a tüntetést, úgy, hogy lehetlenné teszik neki előadásainak megtartását, a tanári kar most azon tanácskozik, mit tegyen ezzel az állapottal szemben. A tanárok körében csaknem általános az a vélemény, hogy *Blanchard*nak ott kell hagynia tanári székét; de vannak olyanok is, akik azt hiszik, hogy meg kell ujitani a *Heim* ellen indított eljárást és hogy a *Bronardel* tanár által fölemlített titkos okirat közzétételével kell lecsillapítani a diákokat. A dékán azonban egyik véleményhez sem csatlakozik, hanem a facultást bezáratni akarja.

— **Kereskedés a tilosban.** A józsefvárosi rendőrkapitányság *Hirschfeld* Antalt 60 napi elzárásra és 300 forint pénzbüntetésre, feleségét pedig 70 napi fogházra és 200 forint pénzbüntetésre ítélte azért, mert csinos szobalányokat szállítottak Belgrádba, de nem szobatisztogatás céljából.

— **A veszettség.** *Kauza* Pál jómódu klopodiái (Temes megye) gazdát körülbelül két héttel ezelőtt jelentéktelenül megharapta a kutya. A gazda rosszat sejtett, a kutyát agyonlőtte, de tovább nem igen törődött a dologgal. Tegnap kitört a gazdán a veszedelmes betegség; iszonyu kínokat szenvedett s látván, hogy el van veszve, *beleugrott a kutba s ott meg is halt.* Nagyobb családot hagyott maga után. A hatóságot annyiban nem terheli mulasztás, mert a gazda eltitkolta a sebet.

— **Felfüggesztett rendőrfelügyelő, Ó-becsei** levelezőnk írja: *Muskó* Pál, az Ó-becsei járás rendőrfelügyelője ellen, ki nemrégiben csendőrhadnagy volt, már jóideje, hogy nagy az elkeseredés az egész járásban. A brutalitások, zsarolások és hivatalos hatalommal való visszaélések egész halmaza terheli, fegyelmi vizsgálatok tucatszámra folytak ellene és egyre újabb meg újabb feljelenté-

sek érkeznek ellene. Hosszabb ideig fosztogatta *Muskó* rendőrfelügyelő *Drapos* János tiszai halászbérlőt, míg végre ez megsokalta a dolgot és feljelentette *Muskó*t az Ó-becsei községi előjáróságnál, mely a főszolgabíró útján *Muskó*t azonnal felfüggesztette állásától és ellene a legszigorubb vizsgálatot megindította. *Muskó* már töredelmes vallomást is tett.

— **Aranyos Laczika.** A csabai 101. ezredben szolgált a mutatós ábrázatu *Szabó* László, akit az alsóbb körök leányai Aranyos Laczinak hívtak. *Szabó* szeret nagyokat mulatni és ilyen mulatozások után buskomorságba esik s arra a tudatra ébred, hogy neki kár élni. Tegnap — levelezőnk jelentése szerint — zajos muri után a Körösbe vetette magát, de *Lenhucz* Mojsza partiőr kimentette. Aranyos Laczi azonban a mentést is lehetetlenné akarta tenni, majd rávált a mentőre:

— Hogyan mer engem megmenteni?

És iszonyuan elverte az irtalmas szamaritánust, aki most súlyos sebekkel betegen fekszik.

— **A kisasszony bajusza.** *Miss Howard*, egy londoni nagykereskedő fiatal leánya, egyike lett volna Anglia legszebb hölgyeinek, ha az orra alatt nem szentelenkedik rövid, de sűrű fekete bajusz. A kisasszony bejárta már három ország minden városát, ahol híres orvostanárok vannak; mindenik rendelt neki valamit, de a bajusz, az csak ott maradt a szép kis orr és a piros száj között. Európaszerte való bolyongásaiban Berlinbe is elvetődött, ahol egy híres tanár Röntgen-gép elé ültette; a Röntgen-sugár tudniük minden időkre kiperzseli a szőrszálakat, mert tönkre teszi a szálak hagymáit. Mikor a kisasszony a gép elé ült, annyira izgatott és türelmetlen volt, hogy sokalta a tanártól kijelölt távolságot és olyan közel ment a géphez, hogy szikrák pattantak ki belőle. (Már mint a gépből.) Az orvos erre fölállította páciensét és kijelentette, hogy a napra elég volt a sugárból. A kisasszony elment, de nem érezett semmi égési fájdalmat és nem is látszott az arcán semmi elváltozás. Éjszaka azonban nagyon heves fájdalmak lepték meg. Arra ébredt föl, hogy arcának egyik oldala iszonyuan ég. Mikor megsimogatta a fájó helyet, érezte, hogy kis hólyagok támadtak rajta és meg is dagadt némileg az arca. Tizennégy napig kellett az égési sebeket kezeltenie s a kúra vége az lett, hogy a sebek nem multak el egészen és sokkal jobban elcsufítják a hín kisasszonyt, mint a szép, fekete kis bajusz.

— **Gyilkosság.** *Dör* községben (Csorna mellett) az éjjel egy ismeretlen, magas termetű és óriási bajuszu idegen agyonlőtte az éjjeli őrt. Hogy tettének mi lehetett az oka vagy célja? nem lehetett ez ideig kideríteni, mert a gyilkosnak, kit néhány kései koreszmázó áldözőbe fogott, sikerült elmenekülnie. Állítólag Pozsony felé igyekezett, ahol a rendőrség már várja.

— **A csósz büne.** *Dema* Stefan valamikor Nadab községnek legvagyonosabb embere volt, azonban sorscsapások és az ezek következtében megszokott korhelyélet a tönk szélére juttatták. Sorra adta el földjét, ingóságait és ingatlanait, míg végre *Dema* Stefan, ki évekket ezelőtt maga tartott csószoket, a mult esztendőben maga volt kénytelen falusi csósznek beállni. Persze, keserű volt neki a szokatlan szolga-kenyér. Egy darabig csak tűrte, de aztán elhatározta, hogy inkább megváltik ez árnyékvilágtól, semhogy tovább is ezt a jármot czipelje. De hogy egyedül ne legyen a másvilágon, elhatározta, hogy oda a feleségét is magával viszi. A napokban délben a feleségével az asztalnál ült és szenvedéseikről, a sors szeszélyeiről beszélgetve, messze visszakalandoztak a régmúlt időkbe. Egyszerre *Dema* csak felugrott az asztal mellől s ezt kiáltotta:

— Anyjuk! jobb lesz meghalni, mint ily czudarul élni!

Ezzel lekapta fegyverét a falról, mire az asszony kimenekült. *Dema* utána lőtt s azután fejbe lőtte magát. Szétronsolt aggyal halva találták a szomszédok a szoba közepén.

— **Öngyilkos szinigazgató.** Tegnap éjjel egy órákor *Versailles*-ből *Páris*ba érkező helyivonat egyik első osztályu szakaszában — mint *párisi* levelezőnk jelenti — egy idősebb férfi holtestére akadnak. A

holtest jobb halántékán lőtt seb volt, melyből kiszivárgott a vér. A mellette talált revolver elárulta, hogy az illető öngyilkosságot követett el. A halott személyazonosságát nemsokára megállapították. Az öngyilkos *Bouvet* szinigazgató. Azt hiszik, hogy a hetven éves aggastyán azért lett öngyilkossá, mert szivbaj gyötörte, melyből nem tudták kigyógyítani.

— **Elfogott rabló.** *Miskolczi* levelezőnk táviratozza: Azt a rablót, aki *Horváth* Kálmántól, az egri állami építészeti hivatal főnökétől több ezer forint értékű ékszert elrabolt, a miskolczi rendőrség *Guttman* Mór sátoraljajhelyi hihedt egyén személyében elfogta.

— **Széihamosok.** *Dobos* István napszámos a nagymező-utczában egy fiatal emberrel találkozott, aki állástigért neki. *Dobos*nak azonban pénze nem volt s az állásszerző az óráját kérte el biztosítékul és *Dobos* Istvánnak most órája sincs, állása sincs. — *Jámbor* István és *Taucsa* József napszámosok pénztárczát találtak az Erzsébet-köruton. A tárczában egy gyűrű volt s *Taucsa* nagy lármával magának követelte. *Jámbor* felébe kiegyezett. Odaadta szép ezüst óráját s *Taucsa* odább állott. Most jött aztán a java. *Jámbor* el akarta adni a gyűrűt és kiderült, hogy az nem arany, hanem réz.

— **Gracza Gy.** Szabadságharoz történetének lapunk mai számában foglalt hirdetése szerint a megrendelést könnyítendő a *Lampel R.-féle könyvkereskedés* (*Wodianer* F. és Fiai) a művelt olvasóinknak havi részletfizetésre is szállítja, mely czélből a hirdetésben foglalt megrendelő bárcza kivágyva és átírva küldendő be a czéphez.

— **Használatban a legjobb a Fernolendt-czipómáz, fény-crème, Nigrin, Wixin és Wandol**, gyártja *Fernolend István* cs. kir. szab. vegyi-gyára *Bécs, Schulerstrasse 21. és Budapest, Lipót-körut 24.*

Napirend.

Naptár: Szombat, márczius 12. Római katolikus: *Gergely* ea. 7; — **Protestáns:** *Gergely*. — Görög-orosz (február 28.) *Vazul*. — **Zsidó:** *Adar* 18. **Sabbath** ki *Thisa* — **Nap kel:** 6 óra 4 perczkor. — **Nyugszik:** 5 óra 43 perczkor. — **Hold kel** 11 óra 21 perczkor este; **nyugszik** 7 óra 17 perczkor reggel.

A *horvát miniszter* fogad d. e. 8—10 óráig. Az új országgház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépődij mellett.

A képviselőház pénzügyi bizottságának ülése délután 5 órákor az I. számú bizottsági teremben.

Sorozás a *Mária Terézia* laktanyában. Az I. korosztály 801—1000-ig terjedő sorszáma hadkötelesei állanak sort.

Az első magyar általános biztosító társaság közgyűlése.

Az „*Aranylakodalom*” bemutatója a Magyar színházban este 7 órákor.

A *Lotz-annep* bizottságának lakomája a *Vampetics-vendéglőben*.

A jogászegyesület teljes ülése délután 6 órákor az ügyvédi kamara helyiségében (Szemere-utca 10. szám.)

A polgári lövészeget tancsestélye saját helyiségében.

A gyorsiró-egyesület tancsestélye a Nemzeti Szalonban.

A *börszakma ifjuságának* tancsestélye a VI—VII. kerületi kaszinó termeiben.

A *Neptun evezősegylet* tancsestélye a Royal-szállodában.

A műegyetemi zenekari estély a Vigadóban.

Az evangélikusok állami segélye.

— Küldöttség a miniszterelnöknél. —

Az ágostai hitvallásu evangélikus egyház küldöttsége ma délután négy órákor tisztelgett báró *Bánffy* Dezső miniszterelnöknél, a kinek átnyújtották azt a memorandumot, amelyben az egyháznak nagyobb állami segélyt kérnek.

A küldöttség tagjai voltak: *Radó* Kálmán valóságos belső titkos tanácsos egyetemes egyházi felügyelő vezetése alatt *Laszkary* Gyula, *Szentiványi* Árpád kerületi felügyelők, *Baltik* Frigyes, *Gyurácz*, *Sárkány* Sámuel, *Zelenka* Pál püspökök, dr. *Györy* Elek, *Horváth* Sándor, *Sztehló* Kornél, *Poszvék* Sándor és dr. *Schreiner* Károly. A küldöttség nevében *Radó* Kálmán beszélt és élénken vázolta az evangélikus egyház anyagi helyzetét, arra kérte a miniszterelnököt, hasson oda, hogy az egyház nagyobb állami segélyben részesüljön. Egyszersmind kimentette az egyházkertület felügyelőjét, báró *Prónay* Dezsőt, aki mint az állami segély ellenzője, elvi szempontból nem akart az ügynek zószólója lenni.

A küldöttség ezután átnyújtotta a memorandumot, amely első sorban utal arra, hogy az egyház már 1896-ban kérte a kormányt, hogy az eddig is

nyújtott évi segélyt négyszázezer forint állandó segélyösszegre emelje fel, de a kormány ezt a kérvényt még nem intézte el. Most ismét kéri a kérelem teljesítését. Egyszermind észrevételeket tesznek a lelkészi jövedelem kiegészítéséről szóló törvényjavaslataira is. Ezt a javaslatot nem tekintetik amaz ígéret beváltásának, amelyet a magyar állami törvényhozás az 1848. évi XX. törvényezikben a vallásfelekezetekkel szemben tett s a mely ígéretet azóta a kormányok különösen az egyházpolitikai törvények megalkotásakor és azután ismételve megerősítettek. A kérések megnyugtatósa végett a javaslat szövegében ki kellett volna jelteni:

1. hogy ezzel a segéllyel az 1848. XX. törvényezikben foglalt ígéret teljesen beváltva nincs;

2. hogy az állam által a felekezeteknek eddig nyújtott segély a lelkészi jövedelem ezen kiegészítése mellett továbbra is fennmarad, sőt a mutakozó szükséglethez mértén ezentul fokozatosan fejlesztetni fog.

A törvényjavaslat alapvető hibájának tartják azt, hogy az állami segélyt nem az egyházaknak, hanem az egyes lelkészeknek akarja megadni, ami által sérti az egyház főhatóságának a jogkörét és fegyelmű hatalmát a lelkészek felett és közvetlen függésbe hozza őket az államhatalom irányában,

A törvényjavaslat ezen alapvető hibája beleütközik a protestáns egyházaknak évszázadokon át gyakorolt önkormányzati jogába is. Az a szempont, hogy a haza és nemzetellenes viselkedés ellenőrzésének szüksége teszi indokoltá az állami hatalom közvetlen beavatkozását, a protestánsokkal szemben nem jogosult, mert különösen az ágostai hitvallású evangélikusok egyeteme mindig a magyar haza és a magyar nemzet hű harcosai voltak és a zsinati törvényekbe is iktatva az a szabály, amely egyetlenegy felekezetről sincs meg, hogy a haza és magyar nemzet elleni izgatás kánoni vétséget képez.

Nagy hibája a törvényjavaslatnak az is, hogy a katolikus lelkészek jövedelem kiegészítését külön utra tartja fenn. Legnagyobb hibája azonban a törvényjavaslatnak az, hogy az 1848. XX. törvényezikben kifejezett egyenlőségi és viszonyossági elv ellen vét s azért a legnagyobb mértékben igazságtalan. Sérelmül hozza fel a kérvény azt is, hogy a többi vallásfelekezet tekintet nélkül a lélekszámra s a népesség vagyoni erejére jóval nagyobb segélyösszeget kap, mint az evangélikusok, holott ők inkább rászorulnak a segélyre, mert erejük megfeszítésével dotálják jobban a papjaikat, mint más felekezetek.

Valóban igazságtalan dolog lenne az — ugymond a felirat — most, midőn az 1848. XX. törvényezikben foglalt ígéretnek legalább részleges beváltásáról van szó, minket az államsegély kiosztásánál és törvénybe iktatásánál azért megbüntetni, mert lelkészeink megélhetéséről erőnkön túl is gondoskodtunk és mert a többi felekezetek erről annyira nem gondoskodtak? Jogos és méltányos-e, hogy azok a fillérek, amelyek mindnyájunk részéről mint közterhek az államkincstárba befolyának, oly egyenlő arányban osztanak ki, hogy mi a kiosztandó segély 1/20-adrészt sem kapjuk, holott lélekszámában mi a segélyezett felekezetek összes létszámának 1/6-odrészt képezzük.

A törvényjavaslat, amely a segélykiosztásnál ily eredményre jut, az igazságosság alapelveibe ütközik.

Szerintünk nem helyes, hogy a segélyezés kizárólag a jövedelemkiegészítésre alapítottatik. 1896-ban beadott kérvényünkben felsoroltuk azon szükségleteinket, melyek fedezésére saját erőnkől nem vagyunk képesek, melyeknek kielégítését azonban, tekintettel különösen az egyházpolitikai törvények által előidézett változásokra, méltán az államhatalomtól várhatjuk. Többször hivatkozott kérvényünk Nagyméltóságod előtt fekszik, nem bocsátkozunk tehát ismétlésekbe és annak tartalmára utalva, csak röviden jegyezzük meg, hogy csak az a segély felel meg az igazságosságnak és a 48-iki törvény szellemének, mely a különböző egyházakat a lélekszám arányában részelteti.

Ezek után kérjük nagyméltóságodat és az egész miniszteriumot méltóztassanak ezen alázatos előterjesztésünket meghallgatni és a lelkészi fizetések kiegészítéséről benyújtott törvényjavaslataira vonatkozólag felhozott aggályainknak figyelembe vételével az egyházaknak az állam által nyújtandó segély tárgyában az 1848. XX. törvényezik szellemének megfelelően a bekezdésben hivatkozott kérvényünk-

höz képest a törvényhozásnak a megfelelő előterjesztéseket megtenni.

A magyarhoni ág. hitv. evang. egyház egyeteme:

Báró **Prónay Dezső**
egyetemes képviselő.
Baltik Frigyes püspök,
egyházi elnök.
Sziehlo Kornél,
egyetemes egyházi elnök.

A miniszterelnök hosszabb beszédben válaszolt s mindenekelőtt kijelentette, hogy nem akar az egyetemes felügyelő elmaradása felett kritikát gyakorolni és ép oly szíves jóindulattal fogadta volna az egyháznak az egyetemes felügyelő által vezetett küldöttségét, mint fogadja ezt mostan. Az ügyre áttérve, biztosította a küldöttséget, hogy a kormány a lelkészi fizetések kiegészítése tárgyában benyújtott törvényjavaslattal korántsem tekinteli le rótnak ama kötelezettségét, melyet a magyar törvényhozás az 1848. évi XX-ik törvényezikben a felekezetekkel szemben elvállalt.

A kormánynak nem volt szándékában a kongrua-törvényben tervbe vett segélyezéssel az eddigi összes állami dotációkat az egyházakkal szemben mintegy megváltani, sőt a kormány kész a törvényben is kifejezést adni annak, hogy a felekezeteknek eddig más címeken nyújtott segélyek ezen törvény által érintetlenül maradnak; amely kijelentés által, ha az a törvénybe felvételük, az állami segély állandósága indirecte törvény által biztosítani fog. Megengedi azt is, hogy a törvényjavaslat különösen az ágostai hitvallásukat illetőleg, még némi aggályokra szolgáltathat okot, de ő és a kormány kész emez aggályokat a törvényjavaslatnak esetleges módosítása által eloszlatni.

Biztosítja a küldöttséget, hogy sem neki, sem miniszterársainak soha eszébe nem jutott a protestánsok autonómiáját korlátozni akarai. Olyan törvényhez ő mint protestáns soha hozzá nem járult volna. Az autonómiát veszélyeztetni látszó intézkedések állami czélok által indokoltak és a hazafias autonóm egyházaknak ártalmára nem lehetnek. Biztosítja végre a küldöttséget, hogy úgy őt, valamint miniszterársait csak azon cél vezette, a szegény lelkészeknél mielőbb segíteni és miután neki ugyis még sok utánjárásába és küzdelmébe fog kerülni, hogy ezen törvényjavaslat a sok ellenséges áramlattal szemben törvényre emelkedjék, kívánatosnak tartja, hogy azok, akik az egyház és a szegény lelkészek érdekét szívükön hordják, ne nehezítsék meg a kormány feladatát.

A küldöttségre a kormányelnök szavai megnyugtatólag hatottak. Holnap a vallásügyi miniszternél is tisztelegni akar a küldöttség.

A szabadság ünnepe.

Budapest főváros egyesült asztaltársaságának szövetsége tegnap este népes értekezletet tartott, melyen 28 asztaltársaság küldöttsége vett részt. A Nemzeti lovardában tartandó gyűlésre és a délutáni nagy felvonulásra szükséges rendező bizottságokat megalakították. Az ünnepi menet rendezésére nézve kimondották, hogy a gyülekezés a Múzeum háta mögött és a szomszédos mellékutczákban történik, honnan az egyesületek és különböző testületek csak az egyik múzeum-körúti kapun juthatnak be a Múzeum kertjébe. A rendezők már ideje korán elfoglalják a bejáratot.

A budavári honvédszobor és a Petőfi-szobor mellett is kondort vonnak a rendezők, mielőtt még a menet oda érne. Ezután az ünnepi menet a Petőfiterről a Városházterre vonul, hol az ünnep utolsó része lesz. Az asztaltársaságok szövetsége részéről ugyja Lovardában, mint a Múzeumnál, honvéd-szobornál és Petőfi-szobornál egy-egy szónok fog beszédet mondani. E szerint **Kasics Péter**, **Kornai István**, **Klein Pál** és **Király Antal** fog ünnepi beszédet tartani.

Ezenkívül a nagybizottság az asztaltársaságokhoz nem tartozó testületekből is fog szónokokat kijelölni. Eddig dr. **Vig Viktor**, **Fényffy Kálmán** és **Holló Lajos** személyében állapodtak meg. A Lovardában tartandó gyűlésre gróf **Károlyi István** és **Beóthy Ákos** mellett **Bartha Miklós** is felszólították szónoklat tartására. A **Vigadói bankette**

szólo 1 frt 50 kros jegyek az Otthonban és a budapesti függetlenségi polgári körben kaphatók. A polgársághoz intézett falragaszokat holnap bocsátják ki, melyen a folyó hó 27-ikén tartandó Kossuth gyászünnep megtartására is felkéri a polgárságot.

A nagy rendezőbizottság arra kéri a főváros polgárságát s különösen a háztulajdonosokat, hogy házaikat díszítsék fel.

A **Budapesti Ujságírók Egyesületének** díszlakomája márczius 14-én, este 8 órakor kezdődik az Országos Casino dísztermében. Részvételi jegyek tizenharmadikán, vasárnap, délutánig válthatók az egyesület helyiségében (VI. Károly-körút 4. szám alatt). Az egyesület pompás serlegét, mely az ötvösművészet valódi remeke, ez alkalomra kihozzák az iparművészeti muzeumból. Az egyesület a díszlakomára a hatóságok és közintézetek fejei közül tizenkettőt hívott meg.

Szentesen márczius 15-én leplezik le Kossuth Lajos emléksobrát s ünnepségeket rendeznek a Széchenyi-kertben.

Győr város törvényhatósága díszközgyűlését szintén márczius 15-én tartja meg. A megnyitó-beszédet gróf **Laszberg Rndolf** főispán tartja, **Szávay Gyula** bizottsági tag ünnepi szónoklatot mond. Délután 3 órakor körmenetet rendeznek.

Ezenkívül nagyobb szabású ünnepségeket rendez a **temesvári jözsefvárosi polgári olvasó-egylet**; **Mátészalka város közönsége**, a **vág-sellyei kaszinó-egyesület** és az **eperjesi állami kisdudóvándó-képző-intézet**.

Barabás Béla országgyűlési képviselőnek az országgházban tartott beszédére **Wagner Alajos** helyettes igazgatótól a következő nyilatkozatot kaptuk:

A képviselőház mai ülésén **Barabás Béla** képviselő ur hallomás alapján azt állította, hogy a Trefort-utczai gyakorló főgimnázium igazgató-helyettese megiltotta a tanulóknak, hogy márczius 15-én ünnepélyt rendezzenek. Ezzel szemben hivatalosan kijelentem, hogy tanártársaim hozzájárulásával márczius 15-ére az idén is ünnepi szünetet engedélyeztem az ifjuságnak. Közös iskolai ünnepély tartását az intézet ifjusága nem is kérte, tehát ily kérelmet megtagadnom, annál kevésbbé tiltó rendeletet kibocsátanom, alkalmam sem volt. A hír legfőlebb abból keletkezhetett, hogy az intézet VI. osztályának tanulóiból pár héttel ezelőtt minden szervezet nélkül alakult úgynevezett „szavaló-kör“ részéről került föl a legutóbbi napokban ilyen kívánság, de ilyen töredék-ünnep megtartását már csak az alkalom jelentőségére való tekintettel sem tanácsolhattuk az illető néhány tanulóknak.

Budapest, 1898. márczius 11.

Hazafias üdvözléssel

Wagner Alajos,
a gyakorló-főgimnázium
igazgató-helyettese.

A függetlenségi párt manifesztuma.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt Magyarország polgárságához a következő manifesztumot bocsátotta ki:

Szózat

a magyar nemzethez, az 1848-iki alkotások ötven-éves emlékeztetének napján, márczius 15-én.

Ötven esztendeje annak, amikor nemzetünk ujraszületett s ujjaalkotta Magyarországot s ujra szervezte az ország intézményeit.

Egyesítette Erdélyt az anyaországgal s megteremtette háromszázéves szakadás után a magyar birodalmat, amint az az Árpádok és Hunyadiak dicső korában fennállott.

Megszüntette Ausztria erőszakos gyámkodását s Magyarországot ujra beiktatta régi fényes helyére, a szabad és független államok sorába.

Józan korlátok közé szorította a királyi hatalom jogait s a nemzetnek minden szükséges jogát megalkotta arra, hogy adót, közterhet, katonát, háborút a nemzet akarata nélkül ránk róni ne lehessen.

Minden egyháznak és minden nemzetiségnek megadta azt a szabadságot, mely azok felvirágozására szükséges volt s mely az állam erejét meg nem béníthatta.

Nagy és dicső alkotások ezek!

De nagyobbak és dicsőbbek azok, melyeket a népnek szabadságáért, mindnyájunk jóléteért és boldogságáért teremtett.

Ötven esztendő előtt csak a nemes ember volt szabad — és csak a nemes embert ismerték el magyar nemzetnek.

De ma 50 esztendeje, szabaddá lett az ember a nemesség és magyar nemzetisége a jobbágy, az iparos, a munkás s erős joga, egyenlő törvénye s édes hazája lett Magyarország mindenkinék, születési, vallási és nemzetiségi különbség nélkül.

Szabaddá lett a szó és a gondolat, az érzés és az eszme. Gyűlésen, egyesületben és sajtóban nyög nélkül működhetett az emberszeretet és honfűhűség.

Szabaddá lett a föld, az ipar, a munka és a vállalkozás. Elmúltak azok a rossz törvények és vad szokások, azok a czéhek és szabadalmak, melyek csak pártfogásból engedték meg a kenyérkeresetet.

Megszűnt a szolgaság, a robot, az uraság dolga, az erőszakos katonafogdosás s ezentul nem attól függött az emberi méltóság, ki milyen szülőktől származott.

Egyenlő lett a törvény mindenkire s egyenlő lett a törvény előtt mindenki. Adó és közteher alól nem lett kiváltsága senkinek.

Igaz alkotmánya lett a magyar nemzetnek. A kormány tagjai felelősek. Köztisztviselővé lehet mindenki. Az országgyűlés tagjainak megválasztásában joggal határoz mindenki, nemcsak a régi nemes. Ötven ezer szavazat helyett egy millió honpolgár szavazata választja a képviselőket.

Ezeket tervezte, ezeket határozta, ezeket alkotta ötven év alatt a törvényhozás bölcsesége.

Önézettel, dicsőség tudatával s mélységes hálaérzetével emlékezzünk 1848-ra.

Hála érzetével azon dicső ősökre is, kik a nemesség szűk körében születve, lemondtak kiváltságokról s a szabadságot önként megosztották az elnyomott jobbágyok millióival.

Igy született újra édes hazánk, imádott magyar nemzetünk. Ily fenséges alakban lépett be újra a magyar birodalom a művelt és szabad államok sorába.

Márczius 15-ikének napja volt az ujjaszületés napja.

Megemlékezzünk e napon a multról, hogy annak gyászából és dicsőségéből tanulságot és honfűhűzetet gyujtsunk a jelenre.

Megemlékezzünk e napon a jövődőről, hogy azoknak számára, akik utánunk következnek, dicsőbb és boldogabb Magyarországot hagyassunk örökségül.

Az ősök minden igyekezetének nem lett sikere. Minden reményességünk be nem teljesedett. A királyok, a kormányok és a törvényhozások nem mindig voltak bölcsesek és őszinték s gyakorta jobban törekedtek a hatalomra, mint nemzetünk boldogságára.

Sok csorbája van ma is még a szabadságnak, sok el nem ismert igazsága az ország munkásosztályának és földművelőnépének, sok gyöngeség, sok tévedés és sok konokság uralkodik még most is azok fölött, kiknek kezükben a hatalom a segítségére s kik azt a hatalmat nem jól gyakorolják.

De emlékezzünk 1848-ra! A hű emlékezésből megszületik majd az elszántság s az a fenséges erény, mely megtölti ősünk lelkét akkor s mely a 48-iki alkotásokra vezetett.

Ez az elszántság és ez az erény javítja majd meg jelenünket s teszi dicsővé jövőnket.

Dicsőség a multnak! Örök élet édes hazáknak.

Kelt az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártnak Budapest, 1898. évi márczius 9-én tartott ülésében.

Az országos függetlenségi és 48-as párt.
A függetlenségi párt ezt a kiáltványt 20.000 példányban fogja az egész országban közzétenni.

Az Ivánka—Szalavszky párbaj.

Két pisztoly eldőrdült, egy ember — akit mindig egyenesen láttunk, emelt fővel — öszszerozott véresen és a becsületnek elég van töve. Már több egy hónapjánál lessük ezt a pillanatot, hogy akár vér árán is, akár emberélet árán, de végre-valahára vége legyen. Fejeződjék be az áldatlan hajszá, amelyben nincsen se üldöző, se vad s amely mégis azt a hatást tette, mint egy szivtelen hajtóvadászat.

Ma végre vége van. Legalább hisszük, hogy vége van egyszer és mindenkorra. Az a részvét, amely a kórágyon összezuzott lábbal fekvő beteg felé fordul, imponálni fog mindenkinek, akinek még valami imponálhat. Nagynevű emberek, a közélet vezetői, a gentlemán-ság ideális képviselői siettek oda a kórágó közelébe, hogy legalább hirt halljanak a beteg állapotáról. Aki feié ilyen impozáns módon fordul az általános részvét, hibás az nem lehet.

Most csak a közvetlen előzményeket és a mai nap eseményeit mondjuk el e helyen, mert hisz hetek óta mindenki figyelemmel olvasta és apróra ösméri a hosszadalmas ügyek minden fázisát.

Ma délelőtt tizenegy órakor állottak szemben pisztolylyal Szalavszky Gyula valóságos belső titkos tanácsos, Pozsony és Trencsén vármegyék főispánja és Ivánka Oszkár császári és királyi kamarás, országgyűlési képviselő. A párbaj előtt fegyverbíróság döntötte el, hogy a felek pisztolylyal vivjanak meg.

A segédek tárgyalásait és a bíróság megállapodásait a következő jegyzőkönyvekből ismeri meg az olvasó:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett az Ivánka Oszkár és Szalavszky Gyula urak között fölmerült lovagias ügyben. Budapest, 1898. márczius 10-én déli 12 órakor az országos szabadelvű párt helyiségében.

Jelen voltak az alulírottak.

Ivánka Oszkár ur, anélkül, hogy ezáltal segédeknek Szalavszky Gyula urral előzőleg főnforgott ügyében nyilvánított álláspontját megtagadná vagy Szalavszky Gyula urat ezáltal rehabilitálni akarná, fegyveres elégtételt kér Szalavszky Gyula urtól sértő távirata megtorlásául.

Kund Jenő.

Simonyi Dénes.

Szalavszky Gyula ur általunk kijelenti, hogy tekintettel arra a tényre, amely szerint Ivánka Oszkár ur neki a rajta elkövetett sértésért a kellő időben és formák között megkért elégtételadást egyoldalul megtagadta, nem volna ugyan köteles Ivánka Oszkár urral lovagias ügyben egyáltalán szóba állani: mindazonáltal a fegyveres elégtételt megajánlja. Kijelenti, hogy ennek az ügynek fegyveres elintézéséből rehabilitációt, mert erre szüksége nincs, nem vár, sem az által rehabilitációt nyújtani nem akar.

Gajári Ödön.

Dániel Gábor.

Ezután, mint a sértett fél segédei, ezen jognál fogva: kardpárbajt ajánlunk csuklókötés és egyszerű keztyű használatával, harczképtelenségig.

Kund Jenő.

Simonyi Dénes.

Szalavszky Gyula segédei, tekintettel arra, hogy felüknek az előzmények után — de még általában is — joga van a súlyosabb fegyvernem alkalmazásba vételével a párbaj szigorítását követelni, tekintettel továbbá arra, hogy az előző sértést Ivánka Oszkár ur követte el és így a fegyverválasztás joga Szalavszky Gyula urat amugy is megilletné, tekintve végül, hogy Szalavszky Gyula ur testi fogyatkozása és betegsége (ischias) következtében a kard használatában bénítva van; proponálják:

hogy a felek között pisztolypárbaj vivassék. Távoltság 75 centiméterrel számított 15 lépés, vagyis mérzalaggal kimért 12, szóval tizenkét méter. Voncsövű, czélgomb nélküli fegyverkovács által töltött, használatlan pisztoly. Háromszori golyóváltás. 30, azaz harmincz másodpercnyi czélzási idő. Lövés helyből.

Gajári Ödön.

Dániel Gábor.

Ivánka Oszkár ur Szalavszky Gyula urnak előzetesen főnforgott ügyében akkori segédei hozzá intézett jegyzőkönyvben elfoglalt álláspontját fontartani köteles. Mi a magunk részéről előzőleg törtétek tárgyalásába bele nem mehetünk, miután megbízatásunk a főt már jelzett sértő sürgöny tartalmáért kéri fegyveres elégtételt; annál is inkább, miután társadalmi szokásaink mindenkör a sértett fél jogának tekintik a fegyverválasztást. Azonban, miután a fontemlített ischias-kört tekintve veaszuk, ennek folytán, ha Szalavszky Gyula ur jelenleg ily ischias-rohamban szenved, ugy a pisztolyt el fogadják következő föltételek mellett: távoltság harmincz lépés, öt-öt lépés avange-szal, simacsövű, czélgomb és irányzéknélküli párbajpisztolyokkal, kétszeri golyóváltással, tizenöt másodpercnyi czélzási idővel.

Miután a fegyverek minőségében és a párbaj megejtésének módzataiban meg nem egyezhettünk, a fegyverbírószágot följajánljuk, hogy az döntsön a fegyverek föltételei és mikénti használata fölött.

Kund Jenő.

Simonyi Dénes.

A fegyverbírószágot elfogadjuk:

Gajári Ödön.

Dániel Gábor, s. k.

A fegyverbírószá, amelybe mindkét részről 2—2 tag kéretik föl a mai nap folyamán, az ezek által fölkérendő elnök elnöklése alatt dönten fog a következő kérdés fölött:

Az adott esetben és elötárt viszonyok között a párbaj mily neme vivassék? Szóval: a fegyverbírószágnak lesz hivatása a fegyver nemét és a párbajnak kiviteli módzatait megállapítani.

Kmf.

Szalavszky Gyula ur

megbízottai:

Gajári Ödön.

Dániel Gábor.

Ivánka Oszkár ur

megbízottai:

Kund Jenő.

Simonyi Dénes.

A fegyverbírószá tegnap este ült össze tanácskozásra a Nemzeti Kaszinóban s hosszas tanácskozás után az alább következő jegyzőkönyvben foglaltakat határozta:

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapest, 1898. évi márczius 10-én az Ivánka Oszkár ur által Szalavszky Gyula urtól kért lovagias elégtételadás tárgyában megalakított fegyverbírószá üléséről.

Jelen voltak:

Ivánka Oszkár ur segédei részéről megválasztott Szentiványi Árpád és gróf Zselénszky Róbert, Szalavszky Gyula ur segédei részéről megválasztott Lónyai Sándor és Örley Kálmán fegyverbírók és a 4 fegyverbíró által közmegegyezéssel megválasztott elnök: gróf Teleky Géza.

A fegyverbírószá megalakulván, elnök felhívására felolvastatott azon jegyzőkönyv, mely a két fél segédei részéről a fegyverbírószá által eldöntendő kérdések megállapítása tárgyában felvétellett. A felolvasott jegyzőkönyv és mindkét fél segédeknek nyilatkozataiból az ügy állásáról a fegyverbírószá tiszta képet alkotván — miután Szalavszky Gyula ur segédei által igazoltatott, hogy Szalavszky Gyula ur nagymérvű ischias-betegségben szenved s e miatt kardpárbajnál nagy hátrányban volna, ez okból Ivánka Oszkár ur segédeknek hozzájárulása alapján a fegyverbírószá ezen kérdés lovagias elintézésére a pisztolypárbajt állapította meg egyhangulag.

A párbaj kiviteli módzataira, miután a fegyverbírószá tagjai megállapodásra jutni nem tudtak, — elnök az Ivánka Oszkár ur megbízottjai részéről proponált enyhébb föltételekhez járulván — következők állapítottak meg:

A párbaj történi:

1. 30 lépés távoltság-felállítás mellett;
 2. 5—5 lépés avange engedtetik mindkét félnek;
 3. kétszeri golyóváltás mindkét fél részére, 15 másodpercnyi czélzási idő mellett;
 4. simacsövű, czélgomb nélküli pisztolyokkal.
- Gróf Teleki Géza.*
Lónyai Sándor.
Örley Kálmán.
Gróf Zselénszky Róbert.
Szentiványi Árpád.

A fegyverbírószá által megállapított párbaj 1898. márczius 11-én, délelőtt 11 órakor az illői-uti lovassági honvéd-laktanyában fog megvívatni.

Kmf.

Gajári Ödön,

Dániel Gábor,

Kund Jenő,

Simonyi Dénes.

A párbaj ma délelőtt 11 órakor volt a *Ferencz József*-kaszárnnyában, a hová a két ellenfél segédeivel egyidőben érkezett meg.

A párbaj előtt *Simonyi* Dénes vezetőségét megettette a szokásos békítés kísérletet, ami természetesen nem végződött eredményre. Erre az ellenfeleket föllállították, *Sza-*

Ivasky orvosa dr. Kosztka Emil, Ivánka Oszkár orvosa dr. Farkas László volt.

Szalavszky az adott jelre két lépést tett előre és minden czélozás nélkül, kapásból lött. Golyója alig egy-két centiméternyire süvített el Ivánka Oszkár feje mellett.

Erre Ivánka fölemelte pisztolyát öt lépést tett előre, tizenhárom másodpercig célzott és lött.

Szalavszky Gyula halk sikoltással össze-
rogyott. Az orvosok hozzáröghantak s konsta-
tálták, hogy *Ivánka golyója Szalavszky
ballábába furódott bele* térden alól és össze-
zúzta a sipsont büttykét.

Az orvosok kísérletet tettek ugyan, hogy a golyót a sebből eltávolítsák, de ez nem sikerült, a mentőkért telefonoztak tehát s a súlyosan sebesültet átszállították a vörös kereszt-kórházba, ahol dr. Farkas László sebész-főorvos osztályán ápolják.

Dr. Farkas László a kórházban nyomban kezeles alá vette a sérült lábát, de a golyót nem sikerült még eltávolítani.

A beszállítás után dr. Farkas László azonnal levette a párbaj után alkalmazott ideiglenes kötéseket, kimosta a sebet s hozzálátott a golyó kereséséhez. A sebesültnek nagy fájdalmat azonban lehetetlenné tették a golyókeresést. A golyó a bal lábszáron a térden alul forodott be. A sebesült a körülményekhez képest kielégítően érzi magát. Minthogy feltétlen nyugalomra van szüksége, nem bocsátanak hozzá senkit, csupán két irgalmas nővér van mellette s gondosan ápolja.

Holnap az orvosok újabb kísérletet tesznek a golyó kivételére. A sebesült főispánt ma meglátogatták a kórházban: báró Bánffy miniszterelnök, báró Fejérváry, Perczel és Wlassics miniszterek, Forinyák lovassági tábornok, Klobusiczky János, Rakovszky Géza, Zsombokréthy Emil, Gajári Odön, Gajary Géza, Kubinyi György, Polyák Béla és Pogány Károly országgyűlési képviselők, báró Harkányi Frigyes és Károly főrendiházi tagok, Jakabffy István, Nemeshegyi Béla és még többen.

Szalavszky főispán lakásán is számosan tudakozódtak a beteg hogyléte felől. Így többek közt: Tisza Kálmán, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Ludvig Gyula, a magyar királyi államvasutak elnökgazdája főrendiházi tag, Latkóczy Imre, Kiss Pál és Zsilinszky Mihály államtitkárok, báró Radvánszky Géza és báró Majthényi László, Ámon Ede, Münnich Aurél, Ráth Péter, Szabó Imre, Szily Pongrácz, Szulovszky Gusztáv és Tallian Béla országgyűlési képviselők, Bobula János és Osztrólczy Miklós.

Nyilatkozatok a párbaj után.

A Szalavszky-Ivánka-ügyben még a következő nyilatkozatok közlésére kértek fel bennünket:

Méltóságos Ivánka Oszkár urnak

Helybe.

Kedves barátunk!

Szalavszky Gyula valóságos belső titkos tanácsos ur egyebek között így írt rólad:

„... Méltóságod a közönséges tisztességet is felretéve, a becsületbiróságban tudatosan végigjátszott vadlói szerepét belevitte a képviselőházba.”

Szalavszky Gyula valóságos belső titkos tanácsos ur a fennebbi sorokat vagy alapos információk után írhatta, vagy alaptalan információk után.

Alapos információt azonban csakis a becsületbiróság tagjaitól nyerhetett.

Ennek következtében megbízásodból fölkerestük Hollán Ernő altábornagy valóságos belső titkos tanácsos, Elek Gusztáv császári és királyi kamarás, ezredes, gróf Esterházy Mihály és báró Üchtritz Zsigmond urakat, arra kérve őket, hogy sziveskedjenek minket felvilágosítani: adták-e Szalavszky Gyula valóságos belső titkos tanácsos urnak a becsületbiróság üléséről és a te szerepléséről olyan információt, amely alapul szolgálhatna a Szalavszky Gyula valóságos belső titkos tanácsos ur fent idézett állításához.

Gróf Andrássy Tivadar valóságos belső titkos tanácsos urat azért nem kerestük föl, mivel ő még február 28-án úgy nyilatkozott az összes lapokban, hogy egyik részről sem történt semmi olyan, aminek

alapján a becsületbiróság bármely tagjának jóhiszeműségét jogosan kétségbe vonni lehetne.

Bezerédj Pál urra: nem találkozhattunk, mert külföldön van; de báró Üchtritz Zsigmond arról biztosított, hogy Bezerédj Pál ur is csak azon véleményben lehet és van, amelyet báró Üchtritz ur előttünk nyilvánított.

A tényleg megkérdezett urak, mint a volt becsületbiróság tagjai, egyhangulag azt a választ adták, hogy gróf Andrássy Tivadar valóságos belső titkos tanácsos, volt elnökünknek február 28-iki nyilatkozatával teljes szolidaritásban vannak és Szalavszky Gyula valóságos belső titkos tanácsos urnak a fenforgó kérdésben semmiféle információt nem adtak, némelyek nem is ismerik őt, akik pedig ismerik, nem is beszéltek vele ebben az ügyben.

Fogadd nagyrabecsülésünk és tiszteletünk nyilvánítását, melylyel maradtak

Budapest, 1898. márczius 11.

Öszinte barátaid

Bartha Miklós,
Förster Aurél.

Tudomásul.

Párbaj után nyilatkozni szokatlan. De tisztességes társaságban egészen szokatlan olyan inzultus is, mint amely engem megverekedni kényszerített. Az, hogy valaki megverekszik, nem bizonyítja, hogy igaza van. Én igazamat sem kikényszerített párbaj, sem inzultus által téves színben feltüntetni nem engedem. Azért a Szalavszky Gyula ur hozzám intézett sértő sürgönyének érdemére a következőket jelentem ki:

Ezen sürgöny feladatott Melsiczen négy óra harminczöt perczkor, Budapestre érkezett öt óra harmincz perczkor, de a délután három óraker megjelenő lapokban már szóról-szóra közöltetett.

Nincs alapja a következő állításainak:

1. „Hogy én a lovagias elégtételt megtagadtam. Hogy sértésekkel halmoztam el azon előzetes elhatározással, hogy azokért helyt állani nem fogok.”

Beszédemben csak annyiban foglalkoztam Szalavszky Gyula urral, amennyiben ez elkerülhetetlen volt, mert beszédem a belügyminiszter azon helytelen eljárása ellen volt irányítva, melylyel ezen ügyet a képviselőház elé hozta.

A segédeim által kiállított jegyzőkönyv bizonyítja, hogy én az elégtételadást meg nem tagad, tam, de ők, tekintve Szalavszky urnak elintézetlen ügyeit, kijelentették, hogy addig, ameddig ezek a lovagiaság szabályainak megfelelően el nem intézettek, nem bocsátkoznak az Ivánka-Szalavszky-ügy tárgyalásába.

2. „Hogy mint a becsületbiróság tagja bírói tisztemben a tisztességet felretéve, tudatosan a vádló szerepét játszottam végig.”

Ezen állítás teljes alaptalansága a Bartha Miklós és Förster Aurél nyilatkozatából világos.

3. „Hogy hazudtam, midőn azt mondtam a képviselőházban, hogy Szalavszky az ellene évek hosszú során át írt diffamáló vádakért elégtételt nem vett, mert én voltam Rakovszky segédje épen azon alkalommal, midőn Szalavszky vele rágalmazása következtében párbajt vívott.”

Eltagadhatatlan, hogy Szalavszky Gyula ellen röpiratokban és a „Hazánk” szeptember 28-iki számában megjelent cikkben diffamáló vádak emeltettek és ezekért semminemű elégtételt nem vett. Rakovszky pedig megverekedett ugyan Szalavszkyval, de a felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint ezzel az ügyet elintézték nem tekintette. Indítatott ugyan sajtópört Rakovszky ellen a királyi ügyész által, de a pozsonyi esküdtészen hozott ítéletet a kuria megsemmisítette azon okból, mivel a pört Szalavszky urnak saját személyében kellett volna megindítani.

4. „Hogy ismételtam a Házban Benkeő hazug rágalmait, teljes tudatában annak, hogy az okmányok azok hazug voltát kimutatják.”

Benkeő maga beösmerte, hogy egyes vádjai tévedésen alapulnak, azokat visszavonta. A többit fentartotta, tanukra és okmányokra hivatkozott. A becsületbiróság egy tagja sem volt azon helyzetben, hogy ezen vádakot összességükben valótlannak nyilváníthatná volna. Négyen a vizsgálat folytatását kívánták, hárman azon meggyőződésben voltak,

hogy az idáig előadottakból kitűnik, miszerint ezen dolgokra becsületbiróság teljes világot nem deríthet és így a vizsgálat folytatása czéltalan.

Ennél többet én a Házban sem mondtam. Ha Szalavszkynak a vádak alaptalanságát oly kétségtelenül igazoló okmányai vannak, miért nem toltta meg bírói uton az ellene emelt oly súlyos, állítása szerint alaptalan támadásokat?

Ítéljen a közvélemény.

Ivánka Oszkár.

Az asszony szügyene.

Nagybecskerek, márczius 11.

A városunkkal szomszédos *Lászárföld* községben egy földmives felesége megfojtotta négy gyermekét s utána felakasztotta magát. Az eset előzményei a következők:

Kern Jakabot tegnap délután egy óraker elküldte hazulról a felesége, hogy nézzen már utána, mikor készül el a nadrágja. Adott neki azonkívül néhány más utasítást is, úgy, hogy a férj csak két óra múlva kerül haza. Megérkezésekor feltűnt neki, hogy a kapu zárva van, ami ritkán történik meg a parasztnál; mindazonáltal nem gyanakodott semmire sem s tudva, hogy a bérese buzát rostál a padláson, kiabálni kezdett, hogy nyissa ki a kaput.

A legény meghallotta gazdája szavát s szolgálatára akart sietni, de akkor látta, hogy a padlás ajtaja is be van zárva, még pedig kívülről. Kern ekkor átugrott a kapun s leeresztette a bérest a padlásról, majd pedig be akart a lakásába menni. Ámde a konyha ajtaját is zárva találta. Abban a hiszemben, hogy a felesége valami rokonához ment a gyermekekkel, elment, hogy fölkeresse az asszonyt.

Bejárta az összes atyafit, ismerőseit, de mindenütt azt a választ nyerte, hogy a feleségét nem látták. Hazament tehát újra, de most már nyugtalanság fogta el, ami fokozódott akkor, mikor észrevette, hogy a konyha ajtaja *belülről van bezárva*. Megkísérett még valamit. Az istállóból, mint a német parasztságnál szokás, egy kis ajtó vezetett a második szobába. Ezen át akart bejutni a lakásba. Ámde ez is be volt belülről madzaggal kötve. Most már nem gondolkozott sokat, hanem befeszítette az ajtót és belépett.

A kamarában ott látta fél esztendő kis fiát a bölcsőben, de most ügyet sem vetett rá s ment a másik szobába. A küszöbön átlépve, besötétített helyiségbe jutott s ráhagott valamire. Anélkül, hogy tudta volna, mi került a lába alá, rugott egyet rajta s tájékozni kezdte magát a sötétben. A szemei csak lassan szokták meg a homályt, míg végre felszakította az ablakot, hogy tisztán lásson mindent.

Rettenetes látvány tárult elébe. A földön feküdt, eltorzult arcczal, három leánya, kik közül az egyik 6, a másik 4, a harmadik 2 éves volt. Az ajtó kilincsén pedig a felesége lógott. Gyorsan levágta az asszony szügyét; de a feleségében már nem volt élet. Sorba vette a gyermekeit, kiknek nyakán szintén ott volt a hurok, — *de valamennyi gyermek már halott volt*. Berohant akkor a kamarába, a bölcsős gyermekéhez, — az sem tartozott többé az élők közé. Nyakán, a többi testvéréhez hasonlóan, ott volt a hurok.

Kern kirohant az udvarra és őrvjögő fájdalomában segítségért kezdett kiabálni. A lakosság közt hamar elterjedt a hír s mindenki csak a halottakat akarta látni. Megjelent a hatóság is és felvette a tényállást. Az asztalon az asszony egy levelére bukkantak, amely megmagyarázza a négyszeres gyilkosság s az öngyilkosság indító okát. A tartalma ez:

Kedves férjem! Fél éves gyermekünket, a kis Jánost, nem hordoztam még karodon, mert elfojtotta bennem az apai érzést egy borzasztó gyanu. Sejtelméd igaz volt. *Jánoska nem a te fiad*. Az apja *Bohn* Adám, a szomszédunk, aki egy izben erőszakot alkalmazott rajtam. Ez az oka, hogy nem viselhetem tovább a szegényt s meghalok gyermekeimmel együtt. Becstelenségben néhez az élet s már nagyon mardos az önvád. Hányszor hiányzott kisebb-nagyobb összeg a pénzünkéből! Azt *mind Bohn* zsarolta ki tőlem. Szerettelek s épen azért nem akarom veszteted okozni. Mindennek csak ez a betyár az oka. Panaszold be, hadd bünhődjék ő is, te ártatlan vagy. Vagyonomat, házamat, készpénzemet mind

neked hagyom s csak arra kérek, hogy egy sirba temetessél négy gyermekemmel. Szerető feleséged *Rauch Margit*.

Az eset nagy szenzáció tárgya nemcsak Lázárföldön, hanem az egész vármegyében. Mindenki sajnálja a szerencsétlen fiatal asszonyt, ki csak 25 éves volt. Boldogságuk megrontója, Bohn Ádám, egy 40 év körüli házasság ember.

Uiczky Mihály vizsgálóbíró azonnal kiment a helyszínére s sok embert kihallgatott. A vizsgálat eredményét titokban tartják, annyi azonban kiszivárgott, hogy alighanem kriminális eljárás alá vonják az ügyet.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **A Vigaszínház márcziusi ünnepe.** A szabadság születésnapjának ötven esztendő évfordulóját a Vigaszínház díszelőadással üli meg és pedig hét-főn, 14-én. A programot már végképen összeállították. Első pontjával a zenekar eljátsza Kébler Béla „Rákóczy-nyitány”-át. Ezt követi *Kozma Andornak* erre az alkalomra írt színi költeménye: *A szabadság ünnepére*, három képben, a végén apotheozissal, amelyben a teljes személyzet részt vesz. Majd *Kun László* karmester előadja a *Bánkán-ábrándot* czimbalmon. Ezt követi *Jókai Mór*nak *Melyiket a kilencz közül?* című színi mókája, amelyben *Kazáliczky*, *Hegedűs* és *Kilencz* gyermek szerepel. A kis darabban zsoldárának is fordul elő, amelynek kedves története van. A színház karmestere ugyanis több zsoldárral fölkereste nagy írókat, hogy válaszson belőlük, de Jókainak egy sem tetszett, hanem megemlégett egy régi komáromi zsoldárt, amelyet hamarosan el is énekelt ő maga. A karmester pedig lekottázta. Ezt a zsoldárt illesztik be az előadásba. Az ünnepi előadás közreműködik még a „Törökös” daloskör, mely az ünnepi darabban a Himnuszot fogja énekelni.

* **Gróf Zichy Géza** vigjátéka. Gróf Zichy Gézának a „Tíz parancsolat” című háromfelvonós vigjátéka a pozsonyi színházban ma nagy sikerrel került első előadásra. A zsufozásig megtelt ház úgy a szerzőt, mint *Krecsányi* színgazgatót és a főszereplőket számtalanszor kihívta.

* **Színész-kongresszus.** Az országos színészegyesület házában e hónap huszonegyedikén ül össze a színész-kongresszus. A tanácskozással három napig foglalkoznak.

* **1848. Hadak útja.** *Verő György* látványos színművéből, mely márczius tizenötödikén kerül színre a Népszínházban, a főpróbát hétfőn délelőtti fél tizenegy órakor tartják meg. A darab új dekorációi már mind elkészültek; a prolog első képe *Heckenast* és *Landerer* nyomdájának épületét ábrázolja a hatvani-utcában; a második kép a fellobogozott Dunaparton játszik Buda várának látképével, midőn *Széchenyi*, *Kossuth* és *Batthyány* a szentesített törvényeket hazahozva, gőzhajón Pestre érkeznek. A darab cselekvényének egy része a Székelyföldön játszik s egy csomó jelmez is a Székelyföldön, Nagy-Ajtán készült. Különösen jól sikerültek a díszletek közül a *Hadak útja* transzparens képe, *Gábor Áron* ágyugyára, a piskii, valamint a segesvári csataterék, a hat vándorkép s a darabot befejező álomkép.

* **Angot asszony leánya.** *Lecocq* pompás operetteje ma este színre került az Operaházban a vidéki hírlapírók országos szövetsége javára. A közönség gyönyörűséggel hallgatta a bájos melódiákat és egész estén át a legvidámabb hangulatban volt. A kitűnő czétra nagyon szép összeg jutott.

* **A Zenede hangversenye.** A nemzeti zenede ma sikerült hangversenyt rendezett a *Vigadó* nagyszínházban. A zenekar *Gobbi* Alajos jeles vezetésével előadta *Dombay* „Toccata”-ját és „Andantino”-ját, valamint *Brahms* „Szerenád”-ját, a többi számot pedig kísérték. Érdekes újdonságszámba ment *Haendel*nek két magánhegedűre, gordonkára és vonós zenekarra írt *Versenye*; a mű előadói közül *Szigeti* Dezső, egy igen tehetséges hegedűs vált ki. *Csajkovszky* II. zongoraversenyét, amelyet még nem játszottak Budapesten, *Sebes Vilma* adta elő nagyon szépen. Méltó tetszést aratott ezután *Hegedűs* Ferencz *Hubay* Jenőnek hangulatos csárdajelenetével, amely a nyolczadik a csárdajelenetek sorában és még kéziratban van.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* **Gróf Széchenyi Istvánné levele.** A tudományos akadémia *Széchenyi*-muzeuma, *Tasner* Géza birtokos jóvoltából, rendkívül érdekes kéziratot jutott. Gróf *Széchenyi* Istvánné levele ez, amelyet 1848-ban a magyar országgyűléshez intézett azzal a kéréssel, hogy az országgyűlés mentse őt fel az 1848. október 10-én hozott rendelkezése alól. A magyar országgyűlés ugyanis, *Kossuth* Lajos javaslatára, október 10-én hozta meg azt a nevezetes határozatot, hogy: „Midőn oly idöket élünk, midőn a hazának minden egyes polgára egyáltalán nem vonhatja ki magát azon kötelezettség alól, hogy a körülmények szerint személyesen is részt vegyen a haza megmentése terhében: most nincs arra idö, hogy külföldön sétálgasson valaki; kevésbbé van arra idö, hogy valaki külföldi sétálgatásait a camarilla conspiratioira használja. Ennélfogva az országgyűlés elhatározza, hogy azon körülményeknél fogva, melyekben a jelen perczekben vagyunk, mindazoknak — kik a hon javadalmaival élnek — személyes részvétüket méltán igénybe vevén, a külföldön tartózkodó magyaroknak, akár birtokosok, akár nem, megparancsolatik, hogy mindenki 15 nap alatt hazajöjjen, különben ezen nem jövés által, ha az ország iránti polgári kötelezettség alul magát kivonja, a törvény szerinti következeseket magának tulajdonítsa.” — E határozathozatal idejében gróf *Széchenyi* Istvánné, férjét ápolandó, éppen *Döbling*-ben tartózkodott s így kénytelennek érezte magát kérni e parancs alól való fölmentését, amit a következő levéllel kérelmezett:

„A honvédelmi bizottmányhoz.

Szeretett férjem köztudomás szerinti szomorú betegsége miatt gyógyittatása helyéről, *Bécs* melletti *Döbling*-ből, még vissza nem térhetvén édes hazánkba, hogy gyermekeimmel együtt közelében lehessenek, a képviselőház mult október 10-iki határozata alul kegyes felmentesemért könyörgök.

Czenk, november 6. 1848.

Gróf *Széchenyi* Istvánné.

FŐVÁROS.

(Az új hidak.) A főváros a *Ferencz József*- és az eskütéri hid költségeihez való hozzájárulás fejében két millió forintot szavazott meg, amelynek felét most, másik felét pedig két részre osztva, a jövő évi márczius hónap második feléig fizetné meg. A pénzügyminiszter ellenben, mivel a hidépítés már 1894-ben megkezdődött, s nézete szerint a pénz már akkor esedékes volt, követeli, hogy a két milliót a főváros azonnal fizesse ki. A főváros a két hid környékén történt kisajátítások után való kárpótlást is kéri, de a miniszter erre nézve azt mondja, hogy a kisajátítások már a hidak tervezése előtt megtörténtek s a kártalanítás követelésének jogát pusztán a plébánia-épületért ismeri el. Mindezek következtében a közgyűlés határozatához — amint ma értesítette a fővárost — nem járul hozzá, hanem sürgeti a két millió forintot.

(Közlekedés a Svábhegyre.) A svábhegyi fogaskerekű vasút szerződése értelmében csak április közepén kezdheti meg üzemét. A vaspálya részvény társaság most folyamodott a kereskedelmi miniszterhez, engedné meg, hogy az idén a szokottnál két héttel korábban, tehát már április 2-án megkezdhesse a vaspálya üzemét. A miniszter, mielőtt az engedélyt megadná, felhívta ma a fővárost, hogy a most tárgyalás alatt lévő új menetrendet sürögösen terjessze fel.

(A kormány telket kér.) A kereskedelmi miniszter istállótelepet akar csináltatni a postai lovak elhelyezésére s telket kér a fővárostól. Volna valami öt s ezek közül a tanács pénzügyi és gazdasági osztálya a köztemetőhöz vezető villamos vasút és a Hungária-ut között levő hatezer négyszöglet ajánlana, de örökáron való eladásra. A pénzügyi és gazdasági bizottságban ma délután *Demény* Károly postaigazgató előbb örökáron kérte, azután hetven évi használatra évenként ötven darab aranyért. *Hercegy* Péter földpanaszolta, hogy a kormány mindig a fővároshoz fordul telkekért, ahelyett, hogy magánosoktól vásárolna s a telkek ötven évre való bérbeadását javasolta évi 3600 forintért s ezt a bizottság *Virava* József, *Ország* Sándor és *Polónyi* Géza felszólalása után el is fogadta.

(A tanács ülése.) A főváros tanácsa ma délelőtt *Halmos* János polgármester elnöklése alatt tartott ülésén folytatta a hivatalok újjászervezésére vonatkozó javaslat tárgyalását. Az ügyosztályok hatáskörének megállapítása iránt ma csak a közjólékonysági ügyosztályra terjeszkedett ki és ide kívánja beosztani az összes egyesületi ügyeket. Azután a segédhivatalokra került a sor. A szervezési szabályzat ugyanis azt javasolja, hogy úgy a mérnöki hivatal, mint a tisztii főorvosi hivatal a megfelelő ügyosztályokba osztassanak be, úgy, hogy ezek kisebb szakügyekben teljesen önálló hatáskörrel lennének felruházandók. A tanács azonban a javaslat e részét elvetette és úgy a mérnöki, mint a tisztii főorvosi hivatalt a mostani hatáskörében kívánja továbbra is fentartani. A szervezési javaslat tárgyalása előtt a tegnapi lemaradt tárgyakat intézte el a tanács. Mint fontosabbat megemlítjük itt azt a határozatot, melylyel a tanács a városligetben és az üllői-uti népligetben a mutatványos helyek és az elárúsító bódékból, valamint a járva-keleve árusítótól fizetendő díjak beszedési jogát árlejítés útján bérbe adni rendelte és utasította a gazdasági hivatalt, hogy a helyszínén a tanács VI. ügyosztály közbenjöttével az árlejítést tartsa meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Az erzsébetfalvi rablógyilkosság.** Az *Adelmann*-házaspár gyilkosai ügyében dr. *Bucz* Alajos a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírója már befejezte a vizsgálatot és az iratok indítványtétel végett a királyi ügyészséghez kerültek. A vizsgálat során hét erzsébetfalvi lakost tartóztattak le, mint akiket az *Adelmann*-házaspár meggyilkolásával gyanúsítottak. A hét közül négyet szabadlábra helyeztek, mert kiderült ártatlanságuk. Fogva maradtak *Dobos* Ferenczné, *Varga* Józsefné és az ezzel vadházasságban élt *Vella* Menyhért. A vizsgálat számos terhelő adatot gyűjtött ellenök; ezek szerint a szerencsétlen házaspárt ök gyilkolták meg és a rablás után felgyújtották a meggyilkoltak házát. *Dobos*né konokul tagad mindent, noha *Varga* Józsefné határozottan állítja, hogy ő volt az, aki a házaspárt fejseccsapásokkal leütötte. A vádlottak *Eötvös* Károlyt, *Kenedi* Gézát és *Guthi* Somát kérték fel védőjüknök.

— **A gellérthegy-i rablógyilkosság.** Ma hirdették ki *Appel* Lajos gyilkosai: *Fuchs* Mátyás és *Hegyi* Károly előtt a királyi tábla ítéletét. A másodbírótság tudvalevőleg *Hegyi* büntetését (12 esztendei fegyház) helybenhagyta, *Fuchs* Mátyást azonban kötélhalálra ítélte. Az ítéletet *Czárán* István elnök hirdette ki. *Fuchs* Mátyás megtörve, sápadtan állott a bíróság előtt és lesütött szemekkel hallgatta végig halálos ítéletét. Mind a két elítélt fölbevezett. *Appell* *Molnár* Gyula és *Sóos* Béla védő is, valamint a közzévaló *Hegyi* büntetésének súlyosbítása céljából.

NYILTTÉR.

ROYAL nagyszálló BUDAPESTEN.

Kugler-féle raktár a bodegában, naponta friss nagy választék eredeti bombonierokban. Leginomabb cognacok kicsinyben, nagyban árak mellett eladnak. Színházi előadások után friss étel, naponta hangverseny. *Schmitt* Károly igazgató.

Bécs, 1898. február 28.

T. cz.

„Nemzeti” baleset biztosító-részvénytársaság BUDAPEST.

Tordai cellulose-gyárunk igazgatója *Vauvert* *Mila Duchesne* ur f. évi február 5-én, a vadászatról hazatérőben véletlenül elsült serétlövés okozta sérülés következtében meghalt.

„NEMZETI” baleset biztosító-részvénytársaság

Budapesten a tényállás felvétele után a szükséges okmányokat azonnal bekerítte és ezek vétele után a teljes biztosítási összeget 30,000 koronát nekünk készpénzben kifizette. Készségesen ragadjuk meg ezért az alkalmat, hogy a nevezett társaságnak ezen haláleset gyors és coulans elintézéséért teljes elismerésünket fejezzük ki.

Kiváló tisztelettel
Tordai Cellulosegyár, *Schoeller* és *Tsa*,
ppa *Newfeld* Károly.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, márczius 11. (C. T. B.)

	márczius 11. cents	márczius 10. cents
Buza márcziusra	103 ³ / ₈	105 ⁵ / ₈
„ májusra	98 ⁷ / ₈	100 ³ / ₈
„ júliusra	90	91 ⁵ / ₈
Tengeri májusra	35 ¹ / ₄	35 ¹ / ₄

Chicago, márczius 11. (C. T. B.)

	márczius 11. cents	márczius 10. cents
Buza májusra	104	104
Tengeri májusra	30 ³ / ₄	30 ³ / ₄

Ipar és kereskedelem.

Új tőzsdéépület. Jeleztük a minap, hogy a tőzsdetagok hatszáz aláírással ellátott kérvényt adtak be a tanácshoz, amelyben az új tőzsdépalota felépítését sürgették. A tőzsde vezetősége már holnap délben tart ez ügyben értekezletet és arra a kérvényező tőzsdetagok közül tizet meghívott.

A magyar közgazdasági társaság igazgató választmánya tegnap **Láng Lajos** valóságos belső titkos tanácsos elnöklése alatt ülést tartott. A társaság közgyűlését április 21-ikére tűzték ki. A közgyűlésnek különös érdekességet fog kölcsönözni **Láng Lajos** elnök előre bejelentett előadása a **szabadság és védelem kérdéseiről a nemzetközi kereskedelemben.** Nagyjában azt fogja bizonyítani, mi az oka, hogy Európában ma nem a szabad kereskedelem elve uralkodik, s ebből kifolyólag fejtegeti, hogy miéle irány az, amelynek jövője van. Az igazgató ezután bejelentette az ujonnan belépett tagokat.

Kőbányai sertésplaccz, márcz. 11. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 55¹/₂—56 krajczárig. Közép (páronként 251—320 kilogr terjedő súlyban) 55—55¹/₂ kr. Könnyű (páronként 250 kilogr terjedő súlyban) 54—55 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogr. felüli súlyban) 55—56 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 55—55¹/₂ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 54—55 krajczárig. Sertés létszám: 1898. márczius 9. napján volt készlet 22.004 drb, márczius 9-én felhajtott 720 drb, márczius 10-én elszállított 380 drb, márczius 11-én maradt készleiben 22.344 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, márczius 11. A ferenczvárosi petróleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. márczius 10-én érkezett 855 drb. Készlet 194 darab, összes felhajtás 1049 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 563 drb.; elszállítottan maradt 486 drb. Napi árak: 120—180 kilós 54—56 kr., 220—280 kilós 54—56 kr., 320—380 kilós 53¹/₂—56 kr., öreg nehéz 50—55 kr., malacz 40—42 kr. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti szurómarhavásár, márczius 11. (A mai vásárra felhoztak 57 drb bányv. 790 drb élő borjut, 45 drb belföldi öltött borjut, 350 leölt bányv. Napi árak: bányv. élő 5—6 frt, belföldi borju 26—36 frt, kivételesen 40 forint 100 kilónként, öltött belföldi borju 30—36 frt, 100 kilónként, öltött bányv. 3.50—6.50 forint.

Pénzügy.

Részvények jegyzése. A tőzsdetanács elrendelte, hogy a Magyar általános közszékhelyi részvénytársulat 1898. évi kibocsátása 100 forint névértékű új részvényei — melyek a nyereségben 1899. évtől kezdődőleg részesülnek — a mai nap déli tőzsdéjétől kezdve jegyeztessenek a hivatalos árjegyző lapban. E részvények kamat nélkül jegyzendők.

Közlekedés.

A Vaskapu-szabályozás. Az aldunai vaskapu-szabályozási munkák előhaladásáról 1897-ben a „Bud. Tud.” a következő jelentést adja ki: Az aldunai Vaskapunál és az ottani többi zuhatagnál folyamatban levő szabályozási munkálatok még hátralékban maradt részei a múlt 1897. évben felte kedvező eredménnyel haladtak előre, ami főleg a múlt évben volt alkalmas vizálasoknak tulajdonítható. Az 1898. évi XXVI. és az 1892. évi XXXII. törvénycikkkel engedélyezett munkálatok befejezési határidejéül 1895. december 31-e lön ugyan megállapítva, de a munkálatok folyamán szükségessé vált tervmódosításokból keletkezett igen tetemes munkaszaporulat, továbbá a munkaközben felmerült sok akadály és nehézség miatt lehetetlen volt a szerződéses határidőt betartani, sőt a legnagyobb erőmegfeszítéssel a szabályozási munkálatokat teljesen még 1896. év végéig nem lehetett befejezni. Az 1897. évre tehát az 1896. év végével

még hátralékban maradt munkálatok lettek előírva s ezenkívül a Szvincza község mentén elterülő sziklapadon és a Kis-Vaskapunál engedélyezett medercsatornák létesítése céljából 16.880 köbméter szabad folyambani sziklaeltávolítás, megjegyezvén, hogy ezen pótmunkálatok a vállalattal kötött külön szerződés értelmében a folyó év végéig fejezendők be. Az előirányzott munkák a múlt évben majdnem teljes mennyiségben végrehajtottak, sőt a szvinczai meder-csatorna — melynek befejezési határidejéül 1898. év vége volt megállapítva — már múlt évi október hóban megnyitható volt, az 1888: XXVI. és 1892: XXXII. törvénycikk alapján folyamatban levő szabályozási munkálatok befejeztettek, s a múlt év végével csakis az Orsova és Vaskapu-csatorna között létesítendő hajózási ut, valamint a Kis-Vaskapunál létesítendő medercsatornánál csekély mennyiségű tisztítási munkálatok maradtak hátralékban. De ezen csekély mennyiségű hátralékos munkák is időközben befejeztettek.

Sorsolás.

Magyar királyi osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték VI. osztályának mai húzásánál a következő nagyobb nyereseményeket húzták ki: 10,000 koronát nyert: Szám 64071. 2000 koronát nyert: Sz. 474 26025 48511 74289 35530 37898 47224 63129 74798 25060 26909 17753 71653 82784 20548 72699 73215 6002 45473 40830 44705 60418 61814 35509 81499 7114 21802. 1000 koronát nyert: Szám 8004 19638 37412 46008 53308 3815 4911 13051 79248 3181 55781 14601 69262 77074 81267 81363 91413 94353 95361 5547 74570 76076 15040 16762 19736 30451 15516 32559 36983 38200 47131 73293 89805 82473 30061 70571 10601 23739 24973 36322 91391 11874 15398 40453 47901 87088 89725 7257. 500 koronát nyertek: Szám 314 1224 2791 4078 7195 7425 8490 10995 15933 15519 17018 18809 20589 20140 20230 21331 22086 22385 22132 23390 25947 26051 25875 27576 32706 38235 40528 45808 47371 51888 52188 52771 53056 63182 54287 53113 57989 58098 58796 61097 62623 62981 62979 64720 67463 67225 67548 68403 68289 69208 71258 72159 73233 78732 78358 79212 79105 81559 82863 82839 85672 87278 93952 93162 93722 96956 96428 97087 97214 97761 98671.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, márczius 11.

Nyomdai hiba folytán tegnapi jelentésünkben az állott, hogy a román gabona Brazilián át veszi útját a nyugat-európai import-államok felé; természetesen *Brailán át* a helyes kitétel.

Ma nyugodt volt az irányzat a gabonapiacson és a határidő-árak csekélységgel olcsóbbodtak. A készáru változatlan maradt. A gyönyörűen tavaszias idő és főleg a kilátásban levő hajóhozatalok nyomasztólag hatnak a hangulatra.

Tegnap már a víziutak forgalmának második kimutatását közöltük és a hajófuvarpiacson levő élénkség után ítélve, *aránylag*, azaz a tagadhatatlanul gyenge készletekhez viszonyítva, meglehetősen mozgalmas hajózási évadra nyílik kilátás. Magától értetődik, hogy ily körülmények között tágabb körök érdeklődnek a hajódíjtelek iránt, ami tőzsdei körültrekinthető vezetőségének figyelmét nem is kerülte ki és a tanács nagyon üdvös dolgot művelt, amide a hivatalos árjegyző lapban külön rovatot nyitott a Duna, Tisza, Száva és Béga állomásaitól Budapestig és Győrig érvényes, folyton változó díj-szabásoknak. A kereskedelemügyi miniszterium által jóváhagyott, a tőzsdei árfolyamok hivatalos megállapítása tárgyában kiadott szabályzat IV. szakasza értelmében e díjtelek jegyzésére külön bizottság van hivatva, amely a hajózási évad tartama alatt minden második hétfőn tartja üléseit. Eddig rendben is volna minden és csak az a csekély kifogásunk volna, hogy jöllehet már a hajózási időnyegyedik hétfője is elmúlt, az árjegyzőlap e rovata mindössze arról ad felvilágosítást, hogy Győrbe a díjtelek tíz krajczárral magasabbak, mint Budapestre. Hogy mily árban szállítanak Budapestre, arról hallgat a krónika.

Jó lesz tehát, ha a tükárság e jelentéktelen hiány pótlására egybehívja a bizottság tagjait.

A washingtoni mezőgazdasági hivatal tegnap tette közzé az Unio múltévi gabonatermésének vég-

leges számadatait, szembeállítva azokat az utolsó évek eredményével és feltüntetve egyttal, hogy ugy az idén, mint az előbbi években márczius elsején mennyi volt a letakarított gabonából, még a farmerek kezében. A C. T. B. sürgőnye nyomán adjuk az érdekes kimutatást:

gabona:	éve	a termés		készlet a farmeraknál	
		eredménye millió bushelben	márczius elsején	millió bushelben	százalékban
buza	1897	590	1898	121	22.9
	1896	427	1897	88	20.6
	1895	467	1896	123	26.3
	1894	460	1895	75	16.3
	1893	396	1894	114	28.8
tengeri	1897	1903	1898	763	41.1
	1896	2283	1897	1164	51.0
	1895	2151	1896	1072	49.8
	1894	1212	1895	475	39.2
	1893	1619	1894	586	36.2
zab	1897	693	1898	272	38.9
	1896	707	1897	313	44.2

Jelentik továbbá, hogy ugy New-Yorkban, mint Chicagóban az árak ¹/₈—¹/₄ centnyi veszteséget szenvedtek, valamint, hogy Cincinnati Price Current sz int a téli vetések a változó, majd hideg, majd enyhe idő következtében némely helyen károsodtak, de azért a mai állapot szerint, teljes középtermésre van kilátás.

Az európai vásárok közül Liverpool ¹/₈ penny emelkedést jelent, míg Párisban a buza ára 10 centimes, a liszté 20 centimesmel javult London, Berlin változatlan.

Megemlítjük még, hogy nálunk ma nem volt felmondás és hogy a liquidáció árfolyamokat ma a következőképp állapították meg:

buza	1194 forint
rozs	846 „
zab	642 „

Buza.

Elkelt körülbelül 20.000 métermázsa jobb áru román és szerb buza változatlan áron.

Előfordult eladások búzában.

Mennyiség mázasban	ó vagy új	származás	alkalmazható suly kilogram	minőség megjelölés	átadási hely	ár netto 100 kilogram	árfolyam
100	új	Tiszavidéki	77	—	Budapest	13.10	3 h.
800	„	fehérturkeyei	76 ¹ / ₂	—	„	12.85	„
250	„	„	76	—	„	12.85	„
2000	„	bácskai raktár	73	—	„	12.20	„
100	„	„	71	—	„	12.65	„
1303	„	„	75 ¹ / ₂	átlagban	„	12.83 ¹ / ₂	„
3290	„	„	75 ¹ / ₂	„	„	12.83 ¹ / ₂	„
3000	„	„	70	transzito	„	9.50	„
1330	„	„	68	„	„	8.50	„
3000	„	oláh	68 ¹ / ₂	„	„	8.90	„
4000	„	„	68	„	„	8.75	„
2100	„	„	74	„	„	10.10	„
1800	„	„	70	„	„	9.23	„

Hivatalos jegyzések búzában.

F A J	Ninos. suly hektol.		100 kilogr. közp. ára		Ninos. suly hektol.		100 kilogr. közp. ára	
	frtől	frtől	frtől	frtől	frtől	frtől	frtől	
Tiszavidéki	74	12.55	12.65	75	12.75	12.80		
„	76	12.85	12.90	77	13.	13.10		
„	78	13.15	13.25	79	13.30	13.35		
„	80	—	—	—	—	—		
Festvidéki	74	12.50	12.60	75	12.70	12.75		
„	76	12.80	12.85	77	12.95	13.05		
„	78	13.10	13.20	79	13.25	13.30		
„	80	—	—	—	—	—		
Fejérmegyei	74	12.60	12.70	75	12.80	12.85		
„	76	12.90	12.95	77	13.05	13.15		
„	78	13.20	13.30	79	13.30	13.35		
„	80	—	—	—	—	—		

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 61.600 métermázsa buza és 73.100 métermázsa liszt, a Silosban 9000 métermázsa buza. A nyugotiban 30.032 métermázsa buza és 817 métermázsa liszt.

Határidőüzlet búzában: Tavaszai és őszi buza ingadozó, az árak egyenlegként olcsóbbak.

Előfordult határidőkötések búzában.

Határidő	Délkeleti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
márczius	11.98	11.97-98-95	11.94	11.95	11.94	11.95
május szept.	11.46 9.08	11.45 9.07-08-05	9.04	11.44 9.06	11.43 9.05	11.44 9.06

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Lezármoló árfolyamok
	márczius 11. pént.	márczius 11. szomb.	márczius 12. pént.	márczius 12. szomb.	
márcz.	11.94	11.95	12. —	12.01	11.94
szept.	9.04	9.05	9.06	9.07	—

Rozs.

Készárúzet rozszban: Elkelt néhány kocsi-rakomány változatlan áron.

Előfordult eladások rozszban.

menyiség számban	ó vagy uj	származás	minőség megj.	átadási hely	ár, netto 100 kgr- kint	Kész vagy 3 óra
200	uj	pestvidéki	—	Epest par. Budapest	8.77 ^{1/2}	—

Hivatalos jegyzések rozszban.

ó vagy uj	faj	hektoliterenkint súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára
		frtől	frtig
uj	elsőrendű	70—72	8.75
uj	másodrendű	—	8.70

Raktárállomány rozszban: A közraktárban 21.200 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 2604 métermázsa.

Határidőzet rozszban. Tavaszi rozszban csekély üzlet volt, változatlan áron.

Előfordult határidőkötések rozszban.

Határidő	Délleti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdő	forgalom	zárlat	kezdő	forgalom	zárlat
márczius	8.50	8.48-43	8.47	8.47	8.46	—
szepet.	7.—	—	—	6.99	—	—

Hivatalos határidőjegyzések rozszban.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Lezároló árfolyamok
	márczius 11-én	márczius 10-én	márczius 11-én	márczius 10-én	
márczius	8.46	8.48	8.50	8.52	8.45

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. Zab lanyhább, a forgalom csekély. Árpa változatlan. Tengeri üzletlen.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Menyiség mérésben	ó vagy uj	ár	minőség	átadási hely	ár, netto száz kilogr. kint	Készp. vagy 3 óra
100	uj	zab	—	Budapest	7.10	készp.
200	uj	—	—	—	7.—	—
100	uj	—	—	—	6.85	—
100	uj	—	—	—	6.87 ^{1/2}	—
200	uj	árpa	—	Köbánya	7.10	—
100	uj	tengeri	—	Epest par.	5.45	—

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Áru	ó vagy uj	Faj	Hektoliterenkint súly kg-ban	100 kg. készp.	
				frtől	frtig
Árpa	uj	takarmány	60—50	6.50	6.80
—	—	égetni való	62—64	7.—	7.50
—	—	sürföldei	64—66	8.—	9.50
Zab	—	—	69—41	6.80	7.10
Tengeri	—	bánsági	—	5.40	5.50
—	—	másnemű	—	5.35	5.40

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárban 15.300 métermázsa árpa, 5100 métermázsa zab, 26.800 métermázsa tengeri. A nyugati pályaudvarban 2502 métermázsa árpa. A Silosban 8600 métermázsa tengeri.

Határidőzet. Tengeriben csekély üzlet volt változatlan áron. Zabban szintén kevés a forgalom, olcsóbb jegyzések mellett.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Áru	Határidő	Délleti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
		kezd.	forgalom	zárl.	kezd.	forgalom	zárl.
Tengeri	május	5.37	5.38-39-38-37-35	5.35	5.36	5.37	
Zab	julius márcz szepet.	5.43 6.46	5.44 6.44-43-42	5.43 6.42	5.43 6.42	—	

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Áru	határidő	Déli tőzsde zárlata				Lezároló árfolyamok
		márcz. 11-én	márcz. 10-én	márcz. 11-én	márcz. 10-én	
Tengeri	május	5.35	5.38	5.37	5.38	6.42
Zab	márczius	6.42	6.44	6.42	6.47	—

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi márczius hó 8. óta 6 óráig márczius 9. óta 6 óráig Budapestre vasuton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármihatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi közzé:

Az áru megnevezése	Erkezett			Elszállított		
	vasuton	hajón	együtt	vasuton	hajón	együtt
	helyi forgalomban					
árpa	2224	5159	7383	100	—	100
zab	100	—	100	—	—	505
árpa	308	—	308	—	—	—
zab	1086	2960	5046	101	—	101
tengeri	102	—	102	101	3067	3168
összesen	3818	8119	11937	607	3067	3864

b) Átmeneti forgalomban

buza	200	—	200	—	—
rozsa	—	—	—	—	—
árpa	—	—	—	—	—
zab	—	—	—	—	—
tengeri	—	—	—	—	—
összesen	200	—	200	—	—

a fővármihatalnál előjegyzett:

Az áru megnevezése	Visszkivétel céljából való behozatalra előj. mennyi- ség méterm.	Az áru megnevezése	A visszkivé- telre előjegyzett mennyiség mé- termázskában
buza	1000	buzalisz	703
rozsa	—	rozsalisz	—
árpa	—	árpalisz	—
összesen	1000	összesen	703

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, márczius 11.

A tegnapi politikai események nyomán a tőzsde mindjárt megnyitáskor igen gyöngén indult. A keletásiai bonyodalom ellenyhitotta az összes európai tőzsdéket és mindenünnen csak sürgős kínálatot jeleztek hozzánk. A déli tőzsde már nyugodtabb volt; berlini telefon-hírekre az árak is javultak, de csak csekélyebb részben. Csakhamar azonban Londonból hozott a táviró hírt nagyobb mérvű árhanyatlásokról, amire Bécsben indult meg a sürgős kínálat, úgy, hogy az utótőzsde határozott lanyha irányzatot mutatott. Csakis az utolsó félórán volt ismét barátságosabb képe az üzletnek. Azok, akik naphosszat a külföldről ránk kényszerített irányzatot követték, röviden zárlat előtt fedezték magukat és ez emelte a nemzetközi értékek árát ismét átlag egy forinttal. A helyi piacz értékeire e késő órai fedezés hatással nem volt; azok megmaradtak azon árokon, melyekre a napközi lanyhaság következtében aláhanyatlottak.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészv. 380.— Jelzálogbank 263.25—262.75 (prolongált), Leszámitoló bank 254.50, Osztrák hitelrészvény 363.20—362.20, Osztrák-magyar államvasut 341.50—340.—, Közúti vaspálya 396.50—396.25, Villamos vasut 274.50—274, Déli vasut 80.25, Salgótarjáni 564.—.

Délleti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 362.40, Magyar hitelrészv. 380.—, Aranyjárdék 121.80, Koronajárdék 99.50, Leszámitoló bank 254.50, Jelzálogbank 262.25, Rimamurányi 246.50, Osztr.-magy. államvasut 340.50, Ipar- és kereskedelmi bank 103.—, Déli vasut 79.—, Villamos vasut 274.50, Közúti vasut 396.—.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni 565.—568.50 Közúti vasut 395.25—396.25, Villamos vasut 274.25—274.50, Magyar hitelrészv. 380.75—380.10, Magyar jelzálogbank 263.75—263.—, Magyar leszámitoló bank 25.—, Osztrák hitelrészvény 362.90—362.60, Osztrák-magyar államvasut 341.50—341.10, Budapesti takarékpénztár 220.—, Erzsébetmalom 270.—280.—, Lujzamalom 156.—164.—, Molnárok és sütők 220.—, Drasche 836.—, Ujlaki téglagyár 247.—.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2 frt; 8 napra 5.—6 frt; márczius utóljára 7.—8.— frt.

Délutáni 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	márczius 10.	márczius 11.
Magyar aranyjárdék	122.25	122.25
Magyar koronajárdék	99.50	99.50
Magyar hitelrészvény	380.50	380.—
Magyar ipar és keresk. bank	103.—	103.—
Magyar jelzálogbank	263.70	263.50
Magyar leszámitoló bank	255.—	254.75
Rimamurányi vasmű	246.50	246.25
Osztrák hitelrészvény	363.70	362.60
Déli vasut	79.50	79.75
Osztr.-magyar államvasut	342.25	341.—
Közúti vaspálya	396.25	395.75
Villamos vasut	275.—	274.50

Az utótőzsdén osztrák hitelrészvény 362.70—361.50, magyar hitelrészvény 380.25—379.75, osztrák-magyar államvasutak 341.—339.75 forinton kötöttek.

Délután 4 óraker zárulnak:

	márczius 10.	márczius 11.
Osztrák hitelrészvény	363.75	362.50
Magyar hitelrészvény	381.—	380.25
Osztr.-magyar államvasut	342.25	340.50
Leszámitoló bank	255.—	254.50
Jelzálogbank	263.50	263.50
Rimamurányi vasmű	246.75	246.50
Közúti vaspálya	396.50	395.50
Villamos vasut	275.—	274.50
Ipár és keresk. bank	103.25	103.—
Déli vasut	79.—	79.—

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, márczius 11. Szilvában rendes volt az üzlet, az árak nem változtak. Zsiradék üzletlen.

Hivatalos jegyzések.

Faj	Ar 100 kilo- grammonkint	Pénz	
		frt	Ar
Díszszar			
ingyen hordó	68.50	57.—	—
Szalonna			
magyar la légszárított vidéki városi légszárított, 4 darabos	51.—	51.50	—
füstölt	52.—	52.50	—
szarbiai, 1897. évi usance-minőség	56.70	57.—	—
Szilva			
Kész áru	13.—	13.50	—
Zsákkal együtt	15.—	15.50	—
göngyalyliszt helyett	17.75	18.25	—
szarbiai, usance-minőség	11.75	12.25	—
100 darabos	13.50	14.—	—
85	16.50	17.—	—
Szilva			
Határidőre			
Minőség			
500grammonkint			
szarbiai, usance-min.	—	—	—
100 darabos	—	—	—
85	—	—	—
Szilva			
Kész áru	19.50	20.—	—
Ingyen hordó	19.—	19.50	—
Szilva			
Határidőre			
Ingyen hordó	—	—	—
szarbiai	—	—	—
Heremag			
lucerna magyar, 1897	48.—	52.—	—
voros aprószemű 1897	31.—	33.—	—
voros középszemű 1897	35.—	35.—	—
voros nagyszemű 1897	41.—	44.—	—

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, márcz. 11. A vásári forgalom: **Hus-**nál a forgalom élénk, árak: csökkentek, birkahus emelkedett. **Baromfi** élénk, árak szilárdak. **Hal-**ban élénk, árak szilárdak. **Tej és tejtermékek**nél élénk, **Tojás**nál élénk, árak emelkedtek. **Zöldség**nél élénk. **Gyümölcs**nél élénk. **Fűszerek**nél csendes. — **Időjárás:** derült nyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: **Hus.** Marhahus hátulja I. 50—58 frt, II. 40—46 frt. Birkahus hátulja I. 38—45 frt, II. 28—38 frt. Borjúhús hátulja I. 50—58 frt, II. 40—50 frt. Sertéshús elsőrendű 56—57.0 frt, vidéki 50—54 frt. (Mind 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 70—80 kr (kilonkint). Sertészir hordóval 55.0—57.0 frt (100 kilonkint). — **Baromfi** (élő). Tyúk 1 pár 1.40—1.70 frt. Csirke 1 pár 1.00—1.30 frt. Lud bizott kilonkint 60—65 kr. — **Különfélék.** Tojás 1 láda (1440 drb) 34.5—34.7 frt Sárgarépa 100 kötés 1.40—4 frt. Petrezselem 100 kötés 3.00—4.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 8—12 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. kilonkint 95—100 frt. Vaj-téa kilonkint 1.10—1.20 frt. Burgonya-róza 100 kiló 2.50—3.— frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.65—3.20 frt. — **Halak.** Harsca (élő) 0.70—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.60—1.00 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, márczius 11. **Kontingens nyersszesz jegyzése 19.25—19.50 forint.** Irányzat változatlan. Finomított szesz nagyban 57.—57.50, Finomított szesz kicsinyben 57.25—57.50, Élesztőszesz nagyban 57.25—57.50, Élesztőszesz kicsinyben 57.50—57.75, Nyersszesz adózva nagyban 56.—56.25, Nyersszesz adózva kicsinyben 56.25—56.50, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 16.—16.25 Denaturált szesz nagyban 21.—21.25, Denaturált szesz kicsinyben 21.50—21.75. Az árak 10.000 literfokonkint hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, márcz. 11. **Kontingens nyersszesz** azonnali szállításra 20.50—20.75 forinton jegyez-tetett.

Frága, márcz. 11. **Adózott tripló szesz** azonnali szállításra 56—56.1/3 frton kelt el. Adózatlan szesz 19.—19.1/3 frt nagyban.

Trleszt, márcz. 11. **Kiviteli szesz** tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban 11 forint azonnali szállításra.

Berlin, márcz. 11. **Szesz helyben** 41.80 márka — 24.53 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint a 10,000 literszázalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Stettin, márcz. 11. **Szesz 70 márka** fogyasztási adóval 41.80 márka = 24.43 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Boroszló, márcz. 11. **Szesz (50-es) pr. áprilisra** 61.—márka = 35.80 frt; **szesz (70-es) pr. áprilisra** 41.10 márka = 24.13 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Hamburg, márcz. 11. **Szesz márcz.** — ápril 21.10 márka = 12.38 frt; ápril—májusra 21.25 márka = 12.48 frt; május—júniusra 21.—márka = 12.33 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 forint.

Páris, márcz. 11. **Szesz folyó óra** 45.25 frk = 23.86 frt; áprilisra 45.— frk = 23.72 frt; májustól 4 óra 44.50 frk = 23.46 frt; négy utolsó óra 40.25 frk = 21.22 frt. Az árak 10,000 liter százalékonkint 1/4% leszámitással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Cukor.

Prága, márcz. 11. Nyers cukor 88% cukor-tartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.45 frt, okt.-decz.-re 12.45 forint.

Hamburg, márcz. 11. Nyers cukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.15 márka, áprilisi szállításra 9.20 márka. májusi szállításra 9.25 márka, zugsztusi szállításra 9.45 márka. Irányzat lanya.

Páris, márcz. 11. Nyers cukor (88 fok) kész áru 29.—29.50 frk, fehér cukor márcziusra 31.75 frk, áprilisa 31.75 frk, 4 első hóra 32.25 frk, 4 hóra májustól 30.25 frank. Finomított készáru 102.50 frank.

London, márcz. 11. Jávaczukor 11 1/2 shilling. Nyers cukor jól keresve, ártartó; finomított tartott. Jegezettett cukor sárga különösen jól keresve. Külföldi tört engedélyvel. Jegyezett: készáru 11 sh., áprilisa 11.— sh., május-augusztusra 11.3 sh. Répaczukor lanya. Német (88%) márcz.-ra 9.3 1/4 sh., áprilisa 9.4 sh., májusra 9.5 sh., júniusra 9.5 1/2 shilling. Határidőzet: márcziusra 9.3 1/2 sh., áprilisa 9.4 1/2 sh., májusra 9.5 1/4 sh., júniusra 9.6 shilling.

Olajok.

Páris, márcz. 11. Repceolaj folyó hóra 52.75 frk (= 24.33 frt); áprilisa 53.— frk (= 24.95 frt); 4 első hóra 54.— frk (= 25.42 frt); 4 hóra májustól 54.25 frk. (= 24.54 frt). Arak 100 kilónként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, márcz. 11. Repceolajhelyben 53.— márka (= 31.16 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Köln, márcz. 11. Repceolajmájusra (hordóval) 54.50 márka (= 32.— frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Petroleum.

Hamburg, márcz. 11. Petroleum helyben 5.25 márka = 3.08 frt.

Antwerpen, márcz. 11. Petroleum fin. helyben 15.75 frank = 7.37 frt.

Bréma, márcz. 11. Petroleum fin. helyben 5.40 márka = 3.17 frt.

London, márcz. 11. Petroleum, amerikai 4 1/16—4 3/16 sh., orosz 4 1/16—4 3/16 sh.

Newyork, márcz. 11. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 6.85 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.80 cents; United Rife Line Certificated áprilisa 79.—; nyers petroleum áprilisa 6.50 cents.

Kávé, tea, rizs.

London, márcz. 11. Santos, határidőben jó kereslet, de 3 shillinggel olcsóbb. Jegyezett márcz.-ra 29 sh., májusra 29.6 sh., júliusra 29.9 sh., szept.-re 30.6 sh., decz.-re 30.9 shilling. Tea: finom ceylon szilárd, egyéb olcsóbb; kínai változatlanul nyugodt. Rizs: igen szilárd.

Fémek.

London, márcz. 11. Réz, G. M. Brände 50 1/2 s—50 3/4 font sterling készáru és 50 1/16—50 11/16 font sterling 3 hóra; best sel. 54 1/2—55 font sterling. Óz: finom, külföldi, 65 1/16—65 11/16 font sterling készáru és 65 1/16—66 1/16 font sterling 3 hóra. Ólom: angol, 12 1/2 font sterling; külföldi 12 1/4—12 9/16 font sterling. Horgany: külföldi 18 1/4—18 1/2 font sterling. Higany: 7.26 font sterling első és 7.2 font sterling másodikból. Vas: A glasgowi nyersvaspiacz ártartóan indult és szabálytalanul zárult, jó üzlet mellett. Zárlatárak: 46.1 1/2 shilling készáru és 46.4 shilling egy hóra. Cleveland 40.4 1/2 shilling készáru és 40.7 shilling egy hóra; Hematit 49.1 1/2 shilling készáru és 49.4 1/2 sh. egy hóra; Middlesbrough 51 shilling készáru és 51.3 sh. egy hóra. A nyersvaskészlet Glasgowban 338.717 és Middlesbroughban 45.397 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, márcz. 11. A gyengébb new-yorki kurzusok lanya irányzatot váltottak és úgy az effektív mint a határidő piaczon olcsóbbodtak az árak. Kötött: buza tavaszra 11.88—11.84—11.86 forinton, buza május—júniusra 11.42 forinton, rozs tavaszra 8.78—8.76—8.77 forinton, zab tavaszra 6.80—6.79 forinton.

Hivatalosan jegyezett:

Buza tavaszra 11.86—11.87, buza május-júniusra 11.41—11.43, rozs tavaszra 8.76—8.78, tengeri május-júniusra 5.62—5.64, zab tavaszra 6.80—6.81 frton.

Boroszló, márcz. 11. Buza helyben 18.80 márka (= 11.04 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.98 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.75 frt). Zab helyben 15.40 márka (= 9.04 frt). Tengeri helyben 12.— márka (= 7.04 frt). Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt. Hamburg, márcz. 11. Buza holsteini 185—185 márka (= 10.86—11.45 frt). Rozs meklenburgi 140—148 márka (= 8.22—8.69 frt). Rozs orosz 111—112 márka (= 6.51—6.57 frt). Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Páris, márcz. 11. (Megnyitás.) Buza folyó hóra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza áprilisa 28.60 frank (= 13.63 frt). Buza máj.-jun.-ra 28.40 frank (= 13.54 frt). Buza májustól 4 hóra 27.60 frank (= 13.15 frt). Rozs folyó hóra 17.40 frank (= 8.29 frt). Rozs áprilisa 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs máj.-jun.-ra 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs májustól 4 hóra 16.75 frank (= 7.97 frt). Minden 100 kilónként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, márcz. 11. (Zárlat.) Buza folyó hóra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza áprilisa 28.60 frank (= 13.63 frt). Buza május-júniusra 28.30 frank (= 13.49 frt). Buza 4 hóra májustól 27.60 frank (= 13.15 frt).

Pétervár, márcz. 11. Rozs helyben 6.90 rubel.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, márcz. 11. A mai tőzsde általában lanya irányzatú volt. A keletázsiai hírek, valamint a nyugati piaczok alacsony jegyzései idézték elő a lanya irányzatot. Nemzetközi papírok közül Tramway részvények csökkentek. Az üzlet folyamán futólag jobb hangulat is kapott lábra, amikor Berlin jobb árfolyamokat jelentett. Zárlat felé ismét el-lanyhult az irányzat.

Az előzőzsdén: Osztrák hitelrészvény 362.65—361.75, Anglo-bank 160.50, Unio-bank 299.50, Magyar hitelrészvény 380—Osztrák-magyar államvasut 341—340, Déli vasut 79.25, Alpési bánya 151.60—152.50, Rimamurányi 246.75—247, Tramway 497.75—499.50, Magyar aranyjárdék 121.80, Magyar koronajárdék 99.50, Török sorsjegy 57.70—57.30, Német márka 58.76, Adria 215.

Délután 11 óraker zárulnak: Osztrák hitelrészvény 362.25, Magyar hitelrészvény 379.50, Länderbank 216.90, Osztr.-magyar államvasut 340.50, Tramway 499.50, Alpési bánya 152.—, Májusi járadék 102.50.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 362.87, Magyar hitelrészvény 380.—, Länderbank 217.—, Unio-bank 299.50, Anglo-bank 160.—, Bankverein 270.25, Osztr.-magy. államy. 340.87, Déli vasut 79.25, Elbvelgyi vasut 260.50, Északnyugati vasut 246.—, Alpési bánya 151.50, Rimamurányi 247.—, Fegyvergyár 303.—, Májusi járadék 102.55, Magyar koronajárdék 99.55, Török sorsjegy 57.60, Német márka 58.76, Török dohányrészvény 132.— forinton kötött.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjárdék 121.75. Magyar koronajárdék 99.60. Tiszai kölcsönsorsjegy 142.25. Magyar földtehermentesítési kötv. 97.25. Magyar hitelrészvény 379.50. Magyar nyereségek-kölcsön sorsjegy 159.50. Kassa-oderbergi vasut 191.75. Magyar kereskedelmi bank 1331.—. Magyar vasúti kölcsön elzústben 100.50 Magyar keleti vasúti állami kötvények 122.10. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 254.50. Rimamurányi vasrészvénytársaság 246.50. 4-2% papírjárdék 102.40. 4.2% ezüstjárdék 102.35. Osztrák aranyjárdék 123.—. Osztrák koronajárdék 102.65. 1860. sorsjegyek 143.75. 1864. sorsjegyek 195.—. Osztrák hitelsorsjegyek 203.—. Osztrák hitelrészvény 361.87. Angol-osztrák bank 160.—. Unio-bank 299.—. Bécsi Bankverein 268.25. Osztrák Länderbank 216.75. Osztrák-magyar bank 927.—. Osztrák-magyar államvasut 340.—. Déli vasut 78.75. Elbvelgyi vasut 260.—. Dunagőzhajózási részvény 442.—. Alpési bányarészvény 150.80. Dohányrészvény 131.25, 20 frankos 9.53. Császári királyi vert arany 5.69. Londoni váltóár 120.35. Német bankváltó 58.75.

Bécs, márcz. 11. (Utótőzsde.) A déli tőzsde zárlata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 362.37, Magyar hitelrészvény 380.—, Anglo-bank 160.—, Bankver. 270.25, Unio-bank 299.—, Länderb. 216.75 Osztrák-magyar államvasut 340.37, Déli vasut 78.75, Elbvelgyi vasut 260.25, Északnyugati vasut 245.75, Török dohányrészvény 131.70, Rimamurányi vasut 246.65, Alpési bánya 150.90, Májusi járadék 102.45, Magyar koronajárdék 99.60, Török-sorsjegy 57.40, Német márka azonnali szállításra 58.77.

Berlin, márcz. 11. Májusi járadék 102.40, Ezüstjárdék 102.25, Osztrák aranyjárdék 104.30, Magyar aranyjárdék 103.50, Magyar koronajárdék 100.10, Osztrák hitelrészvény 227.70, Osztrák-magyar államvasut 144.65, Déli vasut 34.40, Büstiehrádi vasut —, Osztrák bankjegy 170.20. Rövid lejáratú váltó Bécsre vagy Budapestre 170.10, Rövid lejáratú váltó Párisra 80.90, Rövid lejáratú váltó Londonra 20.47, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 93.90, Laura-kohó 183.80, Harpeni 176.30, Olasz központi vasut 134.10, Török sorsjegy 114.10.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 228.—, Osztrák-magyar államvasut 145.10, Déli vasut 34.40, Magyar aranyjárdék 103.50, Disconto-társaság 204.75. Szilárd jobb külföldi tőzsdékre.

Frankfurt, márcz. 11. (Zárlat.) 4-2% papírjárdék 86.70, 4-2% ezüstjárdék 86.80, 4% osztrák aranyjárdék 104.10, 4% magyar aranyjárdék 103.50, magyar koronajárdék 100.15, osztr. hitelrészvény 307.50, osztr.-magyar bank 788.50,

osztr.-magy. államvasut 294.25, déli vasut 69.37, bécsi váltóár 170.—, londoni váltóár 20.472, párisi váltóár 80.95, bécsi bankverein 230.—, villamos részvény 141.30, alpési bányarészvény 129.50, 3% magyar aranykölcsön 91.40. Az irányzat csendes.

Frankfurt, márcz. 11. (Utótőzsde.) Osztr. hitelrészvény 306.37, osztrák-magyar államvasut 298.50, Déli vasut 69.37.

Hamburg, márcz. 11. (Zárlat.) 4.2% ezüstjárdék 86.70, osztrák hitelrészvény 307.—, osztrák-magyar államvasut 733.—, déli vasut 165.50, olasz járadék 93.60, 4% osztr. aranyj. 104.30, 4%-os magyar aranyjárdék 103.60. Az irányzat gyengült.

Páris, márcz. 11. Uj 3%-os francia járadék 102.85, 3%-os francia járadék 104.17, 3 1/2%-os francia járadék 107.15, Osztrák földhitelintézet 12.65, Osztrák-magy. államvasut 730, Osztr. aranyjárdék 105.85, Déli vasuti elsőbbség 398.—, Török dohányrészvény 287, Alpési bánya 330.—, Olasz járadék 94.10, Spanyol kölcsön 55.93, Ottomán-bank 553.—, Magy. Jelzáloghitel 818.—, Rio Tinto 713.50, Debeers 697.—, Eastland 107.—, Chartered 72.—, Randfontein 43.50. Török sorsjegy 109.50 Länderbank 480. Magyar aranyjárdék 103.50. Szilárd.

London, márcz. 11. (Zárlat.) Angol consolok 111.1/16, déli vasut 7.50, spanyol járadék 56.1/8, olasz járadék 92.50, 4% magy. aranyjárdék 102.—, 4% rupia 63.3/8, Canada pacificvasut 85.7/8, le-számítolási kamatláb 3.—, ezüst 25.3/16, bécsi váltóár 12.27. Az irányzat lanya.

New-York, márcz. 11. Ezüst 54.1/8.

IDŐJARAS.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távlatl jelentése 1898. márcz. 11-én reggel 7 óraker.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. Hg, A hőmérséklet Celsiusban, Szélirány és sebesség, Állomások, Légnyomás mm. Hg, A hőmérséklet Celsiusban, Szélirány és sebesség. Lists various stations like Arvadárja, Solmecezbánya, N.-Szombár, etc.

Jölehet a külföldi adatok hiányosak, mégis az látszik, hogy a helyzetben nevezetes változás nincsen. A keleti maximum alul-masint gyengülni kezd, a depresszió pedig még mindig a Földköz-tenger nyugati medencéjét borítja. Az időjárás is hasonló a tegnaphoz, amennyiben Európa közepén eső nem volt, hanem csak Olasz-Dél-Franciaországban és Európa északi szélén. A hőmérséklet keleten 0° alatt, nyugaton 0° fölélt van. Hazánkban derült és száraz idő uralkodik, gyöngye légáram-lással. A hőmérséklet kisebb a normállandó és éjjel országzerbe cserege vagy mérsékelt fagy uralkodik. Az időben lényeges változás nem várható.

VIZÁLLÁS.

— Márcz. 11-én. —

Table with columns: Folyó, Vizmértés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás, Folyó, Vizmértés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás. Lists rivers like Tisza, M.-Sziget, Tisza-Újlak, etc.

Feladat szerkesztő: Lippsey Adám.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal:

Minden azó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Előre ártóadók készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

VIII. ker., József-körút 65. szám

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ posta-restóba küldi, akkor minden külső után még 50 krajczár kinttartóbeli díj is fizetendő. — Célközvetít az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közbeszállás levélben is lehet a szöveget s a levélbélyegket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **Ösv. Balasovits Györgyné** nagytöze, fűszerkereskedése.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos.** fűszerkereskedése.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már,** dohánytöze.
- IV. „ Farsich-bazár **Déval Józsefné,** dohánytöze.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Nemetsch A. J.** dohánytöze és újságáru.
- V. „ Nagyköröna-utca 20. sz. **Löwinger Gyula,** fűszerkereskedése.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Wall Vilmos,** dohánytöze.
- V. „ Váci-körút 6. szám **Moreno Janka,** dohánytöze.
- V. „ Lipót-körút 22. szám **Wollak Zsigmond,** dohánytöze.
- VI. „ Teréz-körút 54. szám **Breuer Mária,** dohánytöze.
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Rohonyi Tiana,** dohánytöze.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Keisler Róza,** dohánytöze.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Frad J.** dohánytöze.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Sopronyi V.** dohánytöze.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadatnak.

LEVELEZÉS.

- szokat** az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettje el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti. 2178-1
- Jobbeknek.** Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válasz bélyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294-1
- Apróhirdetések** 20 krajczáron alul nem közölhetők.
- Czigány** udvözl valakit. Czigány. 9084-1
- Humanista** jelégére levél van a kiadóhivatalban. 889-1
- Sándornak** levél ment a kívánt helyre Jucztól. 5100-1
- Jobb sorsra érdemes** levele van a kiadóhivatalban. Nemő. 6625-1
- Éliska.** Kérem idejekorán engem értesíteni, vajjon vasárnap el megy-e a Vigszínházba. Udvözló Fekete. 3102-1
- Justicia.** Amennyiben az Ön információja alapján A. K.-nál követelésünket sikerrel behajthatjuk, ötven forint fizetésére kötelezzük magunkat P. U. és D. 887-1
- B. Sch. J.** Kedves levelére válaszul értesítem, hogy barátságát szívesen fogadom. Kérem e helyütt értesítést, hogy mikor láthatnám Önt, az eddig használt név helyett kérem „Vidék” „Nyolcas” jelleg alatt intézni. 3082-1
- Jréнке.** Nagyon kérem, ha lehet holnap délután a megbeszélésre helyre jönni, mintán fontos közölni valóm van. Viszonyításig udvözló Pali. 3088-1

HÁZASSÁG.

- Csinos** 30 éves izr. Szegvár, ki háromszor frt készpénz hozományával, továbbá szépen berendezett éves lakással bir, 40 éven felüli fővárosi kereskedő vagy intelligens hivatalnok ismerettségét keresi házasság czéljából. Szíves ajánlatokat „Csengery 1898” alatt kér e laphoz intézni. 2896-2
- 30 éves.** róm. kath., iparos, kinek a fővárosban egy jól menő üzlete van, óhajtat megismerkedni házasság czéljából, intelligens, csinos, jó házbi való, 20-22 éves hölgyet, kinek 3000 frt hozománya van. Levelek „Házasság 12” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3050-2
- Férjhez menni** óhajtat egy 20 éves, intelligens, csinos leány, kinek 2000 frt készpénz hozománya és szép külseje van, egy kereskedőhöz vagy iparoshoz. Ajánlatok „Vidék” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3058-2

ALLÁST KERES.

- Fiatal leány,** ki a kereskedelmi szakmájában kitűnő sikerrel jár, a Magyar Kereskedelmi Ujság „Országos Hirdetési Közlöny”-ben minden alkalommal szívesen megjelölök a legelőnyösebb állásokat és közvetítést díj nélkül elvégzi. Előfizetők tagoknak ingyenes ajánlás és postai értesítés. Előfizetési ár: egész évre 5 frt, fél évre 3 frt. Mutatványszám 20 kr. (bélyegben is beküldhető). Kiadóhivatal Budapest. Akácfa-utca 4. **Földök urak!** Kinek megbízható egyéne van szükege, jelentse be fenti címen, az állás-beállításról teljesen díjtalanul gondoskodva lesz. 9822-3
- Csinos intelligens** családból származó fiatal leány óhajtat munkát, részben mint elnökségi alkalmazottat. Szíves megkeresést „Honka” jelleg alatt a kiadóhivatalba kér. 3064-3
- Jársalkodónőnek** ajánlunk intelligens közepkorú nő, beszél magyarul, nemetül és francziánul. Levelek „Márv” jelleg a kiadóhivatalba küldendők. 3060-3
- Jóval** foglalkoztat keres intelligens, szép írású fiatal ember. Levelek „Török” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3078-3

- Szakácsnő,** ki nagyon jól főz, ajánlkozok vidékre papi házhoz, Deszel magyarul, németül, horvátul és szerbül. Szíves megkeresést „Rendszeres” jelleg alatt a kiadóhivatalba kér. 3064-3
- Házmesteri** állást keres gyermektelen házaspár; 1000 frtig menő bízósítékot is tudnak nyújtani. Ajánlatok „Házmeester” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3078-3
- ALLÁST KAPHAT.**
- Ügyes zenésznők** kerestetnek egy a fővárosban újonnan szervezendő női zenekar részére. Ajánlatokat „Gordonka” jelleg alatt e laphoz intézni. 3092-4
- Ökleveles** gyermektelen kerestetnek 3 kis leány mellé. A női kezimunka tanítása okvetlenül szükséges. Levélbeli ajánlatok „H. M. 98.” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3064-4
- Jenne** français chereche pour le conversation. Lettres sons „Lui” a l'Administration. 8613-4
- Intelligens** jó svádájú urak illandó és jól jövedelmező alkalmasnak találának Váci-körút 18., II. em. 62. Jelentkezze talé -11-g. 8498-4
- Jó pedálos cimbalom** (használt) megvételre kerestetük. Ajánlatok „Cimbalom” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 8090-4
- Jársat keresek** 12 jömcetűli fővárosi vendégő vezetőszékhöz. Szükséges tőke 4-5000 frt és személyes közreműködés. Ajánlatokat „Nyugodt jövő” címen közvetít a kiadóhivatal. 6621-4
- Német** vagy francozia bonno egy 5 és fél éves fiúcska mellé fél napra esetleg egész napra kerestetük. A cím megváltozó a kiadóhivatalban. 8104-4
- Jrodavezető,** ki a pénzt is kezeli, 6-700 frt készpénz óvadékkal rögtön felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 885-4

OKTATÁS.

- Gyakorlott okleveles gyermektetésznő** órák adására vállalkozik. 2402-5
- Elemi osztályokra is előkészít.** Cím a kiadóhivatalban. 2402-5
- Cimbalmozni!** Két hónap alatt bárkit is megtanítok az általam feltalált lejjebb és legkönyvebb magyar rendszer (metódus) szerint, háznál és házon kívüli, ugyanígyen vidékre is tanítok pontos és kimerítő magyarázatú utján (posta fordítással). Cím a kiadóhivatalban. 2850-5
- Kifűző zongora-** tanítónő, ki még néhány szabad órával rendelkezik a t. körösng szíves figyelmébe ajánlta magát. Levelek „H. S.” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3068-5
- Mely intelligens** fiatal ember tanítana meg egy csinos hölgyet cimbalmozni, kit viszonyással megtanítaná kitűnően hegedűlni. Szíves választ „Művésznő” jelleg alatt e lap kiadóhivatalába kér. 3036-5
- Házitanítónak** ajánlkozok VIII-ik gimnáziumi tanuló, kinek a téren már jártassága van. Szíves megkeresést e a kiadóhivatal továbbít „Jó tanító” címen. 3038-5
- Zongora-tanár** órák adására ajánlkozok szerény díjazás mellett. „Zongora-tanár” címen a kiadóhivatalba küldendők. 3074-5

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

- Ujpesten egészen** újonnan épült ház, 1250 frt jövedelemmel, 14500 frtért eladó. 10 évig adómentes. Banktelér 8000 frt, 4% kamat-törlesztéssel. Cím a kiadóhivatalban. 2801-7
- Háztelkek** Kossuthfalván, kispesti határnál, 150 és 200 négyszögletű parcellával, ára 2 frt 80 krajcár 4 frt, havi 10 frt, vagy heti 2 frt részletfizetéssel kaphatók. Bővebbet Szécheny utca Zsigmondnál, vendégúti, VIII., Nap-utca 13. 6449-7
- Gyönyörű** fekvésű zuglói villa nagyon szép kerttel azonnal szabadkiszábi eladó. Levelek „Arnyékos” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2972-7
- Szép telek** a Rózsadombon (Budán) eladó, vagy beszerelésre 8 frt 75 kr élektől vízvezeték gyönyörű kilitás villák közt. 17000 | 51. Bővebbet Néményi út, má Buda Rózsadomb Áldás-utca 5397. (Felső Zárda-utca) a Margitidnak szemközti egypesszen fel. 6817-7

ELADÁS.

- Butorok** alig használva, faragott háló, ebédli, ottomány, ingaóra, 6 db valódi bőrsék, egy varrogép darabonkint is igen jutányos áron eladatnak. Vörösmarty-utca 53. sz. I. 18. 8557-8
- Régi fajsokola** teljes felosztásra miatt eladó: **Díszsorok**, a legkiválóbb fajokban, igen értékes 9 frt 100 darab. **Díszfák** értékes 80 frt 100 db, alma- és körte-vadonok, egész, 2 évesek 40 frt 100 db. **Bővebb** a legkiválóbb fajokban 12 frt 100 db. **Sparaggy-Sokok** 80 kr. 100 db. Cím a kiadóhivatalban. 3062-8
- Lakatos és kerékpárjavító** műhely, teljes egészében, jó forgalmu helyen, olcsó áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2982-8
- Valódi** Quendingburgi takarmány-repánság, elsőrendű termeléstől, olmozva, 19 frtjával 100 kg-ért helyben eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2956-9
- Edison** -féle Fonográf, valódi amerikai; óraszerkezettel még egészen új, 40 db riasz hangrelis kitérdő és amerikai művészek darabjaival, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2922-9
- Diófából** készült, faragott, két ajtó kredenz azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2984-9
- Egy igen jó** karban levő kifűző kerékpár minden hozzávalóval és sok rezervetárggyal olcsón eladó. Megtekinthető 12-től 2-ig. Cím a kiadóhivatalban. 3050-9
- Nagy íróasztal,** kilencz fővel, olcsón eladó. Megtekinthető 4 és 6 óra között. Cím a kiadóhivatalban. 3098-8

VÉTEL.

- Földszintes,** esetleg egyemeletes ház, mely több lakosztályból áll, óhajtat venni. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér. „Urasági lakás” címen. 3040-8
- Vagy kis** birtokot vagy földet a főváros mellett megvenni keressék. Kérk ajánlatokat zárt levélben „Birtok vagy föld” cím alatt e lap kiadóhivatalában. 6515-9
- A Teréz- vagy Erzsébetvárosban** keresek egy földszintes esetleges egyemeletes ház 18-20 szobával megvételre. Ajánlatok „Kényelmes lakás” címen a lap kiadóhivatalába küldendők. 2990-9
- Rákospalotán** egy nyaraló, szép kerttel, a vasút-állomáshoz közel keresek megvételre. Ajánlatok „Nyaraló” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2980-9
- Bácskában** óhajtatok készíttetni mellett 900-1000 holdból álló, jó karban lévő, országát mentén és lehetéggel gyorsított árammal felvő birtokot folyó és szőlővel feltérve venni. Kellő épületek és szép lakoház megvételre. Ajánlatok közvetlen a tulajdonostól „Gentry 1000” alatt keretek ezen laphoz intézteni. 8018-9

- Veszek** jól menő kávéházat, vagy vendéglőt. Ajánlatokat „Verő 85” alatt kérem e laphoz intézni. 3024-9
- Használt,** de még jó karban levő teljes háló és ebédli butor-berendezést óhajtatok megvételre. Ajánlatokat „D. A.” alatt kérem e laphoz intézni. 3012-9

KIADÓ SZOBÁK.

- Külön bejáratu** utcai szoba, szép butorral a József-körúton azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 8000-10
- Utcai szoba** elegáns butorral, külön bejárattal, kitűnő ellátással, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2982-10
- 25 frtért** teljes ellátást nyer egy fiatal ur külön bejáratu szobával az Erzsébet-körúton. Cím a kiadóhivatalban. 2918-10
- Bélvárosban** kiadó egy csinosan burorozott szoba. Cím a kiadóhivatalban. 2942-10
- Szépen** burorozott udvari szoba intelligens családnál azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2948-10
- Különbejáratu** (lépcsőházból) szépen burorozott szoba teljes ellátással azonnal kiadó egy intelligens családnál. Cím a kiadóhivatalban. 2990-10
- Kiadó** a Józsefvárosban csinosan burorozott udvari szoba intelligens családnál. Cím a kiadóhivatalban. 3028-10
- Két udvari szoba** a Teréz-körúton április 1-ére két ur részére kiadó. A szobák csinosan vannak burorozva. Cím a kiadóhivatalban. 3034-10
- Elegáns burorozott** 2 ablakos utcai szoba külön bejárattal rögtön kiadó, fürdő szoba és lépcsősz használattal. Cím a kiadóhivatalban. 3098-10
- A Nemzeti színház** közelében kiadó egy kétablakos utcai szoba, külön bejárattal, fürdő szoba használattal, előkelő izr. családnál. Cím a kiadóhivatalban. 3092-10

LAKÁS KERESTETIK.

- Keresek** egy vagy két szobát a lépcsőházból külön bejáratu első emeleti burorozott lakást. Ajánlatok a kiadóhivatalba keretek „Alkalmos lakás” cím alatt. 2994-11
- Pécelen** keresek egy két szobából és konyhából álló lakást. Ajánlatok az évi bér megjelölésével „Hivatalnok” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2966-11
- Lakást** keresek az Üllői-ut közelében, mely álljon 4 szobából és a hozzá tartozó melléképületekből. Ajánlatokat kérk „4 szoba” cím alatt. 2406-11
- Szépen berendezett** udvari szobát keresek április hó 1-ére a Teréz-körút közelében. Cím és árrol ellátott szíves választ „Orvosvendék” jelleg alatt kérem e laphoz intézni. 3010-11
- Lakást keresek** május 1-ére, mely álljon 4-5 szoba, melyek közül legalább 2 utcai legyen, fürdő szoba és minden hozzátartozóval az első vagy második emeleten. Levelek a lakás körülményes leírásával és az évi bér kitételével „Lakást keres” címen a kiadóhivatalba kérek. 3090-11

SZOBA KERESTETIK.

- Utcai szobát** szép berendezéssel lehetőleg fürdőszoba használattal keresek a Nemzeti színház közelében. Ajánlatok „Március 15” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 2970-12
- Lakást** keresek teljes ellátással intelligens izraelite családnál. Ajánlatokat kérk az ár kitételével „Barátságos” címen a kiadóhivatalba. 2994-12
- Butorozott** földszinti kétablakos utcai szobát keresek külön bejárattal, esetleg teljes ellátással. Ajánlatok a feltételek közlésével „Gyógyászter” jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 3062-12
- Butorozott** utcai szobát keresek a Lipótvárosban lehetőleg fürdőszoba és zongora használattal. Ajánlatok „Hivatalnok” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek. 3088-12

HITEL-PÉNZ.

- Amortizációs** kölcsönöket budapesti házakra és telkekre I., II., III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre, minden előzetes költség nélkül, közvetlen a legközelebbi idő alatt, előkelő fővárosi intézmény, csekély utlagos honorarium fejében. Telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokviszükséges. Értekezhetni d. u. 1-3-ig. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 850-14
- Péni** második helyre való betáblázásra felvenni keretek. Ajánlat levélben „Pénzkereslet” cím alatt e lap kiadóhivatalában. 6610-14

KÖNYVEK.

- Eladok** könyveket, világhírt írók műveit, olcsón. Cím a kiadóhivatalban. 1772-15
- Jókai** összes műveit szívesen megvenni olcsó áron. Ajánlatok a kiadóhivatalba keretek Jókai műveit cím alatt. 2392-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

- Kiadó** bolthelyiséget keresek május 1-ére. Levelek „Dohánytöze” jelleg alatt továbbít a kiadóhivatal. 1600-17
- Műhelynek** vagy raktárnak alkalmas pinceszobát kiadó a kiadóhivatalban. Váci várn közelében a Huba-utczában. Cím a kiadóhivatalban. 2952-17
- Régi jó hírnevnek** érvendő nyári vendéglő kerttel azonnal kiadó. Olcsó házbi, szerződés, dus felszerelés, szükséges tőke 6000 frt. Választ „Jó üzlet” jelleg alatt a kiadóhivatalba kérek. 8008-17
- Monoron,** a főtéren, sarokházam, amelyben 20 év óta virágzó fűszer-, bór- és rőfös-üzlet van, ennek Budapestre áttelvezése miatt, kiadó vagy eladó, kezdőnek, vagy aki üzletét áttelvezni óhajtat, ritka szerencse. Cím a kiadóhivatalban. 879-17

KÜLÖNFÉLE.

- Egy ügyes** nőruha szabónő oltagod elegáns utcai ruhák 6 frtért, esetleg házhoz 1 frt 50 krajczárért. Cím a kiadóhivatalban. 2550-18
- A legjobb** magyar ércslap az „Ústökös”. Most sorra küldi pompás karrikatúrákban a nevezetesebb írókat és művészeket.
- Egy igen nagy** jövedelmező hajtó, kedvelt gyűmölcs termesztéshez használt kerestetik olyan földbirtokos, ki hajlandó az előltek elnyerésében földet birtokosai rendelkezésére. Cím a kiadóhivatalban. 2808-18
- Jgen ügyes** gyermekruha-varrónd szerény díjazás mellett ajánlja magát házakhoz, évváltozó házonkívüli munkát is. Megkeresést „Kifűző szabás” jelleg alatt a kiadóhivatalba kér. 2874-18
- Ügyes fodrásznő** ajánlja magát szerény díjazás mellett. Szíves megkeresést „Könyv köz” jelleg alatt a kiadóhivatalba kér. 3068-18

MINDENFÉLE.

Fejedelmek szállása a párisi világiállításán.
Párisi levelezőnk írja: A Louvre-hoz tartozó de Flor-pavillont, amelyben most a gyarmatügyi miniszterium van, az 1900-iki kiállítás idejére átalakítják az esetleg érkező fejedelmi vendégek részére lakásnak. Az átalakítás a következő változásokat idézi elő: a gyarmatügyi miniszteriumot a Louvre-ból a Palais Royal-épületbe helyezik át, a számszék jelenlegi helyiségébe. A számszék átköltözik a rue Cambowra, a szépművészetek palotájába, amelynek kiállítását, hivatali és összes egyéb helyiségeit a Bellechasse-kaszárnyába helyezik át.

Millais-anekdota. John E. Millais, a londoni képzőművészeti akadémia elnökével, aki mellesleg világhírű festő is volt, esett meg az alábbi jóízű történet. Egy nagy diszében egy szép, fiatal asszony volt a szomszédja. Mivel nagyon sok olyan vendég volt jelen, akik nem ismerték egymást, a házigazda rájuk bízta a bemutatkozást. Millais, aki nem volt barátja a bemutatkozási ceremóniának, nem is mutatkozott be szomszédjának. A hölgy azonban mégis beszédbe ereszkedett vele.

— Volt már ön a szépművészeti akadémia legújabb kiállításán?

— Igen, voltam.

— Láta a Millais képeit?

— Igen, láttam.

— Mit szól azokhoz a neveléses mázolásokhoz? Igazán nem értem, hogy lehet olyasmiket kiállítani!

A szomszédok, akik hallották ezt a diskurzust, mosolyogva és feddő tekintettel néztek az asszonykára. Ez fölig elpirulva kérdezi Millaistól:

— Mondja kérem, miért néznek rám? talán valami ügyetlenséget követtem el?

— Semmi, semmi kérem, majd azután megmondom. Egyék csak nyugodtan.

Még néhányszor megkísérelte a hölgy, hogy megtudja Millaistól a mosolygás okát, de hiába. Mikor aztán a pezsgőre került a sor, akkor odasugta Millais a szomszédjának:

— Tudja meg nagysád, hogy én Millais vagyok. Hanem azért jó barátok maradtunk!

A kapitány tréfája. Dijonban — mint levelezőnk írja — halálal végződött Guignot nyugalmazott százados egy tréfája. Guignot egyik barátjával a Café Chandronban volt és észrevette, hogy a barátja egy üveget tett a széke mellé a földre. Gondolta, hogy jól megrétfálja a barátját s majd úgy, hogy észre ne vegye, kiűszja az üveg tartalmát. Lopva föl is emelte az üveget és jót húzott belőle, de rögtön holtan bukott le a székről, mert a palackban, amelyben ő hort sejtett, gyorsan őfő mérég volt.

A czivis büszkesége. A spanyol grand büszkesége sem vetekedik talán a debreczeni czivis büszkeségével. A napokban — mint ottani levelezőnk jelenti — egy félmilliomos czivis lakomát rendezett. Az ángyival és a sógorral azon vitakoztak, hogy kit hívjanak meg.

— Talán a lakót is meg kellene hívni — véleményezte az ángyi.

A lakó ugyanis egy magyar királyi táblabíró, a magyar jogászvilág egyik nagytehetségű tagja, de az az egy hibája van, hogy „messziről gyűtt.”

A czivis felesége, a nemzetes asszony hümmögött.

— Mán, aszongya, hogy a lakót is beinvitáljuk?

— Olyan nincs! — pattant föl a czivis — a lakó, az csak lakó... Én meg a háziur vagyok.

A sógor helyeslően bólintott a fejével, mondván:

— Aztán meg csak olyan gyűtt-ment.

És leszavazták az ángyit.

Babonáság a szalonban. Bizony, nem csak a primitív gondolkodású nép fia, hanem a szalon-társaságok tagjai sem mentesek bizonyos foku babonától! Babonásak a magasabb osztálybeli asszonyok és férfiak, fiatalok és öregek is többé-kevésbé; a jegyesek babonásságtól meg épen örizzen meg mindenkit az Isten. Ezek szentül hiszik, hogy ha a jeggyűrű leesik az oltárnál, akkor az ökvetetlenül szerencsétlenséget hoz; ha pedig meg sem ta-

lálják hamarjában, akkor az Isten legyen irgalmas szegény lelküknek, mert bizony közel kell lenni a veszedelemnek. Ha a férfi oldalán álló gyertya pislog, akkor mérget lehet rá venni, hogy a férfi zsémbeskedő lesz. Ha a menyasszony megfordul, mikor az esküvő előtt a kocsiból kiszáll, az szent, hogy nemsokára más férfira fog szemet vetni. Ha eltörik a jeggyűrű: vége a családi boldogságnak. — Öreg emberek nem igen mernek a paphoz menni, mert akkor hazamenet akár mindjárt koporsóba is fehetnek, mivelhogy a halottakat bucsuztató pap — beszélhet akármit — de csak halotti beszéd az! Ha ketten egyet gondolnak: akkor kívánhatnak valamit, mert az bizonyára teljesülni fog, csak türelemmel kell lenniük, míg egy harmadik ember szól hozzájuk. Ha reggel éhes gyomorral tüsszent az ember, akkor nagy ujságot fog hallani. Ha a lovak, marhák vagy a disznók vályujában eleven teknősbékát tartogatunk: attól meghizik a jószág. A teknősbéka-hajból készült erszényből pedig soha sem fogy ki a pénz.

Marion de Lorme. A szép Marion de Lorme kegyeiért ketten versengtek egyszerre: a hatalmas Richelieu bíbornok és Svédországnak párisi követe. A hatalmas Richelieu parancsolt mindenkinek; szavára trónok inogtak, népek remegtek, csak épen azt a parányi-piczi alkotást, amit női szívnek nevezünk, nem tudta meghódítani. Oly vár volt ez, ahonnan a világ urát kiűzte egy egyszerű svéd nemes. Richelieu egy alkalommal gyönyörű papucsokat küldött a leánynak; a papucsokon szalagesokrok, a csokrok között elrejtve mogyorónagságu tűzfényű gyémántok. Marion de Lorme elfogadta az ajándékot, de még aznap elfogadta a svéd lovagot is. A svéd lovag meglátta lábain a papucsokat, a papucsokon a csokrokat, a csokrokban a gyémántokat. Sok beczéső szóval, hízlegessel, könyörgéssel rábírt a szerelmesét: adja neki kölcsön az egyik csokrot csupán huszonnégy órára. A svéd követ rátűzte a csokrot a kalapjára s ment egyenesen — Richelieu bíboroshoz. A bíboros, amint kalapján a piros csokrot megpillantotta, természetesen nagyot bámult az első pillanatban. A másik pillanatban még inkább csudálkozott azon, hogy valakinek, aki vele, Richelieuval, ily vakmerő módon ki mer kötni, még mindig a rendes helyén a feje. Pedig az a fej ott volt és ott is szándékozott maradni. Hogy idegen ország követe volt, a hatalmas Richelieu nem igen bánta volna, de ez az ember véletlenül a svéd királynak volt a képviselője, a svéd királyt pedig úgy hívták akkoriban, hogy: Gusztáv Adolf. Richelieu nem tehetvén egyebet, a svéd követ visszahívását követelte udvarától. Ez nem használt. Gusztáv Adolf igen meg volt elégedve emberével. Ekkor Richelieu egy goromba embert küldött a svéd udvarhoz; ennek azt adta utasításul, hogy vesszen össze minél hamarabb mindenkivel. Richelieu kitűnően tudta eszközeit megvalogatni: itt is célját érte. A svéd udvar már egy hónap múlva a francia követ visszahívását: kérte Richelieutól. Richelieu visszahívta emberét, de ennek az volt az ára, hogy viszont a svéd király is visszahívja az ő követét Párisból. A világ ura, a rettegett hatalmu Richelieu bíboros csak ilyen csalókéval szabadulhatott meg gyűlölt vetélytársától, egy egyszerű svéd nembestől.

Nyomda a vizen. Bálterem, színház, cirksusz, ezek már régóta járnak tengeren, különösen Amerikában. Hanem, hogy egy iparvállalat, amely állandó érintkezésben áll a szárazfölddel, a tengeren, hogy úgy mondjuk, üsse föl a sátrát, az egészen új és nem épen érdektelen dolog. A Dél-Amerikában fekvő Alabama állam Montgomery nevű városában van ez a furcsaság. A nyomdabehelyiség egy kisebbeszerű hajó, a Commerce-Streeten szokott czirkálni az Alabama-River torkolatánál. A kis nyomda el van látva minden szükséges felszereléssel, azonfölül meglehetősen nagy választéku papír-készlet is van benne. A hajónak csak egyik felét foglalja el a nyomda, a másik felén a nyomdász lakása van. A derek ember állandóan ott lakik egész családjával. Nagyon jó dolga van, mivel sem adót, sem házbért nem fizetvén, sokkal olcsóbban dolgozik, mint szárazföldi kollégái. Mikor napi munkáját elvégezte, akkor kimegy családjával a hajó födélzetére és hanyatt feküdvén, belebámul a szép, csillagos éjszakába...

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICS SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszról fordította SZABÓ ENDRE (51)

De Rynyájévékhez nem vonzódott. Nágya szokatlanul hideg volt hozzá, Sztepanics Péter pedig egészen a hivatalának élt. Ezenkívül Vjéra látta, hogy anélkül is nehezen élnek. Sztepanics Péter, dacára rendkívüli szorgalmának, még mindig kevés jövedelmet bírt felmutatni. Nem panaszkodott, de látni lehetett rajta, hogy ez nagyon bántotta őt. Fizetése alig volt elég arra, hogy megéljenek belőle. Vjérának rosszul esett látni, hogy a házastársak néha órákig elültek egymás mellett szótlánul s úgy is mentek szét: Sztepanics Péter dolgozószobájába, Nágya pedig a hálószobába a gyerekekhez. Hányszor találta ő a nővérét szomorkodva, könyezve s ha kérdezte, hogy mi a baja, nővére vagy rosszulléttel mentegette magát, vagy valami jelentéktelen házi kellemetlenséggel. De Vjéra jól tudta, hogy nem az itt a baj. Nagyezsán látni lehetett, hogy nincs megelégedve az étellel, a körülményeivel, nem tudta elviselni a növekvő szegénység, a szaporodó gondok és aprólékos kellemetlenségek terhét.

Sztepanics Péter is szenvedett, de őt az elcsüggedéstől megmentette az a cél, melyet ő hivatalos kötelességeinek teljesítésében maga elé tűzött; ő szórakozott a száraz akták elintézésében. Szergejevna Nagyezsának nem volt ilyen szórakozása.

Nalhanov tovább is látogatta Rynyájévéket s minden megérkezésével láthatólag felélenkítette Szergejevna Nagyezsát. Egy este Vjéra mindkettőjüket teánál találta. Sztepanics Péter tea után szokása szerint bement a dolgozószobába, Nalhanov pedig ott maradt s el kezdett beszélni arról az estélyről, amely azelőtt való nap a yachtklubban volt. Szergejevna Nagyezsda ragyogó szemekkel hallgatta őt. Vjéra szótlánul ült, úgy tévén, mintha hallgatná az őt egyáltalában nem érdeklő elbeszélést s titokban megfigyelte a nővérét és a vendéget. Nalhanov a sportsman élénk mozdulataival beszélt, mert tényleg nagy sportsman volt: lovagolt, velozcipédezett, csónakázott és gyakran vadászott.

— Az estély a szó szoros értelmében pompás volt — beszélt Nalhanov — a kert kivilágítása rendkívül jól sikerült, azután tűzijáték volt...

— Volt-e sok hölgy? — kérdezte Szergejevna Nagyezsda, ajkait beharapva.

— Temérdek! És milyen öltözetek! Valódi tündérország! Az egész kertet elárasszotta a fényözön s a sétányokon pompás öltözetű hölgyek jártak fel s alá, beszélgetés, kacagás, szokatlan élénkség. A táncsterem zsufolva...

— Ön tánczolt?

— Hogyne? S még milyen jókedvvel? Mily csodaszép, meleg este volt. A táncz után a hölgyek kimentek a szabadba, anélkül, hogy valamit felöltöztek volna s úgy sétáltak a kertben.

— És mikor ért véget a bál?

— Nagyon későn... azt hiszem: négy óra tájban. Kár, hogy kegyed nem volt ott. Nagyon jól töltötte volna az estét.

— Hogy juthatnék én oda? Nekem házi gondok vannak a nyakamon — jegyezte meg Szergejevna Nagyezsda kelletlen hangon.

Vjéra tovább fürkészte őt. Látta, hogy Nágya az ajkait harapdálta s boszankodott azon, hogy ő nem lehetett jelen az estélyen. Nalhanov az ő elbeszéléssel még jobban fel-tűzelte a Szergejevna Nagyezsda elégtelenségét. Vjéra barátságatlanul, kancsal tekintettel nézett Nalhanovra, ez meg kedveskedő mosolylyal felelt neki, kimutatva fehér, ép fogait.

— Én meg akartam kegyedet hívni az estélyre — fordult Vjérához — de féltem, hogy nem fogadja el a meghívást.

— Nem is fogadtam volna el — felelt Vjéra s maga is meghökken hangjának nyersségétől.

— Miért?

— Azért, mert én nem tánczok s nem szeretem nézni azt sem, ha mások tánczolnak.

— De volt ott más multság is, nemcsak táncz; volt kivilágítás, tűzijáték.

— Én már kinőttem abból a korból, a melyben még ilyenek tetszenek.

Nalhanov fülég elpirult, de hamarosan összeszedte magát.

— Különös — szolt — mi sem vagyunk gyerekek s a kert kivilágítása mégis nagyon tetszett mindnyájuknak.

— No, hála Istennek, csak hogy tetszett — felelt Vjéra olyan hangon, amelyből azt lehetett megérteni, hogy: ezen én nem fogok önnel tovább vitatkozni.

Nalhanov észrevétlenül vállat vont, de nem beszélt többet a bálról. Még ott ült egy kis ideig az illendőség kedvéért, aztán bucsuzott és elment.

— Rettenetes kellemetlen modort vettél fel — mondá Szergejevna Nagyevsda felkelve s a szobában fel s alá járva.

— Milyen modort?

— Amilyen nálatok szokásban van; diákos modort, amelylyel másokat félbe szoktatok szakítani.

— Miért ne, ha azok a mások azt megérdemlik?

— Hát talán bizony megérdemlik? Ti szerintetek, ha valaki nem jár valami kurzusra, nem bujja Darwint és Spencert, nem kiabál a nép jóvoltáról, nem ordít arról, hogy a nép el van nyomva, ki van fosztva, hát az olyan már nem is ember. Miért vagy olyan ellensége Nalhanovnak, mit vétett ő neked?

— Nekem? Harározottan semmit. Olyan urak, mint ő, nekem nem is véhetnek, — felelt Vjéra nyomatékosan és megfigyelte: mily izgatottan jár-ke a nővére.

— Már megint! Mit akarsz azzal mondani, hogy „olyan urak?” micsoda czélzás ez?

— Ha akarod, hát megmondom czélzások nélkül, egyenesen, hogy nekem Nalhanov egy csepet sem tetszik. Olyan pedig, aki nekem nem tetszik, én még beszélni sem tudok.

— Szörnyű korlátoltság! Valaki nem tel-

szik, tehát annak már gorombaságokat kell mondani.

— Mentől udvariasabb és kedveskedőbb lesz ő te veled, annál több gorombaságokat fogok neki mondani.

— Hát ez megint mi?

Szergejevna Nagyevsda megállt a szoba közepén és makacsul szembenézte a hugát. Arca sápadt volt, szemei villogtak.

— Mit akartál ezzel mondani? — kérdezte, hangját icesesztve.

— Őszinte véleményemet kívánod hallani? Jó! Már rég figyelmeztelnem kellett volna tégedet.

— Figyelmeztetni? Mi bajod neked, Vjéra?

— Nekem semmi bajom sincs. Látod, milyen nyugodt vagyok. Igen, figyelmeztelnem kell tégedet. Kár volt neked Nalhanovot bevezetni a te házába, de ha már megtetted, hát most azon kell lenni, hogy mentől hamarabb kimaradjon innen, hogy látogatásaival felhagyjon.

Vjéra meglátta, hogy nővére, megállva az ablaknál, gyors mozdulattal kezdte a kezeit törölni, aztán elment s leült a szoba legtávolabbi szögletébe.

— Vjéra, én nem értem a te gyanúsítást, amelyek oly alaptalanok... Ez mind nem igaz — szolt meg azután a szögletből.

— Adja Isten! De nekem kötelességem megmondani, hogy egy idő óta úgy vettem észre, hogy ennek az urnak hatása van reád.

Miért jár ő ide? Kihez jár? Sztepanics Péternek ő hozzá semmi köze, sőt alig beszél vele. Következésképp ő te hozzád, te miattad jár ide.

Hát neked mi közöd lehet ő hozzá? Te férjes asszony vagy, vannak gyerekeid, gazdasszonyi teendőid, — ő még fiatal ember. Mindez sehogy sem fér egymással.

Helyzetetek különbsége szembeszökő s azt hiszem, te is belátod, hogy ez árnyat vet. De te erre nem gondolsz, hanem megengeded neki, hogy ide járjon. Igen, ő neki két-

ségtelenül hatása van te reád. Felköltik figyelmedet az ő elbeszélései a bálokról, színházakról, estélyekről. Én téged megfigyeltelek s látam, mily meleg érdeklődéssel hallgattad, mikor ő a klub estélyéről beszélt. Szinte égtek a szemeid.

— Hát aztán? Hát azt akarod, hogy végkép eltemessem magamat a háziasszonyi teendőkhöz, soha ki ne mozduljak a gyerek-szobából?

— Dehogy akarom. Én nem adhatok programot a te életednek, magadnak kell tudnod, hogy mit tégy, magadnak kell ismerősidet megválogatnod. Én csak azt mondom, hogy az én véleményem szerint Nalhanovnak további látogatásai veszedelmesek.

— Mily rossz véleményed van neked én felőlem! Még a férjem sem szól semmit, te pedig, Isten tudja, micsoda alaptalan félreértésekből, ilyen vihart keltesz.

— Ah, Nágya, Nágya! Nagyon jó, hogy felenlited a férjedet. Ideje volt már! Ő semmit sem szól s te tudod, hogy nem is fog szólni. Még akkor sem szól, ha a dolog tovább halad így. De nézd meg csak őt figyelmesebben! Nézd, mi lett belőle, tekints arczára.

— Ő tulságosan sokat dolgozik. Ezt én már régen mondom neki, de tudod, mily makacs ő,

— Nem, Nágya, itt nem a makacsság a lényeges. Igaz, hogy ő sokat dolgozik, de tudod-e, miért? Hogy gondolataitól meneküljön. Fél arra gondolni, amit jogosan gyanít...

— Vjéra, te sértegetsz engem! Kire gyanakodhatik ő? és miért? Adtam-e én arra valaha is okot, hogy engem gyanúsithasson? Te meg leczkét adsz nekem és faggatsz, mint egy vizsgálóbíró. Ez türehetlen.

Szergejevna Nagyevsda az ajtó felé indult, de utközből megállt a nővére előtt.

— Én semmiben sem érzem magamat hibásnak.

(Folytatása következik.)

A tavasszi és nyári időszakra való tekintettel

áruházam oly annyira van felhalmozva cipőárúkkal, hogy képes vagyok e tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni. Áram oly olcsók, hogy valóban bámulatos.

Férfiaknak.

- Czugas cipő, egy darab pitting bőrből 3.-
- Borjubőr betétes cipő 3.25
- Borjubőr, keztübhör-szárral, elegáns 3.50
- Divatós barna színű, bergsteiger cipő 4.-
- Divatós barna színű czugas cipő 4.-
- Divatós barna színű borjubőr, elől kaposos cipő 4.50
- Divatós zöld színű előlkaposos cipő 4.50
- Divatós színtű barna félcipő 3.50
- Szalidnak cipő, világosbőr vagy keztübhör szárral 4.50

Női lányoknak.

- Női lasztin czugas cipő, 16 csm. magas selyem czug 2.50
- Zergebőr czugas cipő 2.-
- Divatós színtű barna fűzős angol cipő 3.50
- Divatós színtű barna gombos angol cipő 3.50
- Divatós zöld színű előltartás cipő 3.50
- Női zergebőr gombos cipő 10-12 gomb magasságú 4.-
- Divatós színtű barna félcipő 2.40
- Zergebőr regatta-cipő, kötél nélküli 2.40
- Lasztin regatta-cipő, kötél nélküli 2.50
- Orzási vilásláték mindennemű divatos barna és zölkszínű, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűzős-cipőben. Védőkészítmények pontosan eszközöltetnek több száz divatos ábrákkal ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel 533

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körút 6. a New-York palotával szemben.

Előfizetések
 és
hirdetések
 felvételnek lapunk kiadóhivatalában
VIII., József-körút 65. szám.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

31.807/1898. C—I. b. sz.

Nyugat-magyar-osztrák vasuti kötelek.

(Díjtételek érvényen kívül helyezése.)

A nyugot-magyar-osztrák vasuti kötelekben 1897. január hó 1-től érvényes II. rész 3. füzet 9. tétele alatt ásványviz szállítására foglalt és a nevezett díjszabási füzet I. pótlékával módosított díjtételek, továbbá 61. és 62. tétele alatt porcellán, fayence és köedényárak szállítására foglalt, végül 63. tétele alatt ugyancsak porcellán, fayence és köedényárak szállítására foglalt és az I. pótlék útján módosított közvetlen díjtételek f. évi május hó 1-ével hatályon kívül helyeztetnek.

Budapest, 1898. márczius 7 én.

A m. kir. államvasutak igazgatósága,
 a többi részes vasutak nevében is.
 (Utányomás nem díjazatik.)

A Magyar Asphalt-részvénytársaság
 Budapest, Andrassy-út 30. sz.
 elváltja jótételek mellett, leg-
 öcsőbben 587

Aszfalt-burkolatok
 fektetését és nedves lakások, piszcák stb. gyökere szárazza-
 tételek.
TELEFON. 704

Zongorák és pianinok

A világ első gyárai-
 raibál, valamint sa-
 ját készítmények,
 melyek zeneművé-
 szek által a zene-
 gyöngyeinek nevez-
 tetek el, ez időben
 legszolidabban vásá-
 rolhatók. 734

Keresztély mintazongora termében
Budapest, Váci-körút 21. sz.
 Ócska zongorák becsereitlenek és hangolások vala-
 mint javítások lelkiismeretesen eszközöltetnek.
Váci-körút 21. sz. (Ipar udvar).

Alapítási év: 1862. 3136 hallgató. 34
 A. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 6390. sz. rendelete szerint állami ellenőrzés alatt.

Katonai előkészítő-intézet
 Budapesten, V., Nagykorona-utca 13. szám.

Több oldalról jövő felajánlásnak engedve, folyó évi márczius 15-én 6 óra terjedő elő-
 készítési tanfolyamot nyitok az egy éves katonai előkészítő vizsgálatra azon
 ifjak részére, akik 1898-ban jennek sor alá s akik már az évi október 1-én a tényleges szolgálatot
 meg akarják kezdeni. — Prospektust és felvilágosítást készséggel ad.

Fissinger Jenő nyng. számlafő-
 igazgató.

„1848 márczius 15—1898“

A szabadságharcz 50 éves
 évforduló ünnepére

ajánlom zászlógyártmányomat a fenti felirattal, ruddal, aranyozott lánd-
 zsával, rojt- és bojtjal és díjmentes csomagolással az alanti árak mellett:

150 cm. hosszú zászló	1 frt	250 cm. hosszú zászló	2 frt
200 " " "	1 " 50	300 " " "	2 " 50

Magyar czimerek, bádogra festve 100 cm., nagyságban 2 frt dbja.
 Levelék vagy sürgönyök: 589

„ZÁSZLÓ-GYÁR“
VIII., Hunyadi-utca 27. sz. (LINHART VILMOS
 festő házában.)
TELEFON.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. márczius 11-én.

Main table containing market data for various securities, including government bonds (I. Államadósság), bank shares (V. Bankok részvényei), and other financial instruments. Columns include item names, prices, and exchange rates.

A 1-1-es melléklet értékpapírokra, melyek azelőtt ére nem voltak...

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. márczius 12-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 58. Havi bérlet 10.

Másodsor.

A Koronáért.

Dráma 5 felvonásban. Írta Coppée
Fordította Ábrányi Emil.

Személyek:

István, püspök
Brankomir Mihály
Brankomir K.
Ibrahim Effendi
Uros
Lázár, katona
Bazilid
Miliha
Anna Uros leánya
Zsófia, énekesnő

Bercsényi
Szacsay
Mihályfi
Gyenes
Egessy
Ivánfi
Jászai M.
P. Márkus
Kortész E.
Zilahiné

Kezdet 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 44. Havi bérlet 8.

Spanyi Irma k. a. vendég-
felléptével:

Carmen.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét
szerezte Bizet. Szövegét Merimee,
Prosper Deszélye után írta
Meilhac és Halévy L. fordította
Ábrányi Emil.

Személyek:

Don José
Escamillo
Dancatre
Remendado
Zuniga
Mozales
Lilas Pastia
Carmen
Micaela
Frasquita
Mercedes

Larizza
Takáts
Várady
Kiss
Kornai
Mihályfi
Gonda
Spanyi
M. Rottler
Gábor
Payer

Kezdet 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Blaha L. asszony mint vendég.

Talmi hercegnő.

Eredeti operette 3 felvonásban.
Írták Makai Emil és Kövesi A.
Zenéjét szerezte Konti József.

Személyek:

Darius
Mirabella
Gaston
Margarita
Kasimir
Ivonne
Cognac báró
Rigbert
Puffanca paraszt
Kikéltető
Éjtvánáló

Németh
M. Csatai
Raskó
Z. Bárdi
Vidor
Blaha
Solymosi
Ujvári
Bokor
Várnai
S. Harmath

Kezdet 7 órakor.

Színházi műsorok a 21. oldalon.

Nagy körkép a szabadságharczoból

Bemés Petőfi

Nagy-Szabon bevételénél 1849.

Megnyilik márczius hó 11-én.

Aréna-ut 70. Főroslyag.

571

WEKERLE kávéház

VII., Kerepesi-ut 70. szám.

1898. márczius hó 1-től kezdve minden este magyar nép-
dal- és zene-előadások

DANKÓ PISTA

országoserte ismert dallásító és zenevezető igazgatása
mialt 16 tagból álló társulata.

18-1 óráig HORVATH TÓMI hírneves zenekara hangversenyes.
Tömeges látogatásért esedezik hazafias tisztelettel.

Szabad bemenet!!! Tepli József, kávé.

Finom női fehérneműket és

menyasszonyi kelengyékét

jutányos árban, legnagyobb választékban ajánl

807

Kanitz Ferencz

szepességi vászon raktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 65. Havi bérlet 5.

A Pont-Biquet család.

Bohózat 3 felvonásban. Írta:
Bisson. Fordította: Náday F.

Személyek:

La Reynette
Jaques Dubois
Pont-Biquet
Toupance
Dagobert
Trumeau
Bouze
Pinczér
Mathilde
Pont-Piquetné
Dumesnilné
Gudardné
Gabriella
Julie

Kezdet 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

628. szám. 628. szám.

Coullisset ur!

Bohózat 2 felv. Írták: Ernest
Blum és Raoul Toché. Fordította
Mihály József.

Személyek:

Coullisset
St. Castel tábornok
Gaston de Brionne
Rosina
Lucien
Louise
D'Espaville
Alfredé
Annette
Baptiste
Benoit
Első játékos
Második játékos
De Pontaliemé
Kis leány

Kezdet fél 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Komáromi M. asszony mint
vendég

Előszór.

Aranylakodalm.

1848—1898.

Látványos alkalmi játék nyolc
képben, dalokkal és tánczszal.
Írták: Beöthy László és Rákosi
Viktor. Zenéjét összeállította:
Fekete J.

Személyek:

Koltay Jenő
Katalin
Béla
Nyárády
Howard
Tarnay Ákos
Em-ronezia
Krausz Samu

Kezdet 7 órakor.

Van szerencsém a naggyérdemű közönség és ismer-
őseimnek b. tudomásukra hozni, hogy a

Fehér ló szálloda éttermét

VIII., Kerepesi-ut 15. sz.

átvettem és ezt f. hó 13-án vasárnap megnyitom.
Magyar, francia konyháról, jó valódi borokról és
gyors kiszolgálásról gondoskodva lesz.

688

Különös tisztelettel

FARKAS JÁNOS,

vendéglő-tulajdonos.

A megnyitó-estén a mindenki által ked-
velt Banda Marozli fog játszani.

Még csak rövid ideig!

A még raktáromon lévő arany, ezüst- és ékszer-árak
minden elfogadható áron eladatnak, ezért ne mulassza
el senki ezen ritka alkalmat felhasználni,

LÁNG JÓZSEF

VIII., Kerepesi-ut 8.

A modern gyógyászat hatalmas haladása
és az ebből származó számtalan kozme-
tikus készítmények sem voltak képesek
a 59 éven át bevált

Dr. Lengyel Frigyes-féle

Nyírfa-balzsamot

elnyomni, a legjobb bizonyíték tehát, hogy
itt egy valódi, a természet által nyújtott
szőlőszerről van szó. Ezen nyírfa-balzsam
egy sajátságos 30 évi gyakorlati vegyi el-
járás alapján praeparáltatik és csak az-
után jött forgalomba. Ezen folyadék hatására, hogy a bőr felé
láthatóan behatol az alát tisztított bőr fiatal
szinben az elcsapott és a porváltásra, megszüntet min-
denféle bőrbetegséget, védi a foltokat és a gyullad-
ást, simítja a száraz bőrt és a himlőhelyeket lassan-
ként teljesen eltorlaszolja és az arcbőrnek hide és egészsé-
gesen szent elősegíti.

1 korsó ára használati tisztítással együtt 1.50.

A nyírfa-balzsam hatásának támogatására dr. Lengyel Frigyes-féle

Bevezető-szappan

ajánlatos. Egy korsó ára 60 és 35 kr. Raktárom minden jobb
égygyártásban. Forgalmaz Magyarországon részére Török József
gyógyszergyár Budapest, VII., Király-utca 12. sz. (287)

MEGHÍVÓ.

Az első leánykibárási társaság m. sz.

1898. márczius hó 20-án délelőtt 10 órakor hiva-
tatos helyiségben (Török-körút 40-42.) tartja

harminczötödik

rendes közgyűlését,

melyre a tisztelt tagok ezennel meghivatnak.

A közgyűlés napirendje:

1. A jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése.
2. Az igazgatóság jelentése és az 1897. évi mér-
leg előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és indítványa.
4. A mérleg megállapítása és a felesleg hováfor-
dítása iránti határozathozatal.
5. A felmentvény megadása.
6. Az igazgatóság indítványai.
7. A felügyelő-bizottság választása.

682

Az igazgatóság.

Azon tagok, kik 1898. január 31-ig bejárólaj esedékes jár-
ulékaikat befizették és kik 1898. márczius 17-ig bejárólaj részjegyeit
(kötvények) a szövetségi pénztáránál letétbe helyezték, a leletti
elismervény felmutatása ellenében a közgyűlésen való részvételre
jogosítva vannak.

Legelőssőbb bevásárlási forrás szövetekre nézve.

Stikarovsky J.

a legnagyobb és legjobb hírnévnek örvendő postai raktár

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 16. szám,

ajánlja újsan felszerelt raktárát mindennemű bel- és külföldi **gyapjú szövetekből** (Bismark, parvint és docking szö-
veteket) talárolkoz a tiszteltendő pártás részére. Legnagyobb választék különféle gyapjú női modern szövetekben, plaidokban,
billiárdszövetek mindenkori a legnagyobb választékban a valóban a legelőssőbb árak mellett, raktáron.

Pompás mintakönyvek a szabószat uraknak ingyen és bérmentve küldetnek.

Könnyen érthető, hogy egy ilyen világra szóló értékű kézikönyv különböző nagyságú, minőségű és színű maradékok
mindig vannak raktáron, melyeket, hogy tisztelt vendümnök jó **Ára Bismarkos olcsón** való bevásárlására módót nyujtsak,
kicsinyben (én detáli) is eladok.

Maradékokból nem küldök mintát, de a nem tetsző akadálytalanul kicserélem, esetleg a pénzt visszadom.

810

A legújabb

legteljesebb nagy házi cukrászat

200 képpel írta: **Kayler B. Gy.** előlön, 2200 receptjével. Tart-
almazza a legelőssőbb **szakácskönyvet**, a legkisebb
létszámú könyvet, gyönyörű **bevezetőt**, fagyjakokat,
italokat stb. Szép kötésben ára 9 frt.

A legújabb, legelőssőbb nagy

Magyar Sakkönyv,

melyet a világhírt Bilgner és Morphy nyomán **Akantiusz** és
Rossnyal szerkesztettek 80 ábrával, 180 problémával és 600
mesterjátszmával, a budapesti millenárius mesterversenyt is.
Magánlanulára legalkalmasabb, ára 2 forint. Szép vászonkötés-
ben 2 frt 60 kr.

Részletes **szépirodalmi árjegyzék** ingyen és bérmentve.
5 frtos megrendelések a pénzüleleges beklüdeése esetén bérmentve.

ROZSNYAI KÁROLY könyvkidőnl

Budapest, IV., Muzoum-körút 15. szám.

Bárki által hirdett **könyv** vagy **zenemű** ugyanazon az
áron, sokszor jóval olcsóbban megrendelhető 800

Fővárosi bank

részvény-társaság.

(V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.)
Alapított 1893-ban.

Leszámitól váltókat rövid uton, valamint a **tárhoza** és személy-
hitel-egyletben vagy **bekebelezés** mellett, Előlegzet ad érté-
papirokra és teljesít megbízásokat mindennemű értékpapírok eladá-
sára és vásárlására, elad sorajegyeket rész fizetésre, elfogad taká-
rék-betétet könyvcsékre és pénztári je, yok ellen 4/100-ra, biztosít
kötelezőnyeket, vasuti részvényeket és sorajegyeket árfolyam ves-
tesség ellen előnyös feltételek mellett.

Az igazgatóság.

Bőr- és szépség-ápolás szakorvosa.

Med. univ. Dr. Révész Benő

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 63. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kó-házakban szerzett ta-
pasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyítja az összes
bőr-, ideg- és memi bajokat. Szépségi
hibákat:

szepő, anya- és májfélt, pattanás, szemölcs, rózsor, fagyos
végtagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; szakszerű tanácssal
szolgá az arcz és kézápolásra.

Feltűnő eredménynyel **gyógyítja a titkos betegségek néz**
ciatt ismert összes férfi- és női bajokat és azok követ-
kézményeit.

Rendel: d. e. 8-12, d. u. 3-5, este 7-8 óráig
Levelekre azonnal válaszol.
Hívanatra gyógyszerokről is gondoskodik.
Mindenkori mély diszkrétció.

GUMMI

különbözőségeket, valóban a legjobb
mellé. **Ennek eredeti dobozban, tucztája**
3, 4, 6 és 8 frt. Roule egyenként csomagolva, tucztája 3, 4, 6 és
8 frt. Capote americ. (rövid) fehér szinű, tucztája 8 és 4 frt.
narancsszinű 5 és 6 frt. Viktoria, tucztája 4, 6 és 8 forint.

Hálhólyag

(hosszu) tucztája 3, 4, 6 és 8 frt. Hálhólyag
(rövid) tucztája 4 és 6 frt. Pely Porus Hússó
darbja 2 frt. Pely Porus Mensingar darabja 2 frt 50 kr. Párisi öv-
spungya tucztája 4 és 6 frt.

Ennek legújabb DIANAÖV Teufel-féle 3-5 forintig.
Pollitzer Mór és fia cs. és kir.
Budapest, IV. ker., Deák Ferencz-utca 10. szám
kapható titoktartás mellett.

DR. LASZKY INHALATORIUMA

mell-, gége-, garat-, orr-betegségeknek szóla és fenyő szőlőporasz-
ással küllő kamarákban.

Asthmásoknak pneumaticus curák.

Erzsébet-körút 6., I. (New-York átellenében).
Bendelés 11-1-ig és 2-4-ig. 680

Helyiség-változás miatt

a t. közönség figyelmébe!

Az összes készletünket elad árban ajánl, ne mulassza senki meg-
tekinteni. Merték szerint gyönyörű szép előnyű 28 frtost készletünk.
Tisztelettel **Szál Ignác és Társa** írti-szabók, IV., Váci-kör-
út 19. Május 1-től O-utca sarkán (Hár-udvar) Váci-körút 21. sz.
alig helyszűk át költöztünk. 684

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház
Vasárnap d. u.	A dolovai nábob lánya	—	—	A nőszabó	Tündérlak Magyarhonban	Arany-lakodalom
Este	A koronáért	—	She	A harang	A varázsgyűrű	Arany-lakodalom

Női divat,
Női divat-pipere,
Női fehérnemű,
Női divat-keztü,
Női divat-fátyol,
Női divat-harisnya,
Női ruha-kellékek.

(Szabónok előnyben részesülnek).

valamint

minden háztartási cikket

ajánl

LUSTIG EDE,

Kerepesi-ut 2.

AGATOL fog-
paszta
szappan nélkül.
Legújabb fehérléptű
fogtisztító szer.

Szab. zárral ellátott köcsögben.

Mindenütt kapható.

Mindenütt kapható.

Société de produits hygiéniques.

STAPLER & Co., Bécs, XVIII., Gentsgasse 27.

Raktár: Dr. Egger Leó és Egger L. gyógytárban a „Nádor”-hoz, Budapest, VI., Váci-körút 17. sz.

Üdvös tanács.

Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál **Egger biztos hatású**

Mellpasztillái

vesendők. (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadohoz 25 kr.) A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásúnak bizonyultak **Egger szódapaszttillái**. (1 doboz 80 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon; (27)

„Nádor”-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17.

Hirdetmény.

(Osztrák-magyar vasuti kötelek) Sajtóhírák helyesbítése.

Az osztrák-magyar vasuti köteleknek 1895. évi január 1-től érvényes III. rész 2. díj-szabási füzetéhez 1897. október 1-én kiadott III. pótlékban a következő díjtételek helyesbítendők.

1. 1898. márczius 3-tól való érvénnyel: a 7-ik oldalon a Jászberény-Domszadtól viszonylatban kitüntetett 100 kg.-kinti 368 filléres díjtétel 100 kg.-onként 268 fillérré;

2. 1898. április 1-től való érvénnyel: a 8. oldalon a Kun-Szent-Miklós—Tass—Stohl—Karlsdorf viszonylatnak 100 kg.-onként 262 filléres díjtételek 100 kg.-onként 263 fillérré, továbbá a 13-ik a Thuzsér—Bärn—Andersdorf viszonylatban kitüntetett 100 kg.-onként 236 filléres díjtétel 100 kg.-onként 326 fillérré és a Thuzsér—Freudenthal viszonylatnak 100 kg.-onként 218 filléres díjtétele 100 kg.-onként 318 fillérré.

Budapest, 1898. márczius hó.

M. kir. államvasutak a részes vasutak nevében is.

Diskrét betegségek ellen.

Páratlan sikert gyógyhatással folytán legmolegobben ajánlható.

Dr. Mitzger Tivadar

hydro-elektrotherapial rendelő Intézete
Budapest, Teréz-körút 44. I. em.

Az ideg- s nemi betegségek elnevezése alatt rejlő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, makacs hórbajok ifjúkori könnyelműség folytán fellépett bármily nagyfokú gyengeségi állapotoknál az általam alkalmazott **Kataphoresis** gyógy mód összes gyógy módokat hasonlíthatatlanul a messze felülmúlja, a mennyiben gyógyszerektől menten néhány nap alatt gyógykeres, állandó s teljes gyógyulást biztosít.

Intézetem a modern higiénia és orvosi technika előrendű vívmányait szerinti nagy szabású gyógyteremmel van berendezve. Tapasztalt, biztos és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető. Külön várteremek. Külön be- s kimenet. Rendelés naponta d. e. 9—1-ig, d. u. 2—8-ig. Levelre díjmentesen válaszoltatik.

Szíves figyelemztetésül

Elektro-Volta-Kereszt.

Nem lehet eléggé ajánlani minden embernek, hogy hordja mindig a „VOLTA-KERESZTET”, mely az idegket erősíti, megújítja a vért és az egész világot hasonlóhatannak elismert szer következő betegségeknél: köhögés, rheuma, neuralgia, ideggyengeség, álmánosság, hideg kezek és lábak, hipochondria, apoplexia, asthma, hémulás, gúrosok, bőrbetegségek, aranyér, gyomorhajok, infuenza, köhögés, síkosság, fülzúgás, fej- és fogfájás stb. stb. Az életre önkénytelen elvezetés, tehetetlenség és elgyengülés a Volta-Keresztet folytonos viselése által gyógyíthatók.

Főgyekek és leányok

a kritikusidőkben csak a Volta-Keresztet hordják, mert ez egyszerűen, mindenkor csillapítja a fájdalmat, villanyos árama megőv kellemetlen következményektől, amely már oly sok fiatal életet oltott ki a kritikus időben.

Számtalan köszönő és elismerő levél áll rendelkezésre.

1 db ára 1 frt 80 kr. 2 frt beküldésével (Főgyekekben is) hármantra. Utánvét mellett 30 kral több. Valódi minőségben csak

REIF MIKSA

Higiénikus központi raktárban Budapest, Erzsébet-körút S. I. em. ajtó 10.

Első m. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusítóhelye.

KOHN DÁVID BUDAPEST, Haris-bazár.

Ezennel van szerencsém köztudomásra hozni, hogy az első magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító telepemet Haris-bazárban

Teréz-körút 6. szám alá

helyeztem át és ugyanott egyszersmind banküzletet is nyitottam. Amidőn irántam eddig tanusított bizalomért köszönetet mondok, kérem azt jövőre is részemre fentartani és osztály-sorsjegyekre, valamint minden a bankszakmába vágó beces megbízásait új címemre:

Kohn Dávid, Budapest, Teréz-körút 6.

juttatni, melyeket mindig a legpontosabban és legelőzékenyebben eszközölni fogok.

Együttal felhívom a figyelmet az első magy. kir. szab. osztályosorsjáték utolsó és főhúzásra, amelynél **30.000 nyerevény, 9.550.000 korona** összegben húznak és ajánlok addig, míg a mérsékelt készlet tart:

1/1	1/2	1/4	1/8
80 frt	40 frt	20 frt	10 frt

Elfogadok ép úgy már most előjegyzéseket és megrendeléseket a második osztályosorsjáték 1. osztályára a következő eredeti áron:

1/1	1/2	1/4	1/8
6 frt	3 frt	1.50 frt	75 kr.

A második osztályosorsjátékra szolid megrendeléseket kívánatra azonnal is eszközölk. A legnagyobb nyerevény a legszerencsésebb esetben ezen tervezetben is

1,000.000 korona

Vidéki megbízásokat utánvétellel is eszközölk. Az első magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító helye és váltóház

KOHN DÁVID

Budapest, VI. ker., Teréz-körút 6. szám.

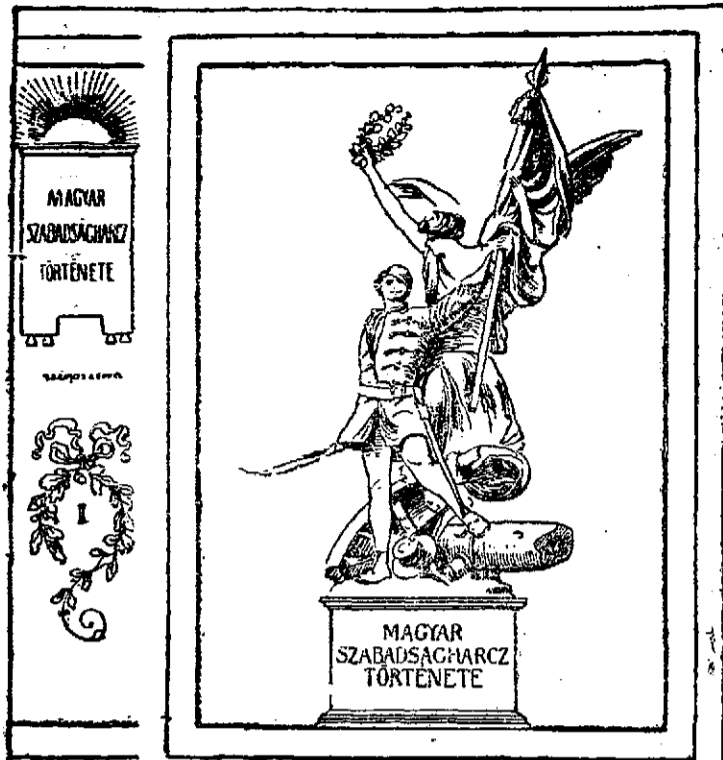
Az ezredéves országos kiállítás alkalmával a „MILLENNIUMI DISZOKLEVELLEL” kitüntetve.

EISELE JÓZSEF

réz-, érozmtü- és gőzkazán-gyár,
BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZI-UT 138.

Hegesztett munkák.
Gőzkazánok, víztisztítók, rservolók, csővezetékek, felszerelvények

A szabadságharcz 50 éves jubileumára teljesen megjelent nemzeti történelmi diszmunka.

A szabadságharcz 50 éves jubileumára teljesen megjelent nemzeti történelmi diszmunka.

GRACZA GYÖRGY

Az 1848/49. Magyar Szabadságharcz Története.

Az illusztrációkat (881 kép és szinnyomatu műmellékletek) összeállította Kreith Béla gróf. Teljes öt diszkötésű, a budai honvédszobor dombornyomatával ellátott kötetben ára 35 frt. Öt kötetben füzve 28 frt. Füzetként is kapható. 96 füzet egyenkint 30 kr-ával.

Félszázados évfordulóját ünnepejük ama nagy időknek, amikor a magyar szabadság megszüntetett. A lánczaitól felszabadult gondolat minden elmét megszállt, a szabadság nagy eszméje minden szívet lángra gyújtott. Amde nagy idők nem támadhatnak, nagy eszmék nem valósulhatnak meg a nemzetek életterejét megpróbáló küzdelem nélkül. A magyar szabadságot egy nap lelkesedése teremtette meg, de kivívása dicső csaták, kiváló férfiak, legendás vitézségű katonák emlékéhez fűződik.

A mi 1848—49-iki szabadságharczunk szebb, nagyobb, fölemelőbb mint bármely más nemzeté.

Ha valami, ugy ennek a szabadságharcznak a története valóságos nemzeti biblia, amelyből hitet, reményt, lelkesedést meríthet a magyar. Sokan és sokféleképp próbálkoztak már a szabadságharcz megörökítésével. Tagadhatlan, van ezek közt több becses mű, különféle emlékirat, naplótöredék, haditörténet stb.

De mindez ideig hiányzott egy olyan könyv, amely szóban és képen akként tünteti fel a szabadságharczot, amint annak mindnyájunk szívében élnie, s minden magyar emlékében megmaradnia kell. Könyv, mely a tudomány biztosságával, s a történetírő tárgyilagosságával ugy mondja el ennek a dicsőséges korszaknak a történetét, hogy tanult és kevésbé tanult ember egyaránt igaz gyönyörűséggel olvashassa, hogy az apa gyermekének, a tanító tanítványának, az öreg a fiatalok kezébe adván, elmondhassa: Ime, vedd és olvasd ezt a könyvet, ilyen igaz valójában a mi szabadságharczunk!

Es ime, két lelkes férfi: Gracza György, az ismert nevű író s gróf Kreith Béla 1848-as ereklők buzgó gyűjtője, szövetkeznek arra a nagy feladatra, hogy kezébe adják nemzetének a szabadságharcz ilyen igazi bibliját. Gracza György szülő-körü tudással, ékes tollal, szeretettel, lelkes hangon megírja a történetet. Kreith gróf pedig pedig összegyűjti hozzá az írásos és képes emlékeket.

Csaknem négy esztendeig tart a fászesztő munka. S az 1848 ötvenéves évfordulóján végre előtűnik áll a szabadságharcz fontoság drámájának tiszta és világos képe, olyan, aminőnek azt látnunk és olvasnunk kell. Előttünk fekszik a nagyszabású mű, amely a harminczas évek reformmozgalmától Kossuth Lajos haláláig terjed, tehát csaknem az egész század történetét öleli fel.

A nagy munkában foglalt képek következésképen oszlanak meg.

Tartalmaz 338 arczképet, 53 hasonmás, 17 emlékképet, 110 jelenetet, 30 katonai, 40 akkori látképet, 84 relikviát, 24 szentélyet, 22 forradalmi, 106 csataképet, 22 allegorikus képet, 26 gunkyépet. Összesen 881 kép, szines műmellékletek térképek. — Mellékleten felsoroljuk néhány nevezetesebb képnek a címét.

I. Arczképek:

Albrecht főherczeg. Andrássy Gyula gróf 1848-ban. Apponyi György gróf. Az aradi vértanúk. Arany János. Batthyány és Kossuth (Egykoru rajz). Batthyány Lajos gróf. Czuczor Gergely. Damjanich János (4 arczkép). Degré Alajos. Egrossi Gábor. Első független magyar miniszterium. V. Ferdinand császár. I. Ferencz József császár. Gorove István. Görgei Arthur (4 arczkép). Görgei és vezérkara. Guyon Richard. tábornok (2 arczkép). Haynau és Paskievits. Ihász Dániel (2 arczkép). Irányi Dániel. Jellasics József báró. Jókai Mór. Jósika Miklós báró. József főherczeg nádor. Kazinczy Gábor. Kis Ernő, honvédtábornok. Klapka György komárom hőse. Klauzál Gábor. Kossuth Lajos (5 arczkép). Lamperg Ferencz gróf. Latour Leiningen-Vesterburg gróf. (3 arczkép). Metternich, Mészáros Lázár, hadügyminiszter. I. Miklós czár. Petőfi Sándor (5 arczkép). Pulszky Ferencz. Széchényi István gróf (2 arczkép). Tancsits Mihály. Windischgrätz herczeg stb.

II. Ereklők.

Ágyugolyók, granátok a szabadságharczról. Görgei hadipántára. Honvédségi fegyverek. Huszárpisztolyok, tokkal. Kossuth Lajos utolsó levele Görgeihez. Kossuth Lajos végrendelet. Magyar huszáreszkő. Magyar lovassági karabély. Orosz ezinderes löfegyver 1849-ből. A Rákóczy-kard stb.

III. Hasonmások:

Görgei szózata. Klapka utolsó napiparancsa. Kossuth Lajos azt izenteladama. A nemzeti dal Petőfi kézírásával. A szabadsájtó első példánya.

IV. Forradalmi és csataképek.

Budavár ostroma 1849-ben. Az isaszegi csata vázlata. Részlet a kápolnai csatából. Komáromvár ágyuztatása. Merénylet Bem ellen. Desevity agyonlöveteése.

Megrendelések LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai) könyvkiadóhivatalának Budapest, Andrássy-ut 21. küldendők be.

Görgei és Kossuth utolsó találkozása. Hentzi halála. A kilencz honvédtábornok kivégzése Aradon 1849. október 6-án. Kossuth a kápolnai csatamezőn. Lamberg holtestét az utcán hurezolja a nép stb.

V. Allegorikus képek:

Agg honvéd a szabadságharczról regél unokáinak, Kossuth Lajos azt izente. Petőfi halála. A talpra magyar hatása.

VI. Gunkyépek. VII. Katonák. nemzetőrök. VIII. Szent helyek. IX. Akkori látóképek. X. Emlékművek, szobrok.

Az 5 kötetre terjedő teljesen befejezett mű pompás dombornyomatu diszkötés 35 frt

és alanti I. számú megrendelő-jegy kitérésével 2 forintos havi részletre kapható. Daczára továbbá a mű teljes voltának, ugy mint eddig, uzenal is 30 kros füzetekben szerezhető be a mű a következő előfizetési árazakon:

Teljes 96 füzetben.

Egy negyedévre (6 füzet) 1 frt 80 kr.
Egy fél évre (12 füzet) 3 frt 60 kr.
Egész évre (24 füzet) 7 frt 20 kr.

E czézből a II. számú megrendelő-jegy töltendő ki és az összeg egyidejűleg beküldendő

Order form for 'Gracza: „Szabadságharcz Története”' and 'Gracza: „Szabadságharcz Története” 30 kros füzetekben.' including fields for name, address, and payment details.

Küldendő és beküldendő.